

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА
ЗА 2019 ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ	4
1. Кратка статистика за дейността	5
2. Постигнати цели и акценти в дейността през 2019	7
II. ЗАБРАНЕНИ СПОРАЗУМЕНИЯ, РЕШЕНИЯ И СЪГЛАСУВАНИ ПРАКТИКИ	10
1. Образувани производства	10
2. Правомощия на Комисията по събиране на информация	10
3. Постановени решения и определения за предявяване на твърдения за извършено нарушение (ОПТИН)	10
4. Наложени имуществени санкции и глоби	12
5. Примери от практиката	13
III. ЗЛОУПОТРЕБА С МОНОПОЛНО И ГОСПОДСТВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ ...	17
1. Образувани производства	17
2. Постановени решения и определения за предявяване на твърдения за извършено нарушение (ОПТИН)	17
3. Наложени имуществени санкции и глоби	18
4. Примери от практиката	19
IV. КОНТРОЛ ВЪРХУ КОНЦЕНТРАЦИИТЕ МЕЖДУ ПРЕДПРИЯТИЯ	22
1. Образувани производства по реда на ЗЗК	22
2. Постановени решения по реда на ЗЗК	22
3. Постановени определения по реда на ЗЗК	25
4. Наложени имуществени санкции и глоби	26
5. Икономически сектори, в които са осъществени концентрации на националния пазар през 2019 г.	28
6. Примери от практиката	28
7. Прилагане на Регламент на Съвета № 139/2004 г.	33
8. Други дейности	33
V. СЕКТОРНИ АНАЛИЗИ	35
VI. НЕЛОЯЛНА КОНКУРЕНЦИЯ И ЗЛОУПОТРЕБА С ПО-СИЛНА ПОЗИЦИЯ ПРИ ДОГОВАРЯНЕ	39
1. Образувани производства	39
2. Постановени решения	40
3. Наложени имуществени санкции и глоби	40
4. Най-чести нарушения	41

5. Примери от практиката	41
VII. ЗАСТЪПНИЧЕСТВО ЗА КОНКУРЕНЦИЯТА	50
1. Образувани производства и постановени решения	50
2. Примери от практиката	52
VIII. ДЕЙНОСТ ПО ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ И ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ	59
1. Закон за обществените поръчки (ЗОП)	59
2. Сътрудничество с институциите, ангажирани с осъществяване на контрола за законосъобразност при възлагането на обществените поръчки	75
3. Закон за концесиите	75
IX. НАЛОЖЕНИ ГЛОБИ И ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ ПО ЗЗК и ЗОП.....	76
X. ДЕЙНОСТ ПО ПРОЦЕСУАЛНОТО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА КОМИСИЯТА ПРЕД ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД	77
XI. ЕВРОПЕЙСКИ ВЪПРОСИ.....	79
1. Участие в Европейската мрежа по конкуренция	79
2. Обмен на информация в ЕМК	80
3. Координация по въпросите на Европейския съюз	81
4. Участие в Мрежа на първоинстанционните органи, в страните членки от ЕС, преразглеждащи процедури по възлагане на обществени поръчки.	81
XII. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	83
1. Участие в Международната мрежа по конкуренция	83
2. Сътрудничество в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)	83
3. Обмен на информация в мрежите и организациите, в които КЗК участва	84
XIII. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ	85
1. Управление на човешките ресурси	85
2. Финансова дейност	87
XIV. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА, ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА МЕДИИТЕ, ПРОТОКОЛНА ДЕЙНОСТ	92
XV. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ В ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ЗА 2020 Г.....	93
XVI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	98
XVII. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА	99

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият годишен доклад представя цялостната дейност на Комисия за защита на конкуренцията през 2019 година, като съдържа също информация в детайли за различните области, в които Комисията упражнява правомощия. Постигнатите резултати през предходната година показват, че КЗК работи с динамичен подход за подобряване прилагането на конкурентното законодателство в страната и осигуряване на добре функциониращи пазари в Република България. В качеството на независим държавен орган на КЗК са възложени обществено значими функции, свързани с регулиране на отношенията между пазарните участници и на тяхното поведение на пазара, мониторинг и анализ на пазарните процеси, както и спазване на законосъобразното разпределение на публичните финанси. В изпълнение на своята мисия, КЗК съблюдава за стриктното спазване на Закона за защита на конкуренцията, Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите.

На базата на натрупания дългогодишен опит до момента, дейността на Комисията е ориентирана към усъвършенстване на политиката за прилагане на Закона за конкуренцията, за да се гарантира осъществяване на ефективна конкуренция на пазарите. Един от основните приоритети в работата на КЗК винаги ще бъде предотвратяването на прилагани антиконкурентни практики.

Нашата визия за бъдещето е КЗК да продължи да бъде институция, която чрез отговорния подход на своята работа подкрепя устойчивото развитие на пазарите и допринася за добре функционираща конкурентна среда.

Пълноправното членство на България в ЕС допълнително изисква Комисия за защита на конкуренцията да участва активно в прилагането на правилата по конкуренция на Съюза в сътрудничество с Европейската комисия и националните органи по конкуренция на страните членки. Ролята, която изпълнява КЗК като национален орган по конкуренция в държава от Европейския съюз, е да гарантира непротиворечивото прилагане на националните и общностните правила по конкуренция и по този начин ефективно да бъде прекратено и предотвратено нарушаването на тези правила.

Комисия за защита на конкуренцията е независим специализиран държавен орган, чиято основна задача е да гарантира защитата и да създава условия за развитие на конкуренцията и свободната инициатива в стопанската дейност, включително и чрез упражняването на контрол за законосъобразност на разходваните бюджетни средства чрез системата на обществените поръчки и предоставянето на концесии.

Правомощията на Комисията са уредени в Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК), Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Закона за концесиите (ЗК).

В изпълнение на правомощията си по ЗЗК, Комисията приема решения, с които установява наличието или липсата на нарушения, представляващи злоупотреба с монополно или господстващо положение, забранени споразумения или съгласувани практики. Компетентността на КЗК обхваща също установяването на нарушения, свързани с нелоялна конкуренция и със злоупотреба с по-силна позиция при договаряне. Комисията осъществява и контрол върху концентрациите между предприятия, като може да разреши, включително и под условие, или да забрани осъществяването на дадена сделка. Част от правомощията на Комисията са свързани с изготвянето на секторни анализи и осъществяване на застъпничество за конкуренцията, които се използват като ефективни инструменти, за да бъдат направени изводи за конкурентната среда или отправени предложения към компетентните органи на изпълнителната власт и на местното самоуправление да отменят или изменят нормативни разпоредби, които водят до нарушение на правилата на конкуренцията.

КЗК е органът, пред който се обжалват относно тяхната законосъобразност и всички актове, действия или бездействия на възложители и концеденти в процедури за възлагане на обществени поръчки или предоставяне на концесии. Съгласно Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите, КЗК може да спре процедура по възлагане на обществена поръчка, съответно по предоставяне на концесия, да разреши предварително изпълнение на решения за избор на изпълнител, при наличието на посочени в законите условия, както и да наложи имуществени санкции и глоби в предвидените от закона случаи.

Комисия за защита на конкуренцията е националният орган на Република България, отговорен за прилагане на правото на Европейския съюз в областта на конкуренцията.

1. Кратка статистика за дейността

През 2019 г. Комисия за защита на конкуренцията образува общо **1060 производства**, с което за поредна година се поддържа достигнатия висок брой образувани производства за последните години. Като трайна тенденция продължава да е водещ броя на образуваните производства по Закона за обществените поръчки – **938** производства, следвани от **110** на брой производства, образувани по Закона за защита на конкуренцията. През 2019г. са били образувани **12** производства по Закона за концесиите.

През отчетния период Комисията е постановила общо **1371** акта, с което при съпоставяне с предходните две години се запазва като цяло броят на актовете, с които Комисията се произнася ежегодно. Броят на постановените от КЗК решения и определения е достоверен показател за обема и интензивността на свършената работа през отчетния период и за постигнатата ефективност от гледна точка на образувани и приключили производства.

С постановените от нея актове КЗК е приключила съответните производства по ЗЗК, ЗОП и ЗК или е предявила твърдения за извършени нарушения, наложила е глоби на физически лица за извършени от тях нарушения на ЗЗК, или санкции за непредоставяне на информация, а с останалите актове Комисията се е произнесла по други въпроси от нейната компетентност, като например образуване на производство по собствена инициатива или налагане на временни мерки по реда на ЗОП и др.

През отчетната 2019г. Комисията постигна висока събираемост на своите вземания, произтичащи от наложени с нейни решения имуществени санкции и глоби. В резултат на това са събрани вземания в размер на 4 697 162,51 лева (четири милиона шестстотин деветдесет и седем хиляди сто шестдесет и два лева и 51 стотинки), което е с около 300 000 лева повече спрямо 2018г. Постигнатата събираемост на паричните вземания през последните две години е с около пет пъти повече спрямо обичайните нива на ежегодно събираните от Комисията суми.

2. Постигнати цели и акценти в дейността през 2019 г.

Основните приоритети, които си постави Комисията през 2019 год. бяха свързани с това, чрез практиката си по прилагане на ЗЗК и чл. 101 и чл. 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДЕФС) да съдейства за **свободното функциониране на пазарите в интерес на потребителите и икономиката като цяло**. За реализиране на този приоритет КЗК предвиди изпълнението на дейности, които в своята съвкупност да доведат до повишаване на ефективността на противодействието на забранените споразумения и злоупотребите с монополно или господстващо положение.

За постигане на тази цел КЗК на първо място **повиши ефективността си в борбата с картелите в процедурите за възлагане на обществени поръчки (тръжните манипулации)** като насочи усилията си към осъществяване на по-задълбочен мониторинг на процедурите за възлагане на обществени поръчки в социално-значими сектори на икономиката чрез сътрудничество с други държавни органи и органи на местната власт, провеждащи процедури в качеството им на възложители. Междувременно, Комисията продължи да осъществява мониторинг и на информацията с която разполага, предвид функциите ѝ свързани с контрол по законосъобразност на процедурите по ЗОП, с цел разкриване на картели между участниците в процедури за възлагане на обществени поръчки.

През 2019 г. Комисията постанови решения за установяване на извършени нарушения по чл. 15, ал. 1 от ЗЗК под формата на **тръжни манипулации** и наложи имуществени санкции на над 20 (двадесет) дружества, участници в обществени поръчки по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС), както и на дружества, участници в обществена поръчка по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г.

Освен посочените, КЗК постанови едно определение, с което предяви твърдения за извършени нарушения по чл. 15 от ЗЗК отново за тръжна манипулация по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, с което продължи борбата си с този вид антиконкурентни практики, представляващи едни от най-тежките антитръстови нарушения.

В изпълнение на заложените приоритети за 2019г. Комисията имаше специален фокус и върху производствата по **секторни анализи**, като най-задълбочен и ефективен инструмент в правомощията ѝ при анализиране на конкурентната среда в даден икономически сектор. В рамките на непрекъснатото наблюдение, което Комисията извършва на особено значими и чувствителни за потребителите и бизнеса сектори на икономиката, Комисията за защита на конкуренцията образува секторен анализ на пазарите на производство и реализация на бензин и дизелово гориво в Република България и през същата година успя да приключи проучването за състоянието на сектора, като констатира наличието на актуални проблеми, засягащи конкуренцията на пазара и направи своите препоръки за подобряване на конкурентната среда, за което информира съответните компетентни органи. В същия период, Комисията приключи проучването за състоянието на конкурентната среда на пазара на предоставяне на банкови услуги от страна на банките - членове на Асоциацията на банките в България. С оглед на установените в хода на секторния анализ състояние и тенденции в развитието на пазара на банкиране на дребно в страната, КЗК отправи препоръки към БНБ за подобряване на конкурентната среда.

Във връзка с друг заложен приоритет бе сформиран екип от експерти в отдел „Концентрации“ за изготвяне на нов **Образец и указания за попълване на уведомление за предстояща концентрация между предприятия**. При подготовката на този проект експертите се запознаха с публикуваните форми/образци на уведомление на националните органи по конкуренция на държавите членки с цел прилагане на най-добрите практики. В края на отчетната 2019 година Комисията, с Решение № 1384/19.12.2019 г. на основание чл. 8, т. 14, във връзка с чл. 79, ал. 4 от ЗЗК, прие нов образец на уведомление за концентрация и указания за попълване, който влезе в сила считано от 1-ви януари 2020 г.

И през тази отчетна година Комисията продължи да провежда **преднотификационни срещи** с дружества, планиращи да осъществят концентрация по смисъла на глава V от ЗЗК. Срещите бяха организирани основно по инициатива на участниците в концентрацията. Почти всяко едно подадено уведомление беше обект на предварителен контрол с оглед отстраняване на нередовностите, свързани с липсата на информация и данни, съдържащи се в чл.79, ал.1 от ЗЗК.

През предходната година най-честите **нарушения в областта на нелоялната конкуренция**, установени от Комисията, са свързани с недобросъвестно поведение в противоречие с общата забрана за нелоялна конкуренция по чл. 29 от ЗЗК, следвани от нарушения по чл. 35 от ЗЗК (имитация) и заблуждаваща реклама чл. 32, във вр. с чл. 33 от ЗЗК.

В изпълнение на приоритетите, които Комисията си постави по отношение на **застъпничество за конкуренцията** и с цел намаляване на нормативните ограничения на конкуренцията, бяха образувани производства по собствена инициатива. През отчетния период пет от образуваните производства по чл.28 от ЗЗК са по искане на държавен орган за съгласуване на проекти на нормативни актове. Становищата на КЗК по застъпничество за конкуренцията нямат задължителен характер, но целят да осигурят защита и условия за разширяване на конкуренцията. По-прецизното формулиране на разпоредби, имащи отношение към конкурентната среда на отделните пазари може да бъде постигнато, когато съгласуването на проект на нормативен акт за съответствие с правилата на конкуренцията се извършва на предварителен етап.

В дейността на КЗК, свързана с осъществяване на контрол за законосъобразност на актовете на възложителите на **обществени поръчки**, могат да бъдат посочени няколко констатации, направени въз основа на извършен анализ на постъпилите жалби по ЗОП. По критерий обжалван акт, действие, бездействие, се установява значителен превес в броя на жалбите срещу решения за откриване на процедури за възлагане на обществени поръчки в сравнение с жалбите, които са срещу решения за прекратяване на процедури за възлагане на обществени поръчки. Най-често обжалваните действия, с които се възпрепятства достъпът или участието на лица в процедурата по смисъла на чл. 196, ал. 5 от ЗОП, са предоставяните от възложителя разяснения по условията на обществената поръчка или бездействия, изразяващи се в непредоставянето на такива.

Освен представените накратко постигнати от Комисията цели и общи данни, дейността на КЗК през 2019 г. ще бъде представена в детайли за всяка от нейните области.

II. ЗАБРАНЕНИ СПОРАЗУМЕНИЯ, РЕШЕНИЯ И СЪГЛАСУВАНИ ПРАКТИКИ

1. Образувани производства

През 2019 г. Комисията образува **1 (едно) производство**, което има за предмет установяване наличието или липсата на нарушение по Глава трета *Забранени споразумения, решения и съгласувани практики* от ЗЗК, по искане на лицата, чиито интереси са засегнати или застрашени от нарушение на ЗЗК.

2. Правомощия на Комисията по събиране на информация

През 2019 г. КЗК извърши **проверка на място** в офисите на предприятие по производство, образувано през предходната година. Проверката на място беше извършена съгласно процесуалните правила и при упражняване на правомощията, предоставени на КЗК от Закона за защита на конкуренцията. При извършване на инспекциите Комисията иззе както доказателства на хартиен носител, така и форенсик доказателства чрез използване на форенсик ИТ-лабораторията си.

По друго производство КЗК използва правомощието си да назначи графологична експертиза за установяване авторството на подписи под документи.

3. Постановени решения и определения за предявяване на твърдения за извършено нарушение (ОПТИН)

През 2019 г. Комисията постанови **4 (четири) решения**¹ във връзка с прилагането на чл. 15 от ЗЗК по производства, образувани в периода от 2016 г. до 2018 г. Броят на постановените решения е разпределен, както следва: **2** (две) – по производство, образувано през 2016 г.; **1** (едно) – по производство, образувано през 2017 г.; и **1**² (едно) – по производство, образувано през 2018 г.

С постановените решения на основание:

а) **чл. 60, ал. 1, т. 2, т. 3 и чл. 77, ал. 1, т. 1, т. 2 от ЗЗК** Комисията установи извършеното нарушение и нарушителите и наложи имуществени санкции - **3 (три) решения**;

¹ В един от случаите, решението е и по чл. 21 от ЗЗК, поради което в настоящия отчет същото е включено и в общия брой решения, постановени по чл. 15 и по чл. 21 от ЗЗК.

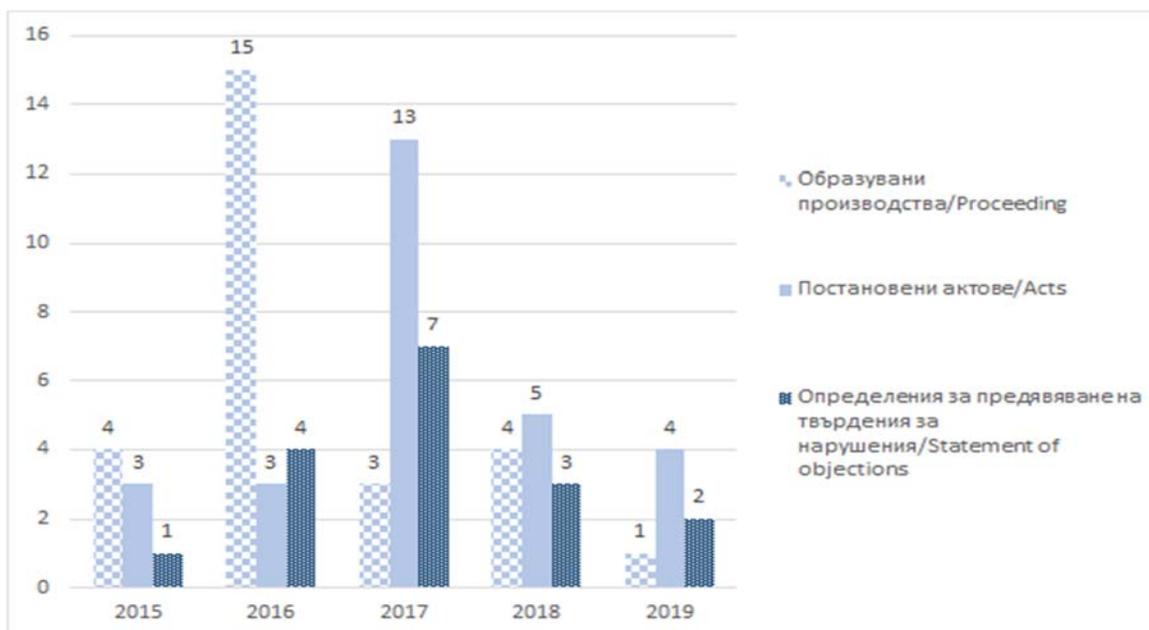
² Решението е и по чл. 21 от ЗЗК, поради което в настоящия отчет същото е включено и в общия брой решения, постановени по чл. 15 и по чл. 21 от ЗЗК

б) чл. 60, ал. 1, т. 5 във връзка с чл. 74, ал. 1, т. 1 от ЗЗК Комисията установи, че не е извършено нарушение по чл. 15 от ЗЗК – **1 (едно) решение**³.

През същия период, на основание чл. 74, ал. 1, т. 3 от ЗЗК, Комисията постанови **2 (две) определения**⁴ за предявяване на твърдения за извършено нарушение на чл. 15 от ЗЗК.

Предявяването на твърдения за извършено нарушение е правен институт, който за първи път се въвежда в законодателството с приемането и влизането в сила на новия Закон за защита на конкуренцията (ДВ, бр. 102 от 28.11.2008 г., в сила от 02.12.2008 г.). Той е изцяло съобразен с най-добрите практики в областта на конкурентното право и съответства на практиката на Европейската комисия. В антитръстовите производства, когато разследващият орган прецени, че има достатъчно данни за извършено нарушение, е необходимо преди постановяване на решение по същество да приеме и предяви на страните твърдения за извършено нарушение. В тях се посочват установените факти и обстоятелства и се излагат икономическите и правни изводи, до които органът е достигнал, даващи основание да се счита, че е извършено нарушение. След предявяване на твърденията за нарушение страните в производството имат възможност да представят становища и да изложат своите възражения, както и да представят допълнителни доказателства, които Комисията взема предвид при постановяване на окончателното си решение.

Производства и актове по Глава трета от ЗЗК за периода 2015-2019 г.

³ Решението е и по чл. 21 от ЗЗК, поради което в настоящия отчет същото е включено и в общия брой решения, постановени по чл. 15 и по чл. 21 от ЗЗК.

⁴ С едното определение е установено вертикално ограничение по чл.15 от ЗЗК.

Видно от графиката, през 2019 г. броят на образуваните производства е намалял в сравнение с броя им през 2018 г., което се дължи основно на факта, че през отчетната година усилията на Комисията бяха насочени основно към успешното приключване на мащабни производства във връзка с разкриването на участието на над 40 дружества и техни обединения в картели под формата на тръжни манипулации по проведени обществени поръчки по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в общините Гоце Делчев, Търговище и Пловдив, както и на картел, свързан с участието на други дружества в обществена поръчка по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

В резултат на това, през 2019 г. Комисията постанови 3 решения, с които установи нарушения по чл. 15 от ЗЗК под формата на тръжни манипулации и санкционира 27 дружества за извършените нарушения на ЗЗК. Налице е лек спад в броя на постановените решения, които са с едно по-малко от постановените през предходната година, но за разлика от 2018 г., когато не е постановено нито едно решение за установяване на нарушение по чл. 15 от ЗЗК, през 2019 г. в три от постановените 4 решения, Комисията установява нарушения и налага имуществени санкции.

По същата причина през 2019 г. определенията за предявяване на твърдения за извършени нарушения бележат лек спад в сравнение с 2018 г. Следвайки приоритета на Комисията за борба с тръжните манипулации, с едното постановено определение отново се предявяват твърдения за нарушение по чл. 15 от ЗЗК под формата на тръжна манипулация, а с другото – твърдения за вертикални ограничения на конкуренцията, засягащи търговията между държавите членки на Европейския съюз, което налага прилагането на европейския антитръстов режим успоредно с националния.

4. Наложени имуществени санкции и глоби

През 2019 г. с **три** свои решения КЗК наложи имуществени санкции за участие в картели в общ размер на 419 294 лв.

С **две** свои решения КЗК санкционира 24 дружества за участие в картели по Националната програма за енергийна ефективност на общините Търговище и Гоце Делчев, като общият размер на наложените санкции е 398 174 лв., в т.ч. 147761 лв. общ размер на санкциите на участниците в обществената поръчка на община Търговище, и съответно 250 413 лв. общ размер на наложените санкции на участниците в обществената поръчка на община Гоце Делчев.

През същия отчетен период, с друго свое решение Комисията санкционира 3 дружества за участието им в картел във връзка с обществена поръчка с предмет „Услуги по публичност и визуализация с 9 обособени позиции“ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020г. (ОПРР), открита с Обява № 8/15.12.2016 г. на кмета на Община Пещера, като общия размер на наложените санкции е 21 120 лв.

5. Примери от практиката

С **Определение № 1350/12.12.2019** г., постановено по преписка № КЗК-69/2018 г., на основание чл. 74, ал. 1, т. 3 от ЗЗК, Комисия за защита на конкуренцията предяви на Nikon Europe B.V. (Никон Юръп Б.В.) и „Профайлд“ ООД твърдения за извършено нарушение по чл. 15, ал. 1 от ЗЗК и чл. 101, ал. 1 от ДФЕС, изразяващо се в участие в забранено споразумение за ограничаване продажбата на оригинални резервни части и сервизно оборудване/инструменти, необходими за осъществяване на сервизна дейност за фотографски продукти с марката Никон, на трети лица, потенциални доставчици на сервизни услуги на територията на България. Производството пред КЗК е образувано по искане на „Пи Ар Джи Интернешънъл“ ЕООД, което е дружество, пожелало да закупи резервни части и да получи информация, необходима му, за да извършва сервизно обслужване на фотоапарати с марка Никон. Необходимите продукти и информация не са били предоставени на „Пи Ар Джи Интернешънъл“ ЕООД, с аргумент, че последното не отговаря на критериите за оторизация, въведени от производителя. Независимо от това, на база на събраната и анализирана в производството информация Комисията счита, че възникват основателни съмнения за наличие на споразумение между Никон Юръп Б.В. и „Профайлд“ ООД, действащо като единствен оторизиран сервизен център на Никон за територията на България, по силата на което двете дружества са постигнали принципна договорка да не допускат втори участник на пазара по предоставяне на следпродажбено сервизно обслужване на фотографски продукти с марка Никон в България.

В конкретния случай Комисията установи, че разглежданото поведение има потенциал да влияе пряко върху търговията между държавите членки на ЕС, засягайки значително презграничната стопанска дейност. Вследствие от това и по силата на Регламент (ЕО) 1/2003 г. на Съвета, за Комисията възниква задължението да приложи Европейския антитръстов режим успоредно с националната правна рамка.

С **Определение № 725/20.06.2019** г., постановено по преписка № КЗК-114/2016 г., на основание чл. 74, ал. 1, т. 3 от ЗЗК, Комисия за защита на

конкуренцията предяви твърдения за извършени нарушения по чл. 15, ал. 1 от ЗЗК, представляващи забранено споразумение за манипулиране на процедура по възлагане на обществена поръчка по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС), открита с Решение № 15 РОП-21/10.03.2015 г. на кмета на Община Пловдив.

Производството пред КЗК започна по сигнал на кмета на Община Търговище, който изпраща на Комисията информация и доказателства за договори между участниците в обществена поръчка на община Търговище за разпределяне на обектите, възлагани в рамките на Националната програма за енергийна ефективност. Преписката е образувана с Решение на КЗК № 180/16.03.2016 г. за установяване на евентуално извършено нарушение, изразяващо се в забранено споразумение и/или съгласувана практика при манипулиране на процедура за възлагане на обществена поръчка по смисъла на чл. 15, ал. 1 от ЗЗК, от страна на 12 (дванадесет) предприятия: „Мултиплекс инженеринг“ ЕООД, „ВМЛ – консулт“ ЕООД, „Димитров и син“ ЕООД, „Адапт“ ЕООД, „Архкон Проект“ ООД, „Евиданс инженеринг“ ЕООД, „Тобо инвест“ ЕООД, „Фрибул“ ООД, „Инфрам“ ЕООД, „Интконс“ ЕООД, „Ен Екип“ ООД и „Корект“ ЕООД.

Вследствие на получения сигнал, Комисията извърши внезапни проверки на място в офисите на трима от участниците, „ВМЛ – консулт“ ЕООД, „Архкон Проект“ ООД и „Евиданс инженеринг“ ЕООД. Иззети бяха копия на електронна кореспонденция, съдържащи данни за подобни договори между участници и в други процедури за възлагане на обществени поръчки по Националната програма за енергийна ефективност, включително и в горепосочената процедура на кмета на Община Пловдив.

На база на събраните доказателства Комисията конституира като ответни страни в производството по преписка № КЗК-114/2016 г. над 40 (четиридесет) търговски дружества и еднолични търговци, както и техни обединения, участници в обществени поръчки по Националната програма за енергийна ефективност в общините Пловдив и Гоце Делчев.

В рамките на проучването постъпиха две искания по Програмата на КЗК за освобождаване от санкция/намаляване на санкции за участие на предприятие в таен картел. Предприятията, подали исканията, представиха на КЗК обемна електронна кореспонденция между участниците в картела, както и бяха снети обяснения от управителя на едното дружество – участник в Програмата.

Въз основа на всички установени факти и обстоятелства, Комисията счете, че адресатите на Определение № 725/20.06.2019 г. участват в картел по смисъла

на § 1, т. 5 от ЗЗК, имащ за цел предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията на пазарите на изготвяне на обследвания за установяване на техническите характеристики и на технически паспорти на сградите и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност на сгради и предписване на необходимите енергоспестяващи мерки.

По същото производство с **Решение № 1312/05.12.2019 г.** и с **Решение № 1313/05.12.2019 г.**, Комисията установи извършени нарушения по чл. 15, ал. 1 от ЗЗК и наложи имуществени санкции на дружествата „Мултиплекс инженеринг“ ЕООД, „ВМЛ – консулт“ ЕООД, „Димитров и син“ ЕООД, „Адапт“ ЕООД, „Архкон Проект“ ООД, „Евиданс инженеринг“ ЕООД, „Тобо инвест“ ЕООД, „Фрибул“ ООД, „Корект“ ЕООД, „Инфрам“ ЕООД, „Интконс“ ЕООД, „Ен Екип“ ООД и „Протико Ил“ ООД, „Консултантска Инженерна група“ ООД, „Кимтекс – ЛС“ ООД, „Експрес Консулт“ ЕООД, „Соларват“ ЕООД, „БОАЛ“ ООД, „Пешев“ ЕООД, „Джи Ер Ен Пауър България“ ООД, „Пловдивинвест“ АД, „Стройконтрол“ ООД, „Си Енд Би Енерджиконсулт“ ЕООД и „Енерджи Про Дм“ ЕООД.

Установените нарушения представляват картели (забранено споразумение и/или съгласувана практика) за манипулиране на обществени поръчки по Националната програма за енергийна ефективност на общините Търговище и Гоце Делчев. Обществените поръчки са с предмет извършване на обследвания за установяване на техническите характеристики и на технически паспорти на сгради, за енергийна ефективност и предписване на необходимите енергоспестяващи мерки.

В рамките на проучването КЗК установи, че участниците по всяка една от двете обществени поръчки са се споразумели относно разпределянето на обектите, възлагани в процедурата, както и относно цените, които да предложат на възложителите. Споразуменията имат за цел пълно предотвратяване на конкуренцията при подаването на оферти в процедурите за възлагане на обществени поръчки като определят печелившия участник по всяка обособена позиция и така предопределят избора на възложителите. Изводите на Комисията се основават на събрана електронна кореспонденция между участниците, на информация и доказателства от възложителите и от самите участници. В рамките на производството постъпиха 3 искания по Програмата на КЗК за освобождаване от санкция/намаляване на санкции за участие на предприятие в таен картел, касаещи обществената поръчка на община Търговище. В резултат на сътрудничеството си с Комисията, първото предприятие подало искане получи пълно освобождаване от санкция, а останалите – намаляване на санкциите с 50% и съответно 30%.

С Решение №761/27.06.2019 г., постановено по преписка № КЗК-1081/2017 г., на основание чл. 77, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗК, Комисия за защита на конкуренцията установи, че дружествата „Фейс консулт“ ЕООД, „Кабле системс“ ЕООД и „Кристи 91“ ЕООД са извършили нарушение по чл. 15, ал. 1 от ЗЗК, изразяващо се в забранено споразумение и/или съгласувана практика - картел по смисъла на § 1, т. 5 от ЗЗК, имащо за цел предотвратяване, ограничаване и нарушаване на конкуренцията на пазара по предоставяне на услуги по печатна и външна реклама, връзки с обществеността и публичност, чрез манипулиране на процедура за възлагане на обществена поръчка по чл. 20, ал. 3 ЗОП с предмет: „Услуги по публичност и визуализация с 9 обособени позиции“ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020г., открита с Обява № 8/15.12.2016 г. на кмета на Община Пещера.

Производството по Преписка КЗК №1081/2017 г. е образувано с Решение на КЗК № 1368/23.11.2017 г. след получен сигнал от Заместник-министъра на Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и Ръководител на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Региони в растеж“ (ОПРР) 2014-2020г, в който се съдържат твърдения относно поведение, засягащо конкуренцията, от страна на „Фейс консулт“ ЕООД, „Кабле системс“ ЕООД и „Кристи 91“ ЕООД при участието им в горепосочената обществена поръчка. В хода на производството, след анализ на всички обстоятелства, оценени поотделно и в тяхната съвкупност, беше установено, че ответните дружества са участници в споразумение и/или съгласувана практика по смисъла на чл. 15, ал. 1 от ЗЗК, което има за предмет манипулиране на процедура за възлагане на обществена поръчка с Възложител – Община Пещера, проведена в рамките на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020г. Целта на забраненото поведение на ответните страни е била да се предопредели печелившия участник в процедурата, като съответно възложителят бъде лишен от възможността за избор на изпълнител въз основа на обективни критерии. Комисията установи, че за постигането на тази цел, другите две дружества според уговорката са участвали като мними конкуренти, за да създадат впечатление за привидна конкуренция в рамките на процедурата, подавайки идентични технически оферти, изначално несъответстващи с изискванията на възложителя.

III. ЗЛОУПОТРЕБА С МОНОПОЛНО И ГОСПОДСТВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ

1. Образувани производства

През 2019 г. в Комисията са образувани **4 (четири) производства**⁵ с предмет установяване наличието или липсата на извършени нарушения по Глава четвърта „*Злоупотреба с монополно или господстващо положение*“ от ЗЗК, образувани по искане на лицата, чиито интереси са засегнати или застрашени от нарушение на ЗЗК.

2. Постановени решения и определения за предявяване на твърдения за извършено нарушение (ОПТИН)

През 2019 г. Комисията постанови общо **7 (седем) решения** във връзка с прилагането на чл. 21 от ЗЗК и/или чл. 102 от ДФЕС. Броят на постановените решения е разпределен, както следва: 1 (едно) – по производство, образувано през 2015 г.; 1 (едно) по производство, образувано през 2016 г.; 2 (две) – по производства, образувани през 2017 г. и 3 (три) – по производства, образувани през 2018 г.

С постановените решения на основание:

а) **чл. 60, ал. 1, т. 2, т. 3 и т. 12 във връзка с чл. 77, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 4 от ЗЗК** Комисията установява извършено нарушение на чл. 21 от ЗЗК и определя вида и размера на санкцията в съответствие с предвидените в закона разпоредби, като постановява и прекратяване на нарушението – **1 (едно) решение;**

б) **чл. 60, ал. 1, т. 8 във връзка с чл. 75, ал. 2 от ЗЗК** Комисията одобри поети задължения и определи срок за изпълнението им – **1 (едно) решение;**

в) **чл. 60, ал. 1, т. 5 във връзка с чл. 74, ал. 1, т. 1 от ЗЗК** Комисията установява, че не е извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК и/или по чл. 102 ДФЕС – **5 (пет) решения**⁶.

През 2019 г. Комисията на основание **чл. 74, ал. 1, т. 3 от ЗЗК с 1 (едно) определение** предяви твърдения за извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК.

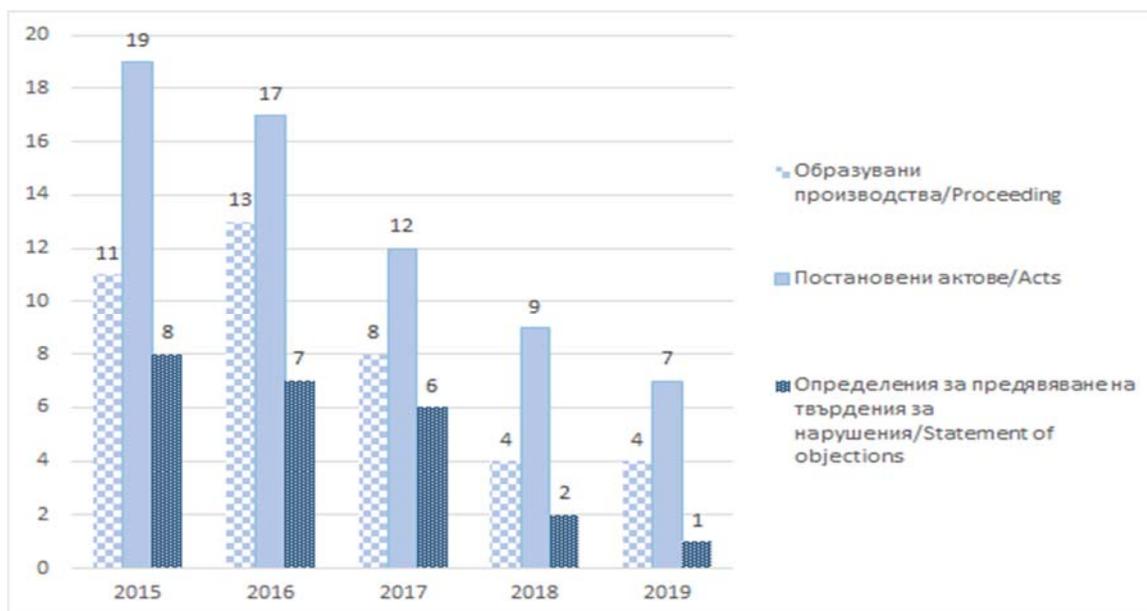
Както бе посочено в Раздел II, т. 3, предявяването на твърдения за извършено нарушение е правен институт, съгласно който в производствата по антитръст разследващият орган е необходимо да приеме акт, с който да предяви на страните твърдения за извършено нарушение. По този начин се осигурява възможност за по-ефективно решаване на възникналите конкурентни проблеми на съответните пазари, тъй като след предявяване на твърденията за нарушение страните в

⁵ В два от случаите, производството е образувано и по чл. 102 от ДФЕС.

⁶ В един от случаите, решението е и по чл. 15 от ЗЗК, поради което в настоящия отчет същото е включено и в общия брой решения, постановени по чл. 15 и по чл. 21 от ЗЗК.

производството имат възможност да представят становища и да изложат своите възражения, както и да представят допълнителни доказателства, които Комисията взема предвид при постановяване на окончателното си решение.

Производства и актове по Глава четвърта от ЗЗК 2015-2019 г.

През 2019 г. образуваните производства запазват броя си от предходната година, а броят на постановените решения е намалел в сравнение с броя им от 2018 г. Броят на определенията, с които Комисията предявява твърдения за извършено нарушение, също отбелязва спад. Горното е отражение на тенденцията през последните години на намаляване на подадените искания за образуване на производства по чл. 21 от ЗЗК, които през годините са били водещото основание за образуване на производства за разследване на злоупотреби с господстващо положение. Тази тенденция е вследствие на въведения през 2015 г. в чл. 37а от ЗЗК институт на злоупотреба с по-силна позиция при договаряне, който обхваща поведението на предприятия с квази-господстващо положение. Същият даде възможност на засегнатите лица да подават искания за установяване на нарушения по този текст в случаите, в които господстващото положение на ответното предприятие не е безспорно, което съответно доведе до намаляване на исканията за установяване на нарушения по чл. 21 от ЗЗК.

3. Наложени имуществени санкции и глоби

През 2019 г. с **1 (едно) решение** са наложени имуществени санкции за извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК в общ размер на 315 612 лв.

4. Примери от практиката

С Решение № 833/18.07.2019 г. по Преписка № КЗК-121/2015г. Комисия за защита на конкуренцията установи, че „Национална електрическа компания“ ЕАД е извършила нарушения по чл. 21, т. 1 от ЗЗК, представляващи злоупотреба с господстващо положение на пазара на балансиране на производители на електрическа енергия от ВЕИ при производство на ел. енергия по преференциални цени на територията на страната. Нарушенията представляват налагане от страна на НЕК ЕАД на нелоялни търговски условия на ВЕИ производителите. По-конкретно Комисията установи, че НЕК ЕАД е коригирало подадени от производители от възобновяеми енергийни източници – членове на специалната балансираща група (СБГ) на НЕК ЕАД прогнозни почасови графици за производство, с което е създадо необосновани допълнителни разходи за небаланс за ВЕИ производителите. От стартирането на балансиращия пазар в пълния му обем на 01.06.2014 г. НЕК ЕАД, като координатор на СБГ, едностранно и без основание променя почасовите прогнозни графици, подавани от ВЕИ производителите. В резултат на тези промени, ВЕИ производителите са били обременени финансово поради изкуствено увеличените небаланси за тях. Комисията е установила също така, че НЕК ЕАД е възлагало върху ВЕИ производителите – членове на СБГ на НЕК ЕАД, допълнителни необосновани разходи за небаланс чрез прилагането на Раздел IV от Методика за разпределяне на задължения за небаланси в специалната балансираща група с координатор НЕК ЕАД – ОД (Методиката).

В производството бе установено, че приетите от НЕК ЕАД правила по Раздел IV на Методиката са позволили на дружеството да калкулира на ВЕИ производителите разходи за небаланс, каквито електроенергийният системен оператор (ЕСО ЕАД) не е отчетел и съответно не е начислил на НЕК ЕАД. С прилагането на Раздел IV от Методиката НЕК ЕАД на практика едностранно и необосновано е наложило на ВЕИ производителите допълнителни финансови тежести, които не са представлявали преразпределяне на небаланси в неговата СБГ и не са отразявали обективно възникнали за електроенергийната система разходи.

Преписка № КЗК-121/2015 г. е образувана на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за защита на конкуренцията по искане на засегнати дружества за установяване на евентуално извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК от страна на „Национална електрическа компания“ ЕАД. Преди да постанови по нея горепосоченото решение, с което санкционира НЕК ЕАД, през отчетната 2019 г., Комисията с Определение № 225 от 14.02.2019 г. предяви на дружеството твърдения за извършени нарушения по чл. 21, т. 1 от ЗЗК, изразяващи се в злоупотреба с господстващо положение на пазара на балансиране на производители на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници

(ВЕИ) при производство на ел. енергия по преференциални цени на територията на страната.

С Решение № 158/31.01.2019г., постановено по преписка № КЗК/309/2017г., на основание чл. 60, ал. 1, т. 8 във връзка с чл. 75, ал. 2 от ЗЗК, Комисията за защита на конкуренцията одобри предложени от „Топлофикация София“ ЕАД задължения, гарантиращи правото на информиран избор на клиентите, желаещи присъединяване към топлопреносната мрежа на дружеството.

В хода на производството по преписката, с Определение № 889/02.08.2018 г., КЗК предяви на „Топлофикация София“ ЕАД твърдения за извършено нарушение по чл. 21, т. 1 от ЗЗК, изразяващо се в злоупотреба с господстващо положение посредством налагане на нелоялни търговски условия за присъединяване на обекти на клиенти на топлинна енергия за битови нужди към топлопреносната мрежа в гр. София. Производството пред КЗК е образувано на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за защита на конкуренцията по искане на “Бигла III” ООД и “Шалев Инвестмънт Груп“ ООД за установяване на евентуално извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК от страна на „Топлофикация София“ ЕАД във връзка с присъединяването на клиенти на топлинна енергия за битови нужди към топлопреносната мрежа.

Предварителните заключения на Комисията бяха, че от м. юли 2015 г. „Топлофикация София“ ЕАД сключва договори за присъединяване с утвърдени образци, в които в противоречие на разпоредбите на ЗЗК едностранно налага на клиентите/инвеститорите следните три нелоялни търговски условия:

- да изградят за своя сметка енергийните обекти (присъединителен топлопровод, съоръженията към него и абонатна станция), нужни за присъединяването на клиенти на топлинна енергия за битови нужди към топлопреносната мрежа;

- да предоставят за безвъзмездно ползване на топлопреносното предприятие изградените от клиента енергийни обекти;

- да получат заплащане на цената на прехвърлените енергийни обекти в топлинна енергия.

По своята същност първото условие представлява налагане на необосновани разходи, които съгласно нормативната уредба „Топлофикация София“ ЕАД следва да поеме във връзка с изграждането на енергийните обекти, нужни за присъединяване на клиенти на топлинна енергия за битови нужди към топлопреносната мрежа. Следващото условие представлява налагане на необосновано задължение на клиентите да предоставят за безвъзмездно ползване енергийни обекти, които са изградили със собствени средства, за които съгласно ЗЕ и Общите условия на „Топлофикация-София“ ЕАД, топлопреносното

дружество следва да заплаща цена за ползване. Третото условие необосновано лишава строителите инвеститори от законоустановеното им право да възвърнат инвестицията, която са направили, за да изградят енергийните обекти вместо Топлофикация София, тъй като те не се явяват крайни потребители на топлинна енергия и поради тази причина е невъзможно да се възмездят чрез този наложен им способ.

Комисията счете, че тези условия представляват нелоялни търговски условия по смисъла на чл. 21, т. 1 от ЗЗК, налагани от страна на предприятие с господстващо положение, които не са обосновани от обективни обстоятелства, а са насочени към извличане на финансови ползи чрез експлоатиране на търговските партньори въз основа на притежаваната пазарна мощ. Същите нямат друга легитимна цел, освен експлоатацията им, не са обективно необходими и налагането им би било невъзможно от предприятие, непритежаващо господстващо положение.

Ответното дружество предложи поемане на задължения, с които да се постигне преустановяване на поведението, по отношение на което Комисията предяви твърдения за извършено нарушение. Предложени са конкретни действия, свързани с повишаване информираността на клиентите относно процедурата по присъединяване към топлопреносната мрежа, предоставяне на избор на клиента за желания начин на присъединяване, заплащане за ползването, както и заплащане на цената за изкупуване на изградени от клиентите енергийни обекти по избран от последните начин. „Топлофикация София“ ЕАД се задължи да измени всички стандартни образци на документи, свързани с присъединяването към топлопреносната мрежа, като включи в тях условия, съобразно поетите задължения.

След като разгледа постъпилото предложение и възраженията срещу него, Комисията установи, че предложените задължения водят до преустановяване на поведението, във връзка с което е образувано производството и до отстраняване на възникналите конкурентни проблеми.

С Решение № 158/31.01.2019 г. Комисията одобрява постъпилото предложение, определя срок за изпълнение на всяко едно от поетите задължения и задължава „Топлофикация София“ ЕАД да уведоми КЗК за изпълнението на всяко едно задължение. С решението се прекратява производството по преписка № КЗК/309/2017 г., доколкото вече не съществуват основания за неговото продължаване.

IV. КОНТРОЛ ВЪРХУ КОНЦЕНТРАЦИИТЕ МЕЖДУ ПРЕДПРИЯТИЯ

1. Образувани производства по реда на ЗЗК

През 2019 г. Комисията образува общо **36**⁷ производства на основание чл. 38, ал. 1, т. 6 от ЗЗК по постъпили уведомления за разрешаване на концентрация между предприятия съгласно чл. 22, ал.1 и ал. 2 от ЗЗК.

2. Постановени решения по реда на ЗЗК

През 2019 г. Комисията постанови общо **35** решения по Глава пета от ЗЗК, две от които по образувани през 2018 г. производства⁸. От тях:

- **на основание чл.60, ал.1, т.14, във връзка с чл.82, ал.3, т.2 от ЗЗК** Комисията разрешава концентрацията между предприятия - **24** решения;

- **на основание чл.60, ал.1, т.13, във връзка с чл.82, ал.3, т.1, предл. първо от ЗЗК** Комисията постановява, че сделката не представлява концентрация – **3** решения;

- **на основание чл.60, ал.1, т.13, във връзка с чл.82, ал.3, т.1, предл. второ от ЗЗК** Комисията постановява, че сделката не попада в обхвата на задължението за предварително уведомяване – **4** решения;

- **на основание чл.60, ал.1, т.1, във връзка с чл.82, ал. 3, т.4 от ЗЗК** Комисията започва задълбочено проучване по реда на чл.83 ЗЗК - **2** решения;

- **на основание чл.60, ал.1, т.17, във връзка с чл. 88, ал. 1, т.3 от ЗЗК** Комисията забранява концентрация – **2** решения.

КЗК по общо 24 от образуваните производства⁹, в рамките на извършване на ускорено проучване по реда на чл. 80 и чл. 81 от ЗЗК, разреши безусловно осъществяването на нотифицираните сделки. След извършването на анализ на конкурентната среда преди и след тяхното осъществяване, КЗК достига до извода, че същите не водят до установяване или засилване на господстващо положение, което значително би попречило на ефективната конкуренция на засегнатите съответни пазари.

⁷По четири производства (КЗК-1014; КЗК-1015; КЗК-1038 и КЗК-1048), образувани през м. декември 2019 г., КЗК постанови решения в началото на 2020 г. (Р. № 54/16.01.20 г.; Р. № 25/09.01.20 г.; Р. № 127/06.02.20 г. и Р. № 153/13.02.20 г.).

⁸ Решение № 81/17.01.19 г. (по КЗК-1082/2018 г. Кар Оукшън Сървисиз Инк, САЩ/Карсондъуб Глобъл НВ, Белгия) и Р. № 1212/07.11.19 г. (по КЗК-716/2018 г. , образувана на основание чл. 38, ал. 1, т.1 срещу „Агрис Груп Холдинг“ АД за придобиването на „Кехлибар“ ЕООД)

⁹ Две от тях образувани през 2018 г., по които КЗК се е произнесла с решение през 2019 г.

През отчетния период Комисията на основание чл. 83, ал.1 от ЗЗК постанови две решения за започване на задълбочено проучване.

Комисията през 2019 г. постанови **две решения** (Решение № 449/2019 г. и Решение № 1169/2019 г) за **забрана на концентрация**. Сделките засягат сектори с голяма обществена значимост (отбранителен сектор и сектор енергетика).

След извършване на задълбочено проучване на сделката, изразяваща се в придобиването на едноличен контрол от страна на „Емко“ ООД върху „Дунарит“ АД (КЗК-106/2019 г.) КЗК постанови решение с което забрани нейното осъществяване (**Решение № 469/2019 г.**).

Комисията, вземайки предвид указанията на съда в решение № 800/21.01.2019 г., прие продажбите на специална продукция от страна на участниците в концентрацията на български посредници/търговци през 2014 г. за обороти, реализирани на територията на Република България. Следователно сделката попада в обхвата на чл. 24, ал. 1 от ЗЗК и за уведоителя е налице задължение за предварително уведомяване. След анализ на постъпилата информация и доказателства в хода на проучването (и тези получени по КЗК/72/2016 г.), Комисията установи, че сделката води до хоризонтално припокриване в дейността на ЕМКО и Дунарит при производството на определени видове специална продукция и участниците в концентрацията се явяват близки конкуренти по отношение на тези продукти.

Пазарните позиции на обединената група след осъществяване на сделката ще доведат до засилване стопанската мощ на концентриращите се предприятия, което би им позволило да осъществяват независимо пазарно поведение от своите местни конкуренти.

Комисията установи, че участниците в концентрацията са с господстващо положение при производството на някои обособени видове отбранителни продукти, по отношение на които всеки от тях се явява единствен производител в страната.

Комисията стига до извода, че препозиционирането и разширяването на портфолиото на продуктите, произведени от участниците в концентрацията, може да стимулира обединената група да увеличи цените и промени условията на кооперирани доставки, които са значими за развитието на този сектор.

Въз основа на цялостния анализ КЗК стига до извода, че е налице основание да се приеме, че нотифицираната концентрация създава предпоставки да доведе до установяване на господстващо положение на обединената група. Наличието на съществени хоризонтални и конгломератни ефекти ще доведе и до значително

предимство за участниците в концентрацията пред техните конкуренти, което от своя страна би възпрепятствало ефективната конкуренция на анализирания пазар.

Решението е обжалвано и не е влязло в сила.

По отношение на **втората** забрана, свързана с придобиването на самостоятелен контрол от страна на „Еврохолд България“ АД (чрез регистрираното за целта „Ийстърн ЮрЪпиън Електрик Къмпа̀ни Б.В, Кралство Нидерландия) върху дъщерните дружества на „ЧЕЗ“ а.с. в Република България, КЗК установи, ще същата поражда значителни конгломератни ефекти на застрахователния пазар и на електроенергийния сектор.

Анализът на Комисията установи, че в резултат на сделката се обединяват дейностите и ресурсите на две големи икономически групи, активни на застрахователния пазар (Придобиващата Група) и в електроенергийния сектор (Придобиваната Група), което би се отразило съществено на техните пазарни позиции.

В конкретния случай такова едно обединяване създава конкурентно предимство на новата група, предвид възможността за издаване на застрахователни полици като форма на гаранционно обезпечение на електроенергийния пазар. Следователно, след финализиране на планираната сделка, придобиваните предприятия ще имат гарантиран и финансово осигурен достъп до изискуемите застрахователни полици, както като форма на гаранционно обезпечение за търговията с електрическа енергия, така и за поддържане на съответните лицензионни дейности. Това обстоятелство ще създаде значително конкурентно предимство за новата група пред останалите участници на съответните пазари, осигурявайки изначално изпълнението на гаранционните (застрахователни) изисквания и на което предимство останалите участници трудно биха оказали въздействие.

Наред с горното и имайки предвид характеристиките на пазарите, на които оперират придобиваните дружества от групата на ЧЕЗ в България Комисията заключи, че същата има водещи позиции, разполага със значителен финансов и организационен ресурс, както и възможност за реализиране на икономии от мащаба и обхвата. Придобиваните предприятия са част от вертикално интегрирана група, което предоставя допълнително предимство на новата обединена група.

Във връзка с обстоятелството, че търговията с електроенергия изисква все по-големи ресурси и на практика е необходимо предоставянето на значителни обезпечения към различни търговски участници и органи, още преди сключването на договори с клиенти, то планираната концентрация ще създаде съществено

предимство на участниците в сделката с оглед наличието на сериозни финансови изисквания към участниците на свободния пазар на търговия с електрическа енергия. Анализираният данни водят до безспорен извод, че планираната сделка ще доведе до съществено увеличаване пазарната мощ на концентриращите се предприятия, които ще имат възможност да действат в значителна степен независимо от своите конкуренти. Обединените финансови ресурси и пазарни позиции ще позволят на новата група да осъществява стопанска дейност на съответните анализирани пазари при отсъствие на ефективен конкурентен натиск от страна на останалите търговски участници

Въз основа на цялостния анализ Комисията заключи, че обединяването на опита, икономическия ресурс и пазарните позиции на концентриращите се предприятия в електроенергийния и застрахователния сектори създава предпоставки нотифицираната сделка да доведе до установяване или засилване на господстващото положение на обединената група и значително възпрепятстване на ефективната конкуренция на съответните пазари.

Решението е обжалвано и не е влязло в сила.

3. Постановени определения по реда на ЗЗК

През отчетната 2019 г. КЗК постанови общо **4** определения, от тях:

С Определение № 968/05.09.2019 г. КЗК възобнови на основание чл. 40, ал. 4 от ЗЗК производството по КЗК-239/2018 г., свързано с придобиването на едноличен контрол от страна на „Нова Броудкастинг Груп“ ЕООД („Нова“) върху „Нет Инфо“ АД. Основание за неговото възобновяване е определението на петчленен състав на ВАС (Определение № 6964/09.05.2019 г.) с което се отменя Определението на тричленния състав и се връща административната преписка на Комисията за продължаване на процедурата. Определението е окончателно и е влязло в сила.

С Определение № 315/07.03.2019 г. КЗК на основание чл. 85, ал. 2, т. 2 от ЗЗК, при предварителни заключения, че концентрацията по придобиване на контрол от страна на „ЕМКО“ ООД върху „Дунарит“ АД създава предпоставки за установяване на господстващо положение на обединената група на пазара на производство и реализация на специална продукция. Наличието на съществени хоризонтални и конгломератни ефекти ще доведе до значително предимство за участниците в концентрацията пред техните конкуренти, което от своя страна би възпрепятствало ефективната конкуренция на анализирания пазар.

С Определение № 369/21.03.2019 г. на основание чл. 63 от ЗЗК, във връзка с чл. 55, ал.3 и ал. 4 от ЗЗК, чл.17 и чл.18.2 от Правилата за достъп, използване и съхраняване на документи, представляващи производствена, търговска или друга защитена от закон тайна, Комисията остави без уважение исканията на „Емко“ ООД:

- за произнасяне на Комисията, с което да приеме, че дадена информация, представена от трети лица в производството, не е поверителна.

- за разкриване и предоставяне на достъп до всички поверителни материали по преписки № КЗК/106/2019г. и № КЗК/72/2016 г.

- за удължаване на срока за запознаване с преписката и представяне на писмено становище по предварителните заключения, посочен в Определение № 315/07.03.2019г.

С Определение № 905/01.08.19 г. КЗК на основание чл. 74, ал. 1, т. 3 от ЗЗК във връзка с чл.78, ал.3 и чл. 89, ал. 2 от ЗЗК, предяви на „Агрия Груп Холдинг“ АД, твърдение за извършено нарушение по чл. 24, ал. 1 от ЗЗК, изразяващо се в осъществяване на концентрация чрез придобиване на едноличен контрол върху „Кехлибар“ ЕООД, при неизпълнение на задължението за предварително уведомяване пред Комисията на планираната концентрация.

4. Наложени имуществени санкции и глоби

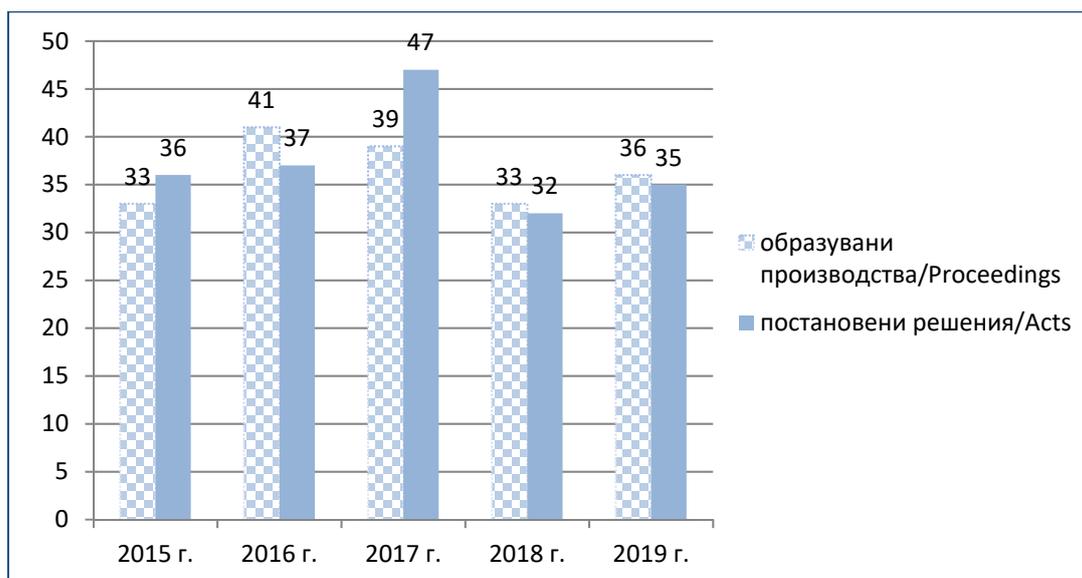
През отчетния период КЗК наложи имуществена санкция на „Агрия Груп Холдинг“ АД, на основание чл. 60, ал. 1, т. 2 и т. 3, чл. 77, ал. 1, т. 1 и т. 2 и чл. 89, ал. 1, т. 2, предложение първо във връзка с чл. 24 от ЗЗК. За установеното нарушение, изразяващо се в придобиването на контрол върху „Кехлибар“ ЕООД без предварително уведомяване на КЗК, на холдинга с Решение № 1212/07.11.19г. е наложена имуществена санкция в размер на 65 000 (шестдесет и пет хиляди) лева.

Конкретният размер на санкцията Комисията определи в съответствие с приетата от нея Методика за определяне на санкциите по ЗЗК. В конкретния случай нарушението е квалифицирано от КЗК като леко. Разпоредбите на т.13а и 13б от Методиката предвиждат, че за квалифицираните като леки нарушения по чл. 100, ал. 1, т. 2 от ЗЗК имуществената санкция се определя до 5% от общия оборот на предприятието-нарушител за финансовата година, предхождаща решението на КЗК, но не по-малко от дължимата такса за издаване на разрешение за концентрация при евентуално уведомяване (в случая същата е в размер на 60 000 лв.).

Съгласно практиката на КЗК и в съответствие с относимата съдебна практика на Върховния административен съд (ВАС), с цел постигане на превенция, размерът на санкцията е завишен. Съгласно Методиката за определяне на санкциите по ЗЗК, налагането на имуществена санкция по Закона има за цел да окаже дисциплиниращо въздействие върху нарушителя като има възпиращ ефект по отношение повторно извършване на нарушение, а за другите субекти - санкцията трябва да предотврати извършването на нарушения. В тази връзка, КЗК прие, че санкцията следва да се равнява на размера на дължимата такса за издаване на разрешение, увеличен с 5 000 лв., за да се постигне ефективно наказване на нарушителя или общо в размер на 65 000 лв.

През 2019 г. КЗК не е наложила глоби по чл.102 от ЗЗК за извършени нарушения по глава Пета от ЗЗК.

Производства и постановени решения по Глава пета от ЗЗК 2015-2019г.

Видно от графиката, през 2019 г. броят на образуваните производства в областта на концентрациите се увеличава спрямо този за предходната година, но остава под нивата в периода 2016 г. – 2017 г. Броят на постановените през отчетната година решения е също по-голям спрямо 2018 г., като се доближава до този от 2015 г. и 2016 г. Това се дължи от една страна на факта, че има само две постановени решения по образувани през 2018 г. производства (за разлика от постановените през 2017 г. решения, от които 6 по образувани в края на 2016 г. производства), а от друга, че по общо пет образувани през отчетния период производства, КЗК се е произнесла с решения в началото на 2020 г.

5. Икономически сектори, в които са осъществени концентрации на националния пазар през 2019 г.¹⁰

Комисията е оценила и постановила решения за разрешаване на концентрации между предприятия/забрана за осъществяване на сделка в различни икономически сектори: продажба на МПС и резервни части (3 решения); банков и финансов сектори (2 решения); производство и търговия на опаковки (2 решения); пътно строителство (2 решения); електронна търговия с нехранителни стоки (2 решения); по едно решение в секторите: енергетика; застраховане; медии; продажба на газ; продажба на препарати за растителна защита; фармацевция; отбранителен сектор; производство и търговия със селскостопанска продукция; продажба на меден концентрат; продажба на битова електроника; производство и продажба на резервни части за велосипеди; търговия с тютюневи изделия; производство и търговия на месо и месни продукти; продажба на бързооборотни стоки и търговия с химически суровини и продукти.

6. Примери от практиката

С Решение № 402/28.03.2019 г. КЗК, в рамките на ускорено проучване, разреши създаване на съвместно предприятие от страна на „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД и „Българо-американска кредитна банка“ АД.

Анализът на КЗК установи, че новосъздаденото дружество ще изпълнява всички функции на пълноценно предприятие.

Съгласно предоставените в настоящото производство данни, предприятията–майки ще притежават поравно капитала на новосъздаденото дружество и ще трябва да постигат съгласие по всички основни въпроси за търговската политика на дружеството.

Следователно дружествата-учредители ще упражняват съвместен контрол върху новосъздаденото предприятие. Относно изпълнението на втория кумулативен критерий за „пълна функционалност“ на съвместното предприятие, Комисията въз основа на предоставената информация и документи установи, че същото ще изпълнява функциите на самостоятелен икономически субект с автономна структура и ще извършва дейности на трайна и продължителна основа.

Съгласно проекта на Споразумението между предприятията-майки, дружеството ще има собствено ръководство – управители, които ще отговарят за

¹⁰ Включва само постановените решения за разрешаване и за забрана на концентрация (общо 26).

неговите ежедневни дейности. Наред с това, то ще разполага и със собствен персонал за всички основни дейности, свързани с предмета му на дейност. Следователно, бъдещото съвместно предприятие ще разполага както с финансов, така и с човешки ресурс, за да може да изпълнява за продължителен период от време своята търговска дейност. Съгласно предоставената от уведомителите информация, предвидено е съвместното предприятие да предоставя самостоятелно платежни услуги, включително и нови услуги на трети лица – потенциални клиенти на съответния пазар, като за целта ще му бъде издадена съответната лицензия.

В конкретния случай съвместното предприятие ще предоставя електронни платежни услуги.

Предвид обстоятелството, че „БАКБ“ (едно от предприятията–майки) предоставя платежни услуги, Комисията прие, че нотифицираната сделка ще окаже въздействие именно на този пазар, като не обособява електронните платежни услуги в самостоятелен пазар. КЗК оставя точната продуктова дефиниция отворена, тъй като планираната концентрация не води до опасения за конкурентната среда дори при по-тясно определяне на пазара. Пазарният дял на съвместното предприятие на пазара на платежни услуги се предвижда да достигне [0-5]% – [5-10]%. Водеща позиция на пазара на платежни услуги, свързани с електронни пари заема „Айкарт“ АД с пазарен дял 64,60%, следван от „Пейнетикс“ АД с дял от 32,20%. Комисията счете, че с оглед тяхното значително пазарно присъствие, е малко вероятно новосъздаденото съвместно предприятие да предизвика сериозно разместване на позициите на вече действащите участници, а още по-малко на лидерите на пазара на платежни услуги, свързани с електронни пари.

Комисията установи, че пазарният дял на „БАКБ“ на пазара на платежни услуги по всички показатели (електронно инициирани кредитни преводи, платежни операции с карти, инициирани на физическо терминално устройство ПОС или на виртуално терминално устройство ПОС), изчислен на база брой и стойност, е незначителен и е под 1 %. С оглед обстоятелството, че предоставянето на платежни услуги е пряко свързано с пазарите на банкиране на дребно и банкиране на едро, Комисията взе под внимание пазарното положение на предприятието-майка и на тези пазари. На пазара на банкиране на дребно и в трите дефинирани сегмента (потребителски/жилищни ипотечни кредити, привлечени депозити от граждани и домакинства) пазарният дял на „БАКБ“ е не по-висок от 1,36%, а на пазара на банкиране на едро - под 3%. Следователно „БАКБ“ не е сред водещите участници на тези пазари, което предопределя и неговата позиция на пазара на платежни услуги.

КЗК прие, че пазарът на платежни услуги се характеризира с определени административно-правни (издаване на разрешения и лицензи) и структурни бариери (първоначални/последващи инвестиции, технологично обезпечаване на дейността, изграждане на дистрибуционни канали и др.), които обаче не са непреодолими за навлизане на нови участници на пазара. Също така пазарът на електронни платежни услуги, на който ще бъде активно съвместното предприятие, към момента е сравнително млад пазар и има потенциал за растеж, предвид развитието на технологиите и лесният достъп на клиентите до електронни платежни услуги. В тази връзка очакваните тенденции са за динамично развитие и бързо навлизане на нови участници, включително международни доставчици на услугите.

С оглед цялостния анализ Комисията достига до извода, че планираната сделка няма потенциал да доведе до установяване или засилване на господстващо положение, което значително да попречи на ефективната конкуренция на пазара, на който нотифицираната сделка ще окаже въздействие.

Предвид всички пазарни фактори, оценени в тяхната съвкупност, Комисията безусловно разреши планираната концентрация.

Решението е влязло в сила.

С Решение № 403/28.03.2019 г. КЗК разреши Смърфит Капа Юръп Б.В., Нидерландия да придобие цялото търговско предприятие на „Витавел“ АД, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения.

Дефиницията за концентрация включва и случаите, при които се придобива контрол върху активи от предприятия. В конкретния случай сделката е насочена към придобиване на едноличен контрол от страна на Смърфит Капа Юръп Б.В. чрез договор за покупко-продажба на търговското предприятие на „Витавел“ АД. След анализ на данните, КЗК прие, че ще настъпи промяна с траен характер в упражнявания контрол върху активи, представляващи част от предприятие, чрез които може да се осъществява самостоятелна търговска дейност, т.е същите имат достъп до пазара и формират самостоятелен оборот.

Комисията установи, че е налице хоризонтално припокриване между дейностите на участниците в сделката на пазарите на производство и продажба на велпапе и на производство и продажба на опаковки от велпапе. Също така, сделката ще окаже въздействие и върху вертикално свързания възходящ пазар на продажба на хартии за велпапе, на който са активни дружества от групата на придобиващото контрол Смърфит Капа.

На пазарите на хартии за велпапе, производство и продажба на велпапе и производство и продажба на опаковки от велпапе, обединената група има пазарни дялове, които не надвишават 15%, респ. 25 % на вертикално свързания пазар на хартии за велпапе. Анализът установи, че географският обхват на пазара на хартии за велпапе е в рамките на ЕИП, което означава, че същият е отворен за значителен международен конкурентен натиск. На пазарите на велпапе и на опаковки от велпапе в страната участват утвърдени производители, част от световни корпорации и имат водещи позиции в страната.

Също така, клиентите на участниците са големи купувачи от различни отрасли, включително бързооборотни потребителски стоки, автомобилостроене и т.н, които обичайно са в добра позиция при договаряне. В хода на проучването се установи, че няма наложена практика на сключване на дългосрочни договори за доставка на продуктите на участниците в сделката към техните клиенти, поради което може да се приеме, че клиентите са в състояние лесно да сменят доставчика си.

Въз основа на извършената оценка Комисията заключи, че планираната концентрация не води до създаване или засилване на господстващо положение, което значително да ограничи или възпрепятства ефективната конкуренция на анализирания съответни пазари.

Решението е влязло в сила.

С Решение № 1163/24.10.2019 г КЗК установи, че сключването от страна на „Максима България“ ЕООД на дългосрочни договори за наем на 11 (единадесет) търговски обекти, не представлява концентрация по смисъла на чл. 22, ал. 1, т. 2 от ЗЗК.

Ползването на недвижими имоти, разглеждани като активи по смисъла на чл. 22 от ЗЗК, не означава непременно концентрация между предприятия, ако от него не произтича възможност за контрол върху предоставящото ги предприятие.

В конкретния случай „Максима България“ ЕООД ще наеме за дълъг срок търговски обекти, които като актив се явяват части от други предприятия. Наеманите търговски обекти са оперирани от бившите им собственици като магазини за продажба на дребно на бързооборотни стоки под марката „Триумф“ и са формирали оборот от тази дейност. Въпреки това, „Максима България“ ЕООД няма да продължи да оперира магазините вместо наемодателите (под техен бранд, с оборудване/стоки закупени от тях). След осъществяването на планираната операция, „Максима България“ ЕООД ще инвестира значителни собствени средства за ремонт и ребрандиране на обектите, за да могат да оперират под

марката и във формата „Т Маркет“, съгласно политиката на дружеството. „Максима България“ ЕООД ще трябва да инвестира също и значителни средства за зареждане на магазините със съответните стоки и продукти във вид и качество, в което те се продават и в останалите магазини от веригата. Следователно, „Максима България“ ЕООД ще наеме помещенията празни и ще ги преустрои, за да могат да функционират като търговски обекти, съгласно изискванията на дружеството.

В конкретния случай, Рамковият договор, по силата на който ще се осъществи придобиването на магазини „Триумф“ от страна на „Максима България“ ЕООД не съдържа клаузи, които да предвиждат определени действия за прехвърляне на репутацията на обектите. В своя анализ КЗК обсъди ефекта от затварянето на магазините върху потенциалния трансфер на репутация, като акцентира върху следните основни моменти: планирано прекратяване дейността на магазини „Триумф“ и отваряне на новите магазини с марката „Т Маркет“ в гр. Пловдив, както и честотата на пазаруване на клиентите на магазини „Триумф“. Комисията проучи и какво е значението на локацията на обекта за клиентите на магазините в гр. Пловдив при осъществяване на техния избор за пазаруване и доколко те биха се преориентирали към друг магазин, със съпоставими характеристики, независимо от неговото местонахождение.

Допълнително е установено, че не е налице и пълно припокриване между клиентската база на магазини „Триумф“ и тази на магазини „Т Маркет“, тъй като по данни на уведомятеля магазини „Триумф“ предлагат по-добро качество на стоките и съответно по-високи цени и техните клиенти имат по-голяма покупателна способност.

С оглед на всички изложени в решението характеристики на потребителското търсене в гр. Пловдив КЗК прави извод, че в конкретния случай не се очаква трансфер на достатъчна бизнес репутация от обектите „Триумф“ след тяхното затваряне към магазини „Т Маркет“. Също така, параметрите на нотифицираната сделка не включват прехвърляне на договори с доставчици, както и на трудовите договори на настоящите служители на магазини „Триумф“.

КЗК приема, че в конкретния случай активите, предмет на сделката, макар да са със статут на търговски обекти и са били използвани от други търговци със същото предназначение, сами по себе си не могат да формират оборот на пазара на търговия с бързооборотни стоки за „Максима България“ ЕООД - дружеството наема празни помещения, за които трябва да закупи със собствени средства подходяща техника, съоръжения и стоки, да брандира обектите, както и да извърши необходими строително монтажни работи, за да се приведат в

съответствие с изискванията, относими към функционирането им като супермаркети под бранда „Т Маркет“.

Решението е влязло в сила.

7. Прилагане на Регламент на Съвета № 139/2004 г.

КЗК е компетентна да осъществява контрол върху концентрациите с национално измерение, а тези които достигат праговете по чл.1 от Регламент № 139/2004 г. на Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията) попадат под изключителната юрисдикция на ЕК. В същото време, Регламентът предоставя възможност за изменение на оригиналната юрисдикция с оглед концентрацията да бъде оценена от най-подходящия орган по конкуренция (ЕК или национален орган по конкуренция). Правните изисквания и сроковете за пренасочване на концентрациите от или към ЕК са разписани подробно в Известие на ЕК относно препращане на преписки за концентрации.

В тази връзка и съгласно Регламента за сливанията, ЕК предоставя на държавите-членки, копие от постъпилите при нея уведомления за концентрации и мотивирани искания на участниците по съответната сделка.

За изтеклата 2019 година КЗК извърши анализ на информацията, съдържаща се в общо **383¹¹** постъпили по горепосочения ред уведомления и мотивирани искания за концентрации между предприятия, с оглед преценка за евентуално прилагане на процедурата по препращане от/към ЕК в съответствие с Регламента за сливанията и Известието.

КЗК не е упражнила правомощията си за отправяне на искане за препращане на случай по концентрации от и/или до ЕК (преди нотифициране или след подаване на уведомление), тъй като не са били изпълнени кумулативните правни изисквания по чл. 4 (4), чл. 4 (5), чл. 9, ал.2 и чл. 22 от Регламент на Съвета № 139/2004 г.

8. Други дейности

8.1. Следене на публикации в медиите и други източници на информация

В качеството си на национален орган по конкуренция и в изпълнение на своите законови правомощия по Глава V от ЗЗК, Комисията извършва постоянен

¹¹ От общо постъпили до края на отчетната година 410 уведомления/мотивирани искания

мониторинг на процесите по придобиване на дялове, части от предприятия и предприети преобразувания, с цел да установи кои от тези сделки представляват концентрация между предприятия по смисъла на чл. 22 от ЗЗК и подлежат ли на задължително предварително уведомяване.

За отчетния период КЗК не е образувала производства на основание чл. 38, ал.1, т.1 от ЗЗК по своя инициатива или въз основа на постъпили молби/сигнали от лица за осъществени нарушения по реда на глава V от ЗЗК.

8.2. Провеждане на консултации

През 2019 г. отдел „Концентрации” проведе и редица предварителни консултации по молба на участници в предстоящи концентрации, с оглед подготовката на уведомления в съответствие с изискванията на чл.79, ал.1 ЗЗК и издадените с Решение от 20.01.2009 г. на КЗК указания за попълване на уведомлението.

В своята практика Комисията винаги е стимулирала провеждането на срещи с представителите на дружества, които имат намерение да осъществят концентрация. Целта на тези срещи е още на етап преди образуване на производството да се открият основните аспекти и пазари, върху които концентрацията ще окаже въздействие. Това от своя страна способства за последващо изготвяне на уведомление, съдържащо цялата необходима информация за образуване на производство и за започване на оценката по същество. Пълният обем данни допринася от една страна за извършването на цялостна оценка на ефекта от сделката върху конкурентната среда, а от друга за постановяването на решение в законовите срокове с цел да не бъдат възпрепятствани участниците в операцията да финализират своите бизнес намерения.

8.3. Утвърждаване на нов Образец на уведомление за концентрация и указания за попълване

С Решение № 1384/19.12.2019 г. Комисия за защита на конкуренцията (КЗК, Комисията) на основание чл. 8, т. 14 във връзка с чл. 79, ал. 4 от ЗЗК прие нов образец на уведомление за концентрация и указания за попълване.

Изготвянето на нов Образец и указания за неговото попълване е да внесе от една страна по-голяма яснота при попълване на уведомлението, а от друга да акцентира върху предоставянето на информация за тези пазари, които се очаква да бъдат значително засегнати от концентрацията. Практиката до сега показва, че голяма част от уведомителите подават уведомления в КЗК, които не съдържат в

цялост информацията, посочена в чл. 79, ал. 1 от ЗЗК, като например: данни за упражнявания контрол (вид и носител на контрола); правилно изчисляване на оборотите на засегнатите предприятия; информация за пазарите, върху които концентрацията ще окаже въздействие и др.

Пълният обем данни допринася както за извършването на цялостна оценка на ефекта от сделката върху конкурентната среда, така и за постановяването на решение в законовите срокове с цел да не бъдат възпрепятствани участниците в операцията да финализират своите бизнес намерения.

Новият Образец влезе в сила от 01.01.2020 г.

V. СЕКТОРНИ АНАЛИЗИ

Постановени решения по чл.91, ал.5 от ЗЗК

През 2019 г. Комисията насочи усилията си към приключване на образуваните през 2018г. производства за извършване на секторен анализ по чл.91, ал.1 и чл.27 от ЗЗК. През отчетната година **с 2 свои решения, на основание чл. 91, ал. 5 във връзка с чл. 60, ал. 1, т. 21 от ЗЗК, Комисията прие секторни анализи на конкурентната среда** на пазарите на производство и реализация на автомобилен бензин и дизелово автомобилно гориво и на пазара на предоставяне на банкови услуги от страна на банките - членове на Асоциацията на банките в България.

С **Решение № 313/07.03.2019г.**, Комисия за защита на конкуренцията прие секторен анализ на конкурентната среда на пазарите на производство и реализация на автомобилен бензин и дизелово автомобилно гориво. В рамките на производството Комисията проучи детайлно отношенията между участниците на всяко едно от нивата по веригата производство/ внос – търговия на едро – търговия на дребно с горива, като обърна специално внимание на начина на формиране на цените на дребно и факторите, които влияят върху тях, в т.ч. условията за ползване на капацитет в данъчни складове. Предвид това, КЗК стигна до заключението, че липсата на достатъчен складов капацитет в данъчни складове и складове за задължителни запаси на горива, сложната административна процедура и значителните финансови инвестиции, свързани с изграждането на собствен склад, представляват в своята съвкупност висока бариера пред вносителите и производителите на горива.

От извършения анализ на цените на дребно на бензин А-95 Н и дизелово автомобилно гориво за 2018г. в градове, разположени в различни географски региони на страната се установи, че увеличение на цените през 2018г. се наблюдава за кратък период и е осъществено постепенно, като характеристиките на пазара позволяват такова поведение да бъде обяснено като резултат от обективни критерии, свързани с конкурентна среда, разходи за дистрибуция, количество и обем на продажбите и търсенето и др. В допълнение, нетните цени на бензин Евро-95 и дизелово гориво в страната са едни от ниските в сравнение с останалите страни-членки на ЕС.

Анализът на Комисията установи, че новите нормативни разпоредби в Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход и съвкупният ефект от приложимите нормативни режими в сектора биха могли да доведат до извеждането от пазарите на част от участниците и да се превърнат в непреодолима бариера, за осъществяване на дейност.

Същевременно, Комисията отбеляза в анализа си и че предвиденото изискване в Наредба № Н-18/13.12.2006 г., фискалната касова бележка да съдържа покупна цена на горивото без акциз и без данък върху добавената стойност би могло да засегне конкурентната среда на пазарите на търговия на едро и дребно с горива. В тази връзка в Решението Комисията изрично подчерта, че нормативната уредба не следва да предвижда разпоредби, които да премахват стратегическата несигурност между участниците на пазара, по отношение на стойността на закупуване на горивата от търговците и не следва да създава условия, които да улесняват координирането на цените на пазарите на автомобилни горива.

Предвид установените конкурентни проблеми, Комисията за защита на конкуренцията предложи редица мерки за подобряване на конкурентната среда в сектора, както следва:

1. Създаване на електронна платформа, чрез промени в нормативната уредба, от която в реално време вносителите на автомобилни горива да имат достъп до информация относно наличието на свободни вместимости в данъчните складове и складовете за съхранение на задължителни запаси. Една такава платформа ще бъде полезна, както за вносителите на горива, така и за контролните държавни органи, тъй като ще се даде ясна представа за реално свободните капацитети на складовете във всеки един момент и ще се позволи на контролните държавни органи да предприемат мерки в случай на недостиг на вместимости. Според КЗК, в най-добра позиция за поддържането и контрола на тази платформа, предвид дадените им правомощия от ЗАДС и ЗЗНН, биха били съответно Агенция Митници и Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“.

2. Преразглеждане на нормативните и административни бариери, които Законът за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход създава, като се вземе предвид и съвкупния ефект от приложимите нормативни режими по отношение на дейността на търговците с горива. От друга страна, следва да се проучи и възможността за създаване на механизъм за оздравяване на сектора, като се стимулира излизането от сивия сектор и увеличаването на броя на участниците на пазарите.

3. Увеличаване на броя на данъчните складове в сектора, чрез изграждането на държавни данъчни складове, с цел повишаване на конкурентния натиск на нивото на търговията на едро и на дребно с горива, както и на ниво предлагане на услуги от складодържатели.

4. Предприемането на мерки относно ускоряване на процедурата по лицензиране и регистрация на складодържатели за целите на ЗАДС и ЗЗНН.

5. Оценка на възможността за сключването на двустранни споразумения с други държави членки на ЕС, с цел създаване на облекчена процедура, за движението на акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз, на основание предоставената от Директива 2008/118/ЕО възможност за това.

6. Решенията на Консултативния съвет, който е създаден със Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход, следва да бъдат подлагани на оценка за съответствие с правилата на конкуренцията на основание Закона за защита на конкуренцията.

7. Мерки относно предвидимостта в нормативната уредба в сектора, като при въвеждане на нови нормативни, административни и финансови изисквания, които са свързани с нови инвестиции за бизнеса, се предвиждат по-дълги срокове, с които да се даде възможност на предприятията да изпълнят новите изисквания.

8. Мерки за повишаване на контрола върху качеството на горивата.

Предвид това, КЗК предложи да бъде сформирана работна група с представители на държавни органи, компетентни относно прилагането на нормативната уредба в сектора, в рамките на която да бъдат обсъдени тези предложения и в разумен срок да бъдат приети специфичните мерки за преодоляване на конкурентните проблеми, при съобразяване на законодателството на национално ниво и на законодателството на Европейския съюз.

За резултатите от своето секторно проучване, КЗК своевременно информира Министерство на финансите, Министерство на икономиката, Агенция

„Митници“, Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ и Държавната агенция за метрологичен и технически надзор за необходимостта съобразно тяхната компетентност да предприемат подходящи нормативни и организационни мерки за подобряване на конкурентната среда на пазарите на производство и реализация на автомобилен бензин и дизелово автомобилно гориво. Комисията предостави секторния анализ за ползване от Народното събрание и Министерски съвет при подготовката на стратегии, програми, планове за развитието на сектора и др.

С Решение №1351/12.12.2019г. Комисия за защита на конкуренцията прие секторен анализ на конкурентната среда на пазара на предоставяне на банкови услуги от страна на банките - членове на Асоциацията на банките в България. Анализът представя обща картина на пазара на банкиране на дребно от гледна точка на конкурентността, прозрачността и договорните условия, предлагани от банките при предоставянето на услуги, бариерите за навлизане на пазара на банкиране на дребно, ефектът на обвързващите/пакетни продажби върху мобилността на клиентите, търговската политика на банките по отношение формирането на такси и комисиони.

Предмет на проучването в рамките на секторния анализ е пазарът на банкиране на дребно в страната и по-конкретно, пазарните сегменти: *банкови сметки на физически лица* (разплащателни, депозитни и спестовни) и *кредити за домакинства* (потребителски, жилищни ипотечни).

В рамките на проучването е събрана и обработена икономическа и пазарна информация за периода 2016 г. - първо полугодие на 2019 г., характеризираща структурата на съответните пазарни сегменти, относимата нормативна уредба в сектора, както и развиващите се пазарни процеси и консолидация, определящи състоянието на конкурентната среда на пазара.

В резултат на анализа Комисията установи, че към края на изследвания период (юни 2019г.) банковият пазар е силно фрагментиран и запазва своя бизнес модел, представляван основно от чуждестранни институции. Наблюдава се динамика в посока намаляване на броя на банките, участващи на пазара на банкиране на дребно, което е в резултат на протичащите в последните години процеси на консолидация.

Вследствие на извършеното проучване, КЗК направи изводи по отношение на действащата нормативна уредба, договорните условия по предлаганите от банките кредитни продукти, в това число и банкови карти и банкови сметки за физически лица, бариерите за навлизане на пазара, избора и мобилността на

потребителите, пакетните продажби, приходите на банките, особено по отношение на приходите от лихви и приходите от такси, комисионни и други.

Във връзка с установените в хода на секторния анализ състояние и тенденции в развитието на пазара на банкиране на дребно в страната, КЗК счете за уместно да отправи препоръки към БНБ за подобряване на конкурентната среда, свързани с:

1) възможността за създаване на „Единен портал за сравнение на условията по потребителските кредити“ и неговото евентуално поддържане на интернет страницата на регулатора;

2) популяризиране на възможностите за откриване на Платежна сметка за основни операции (в допълнение към въведената от 31 октомври 2018г. от БНБ инициатива за съпоставяне на таксите по услуги, свързани с тази сметка) и

3) въвеждане на унифицирана статистика за динамиката и състоянието на картовия пазар в страната.

За резултатите от своето секторно проучване, КЗК своевременно информира БНБ, съобразно неговата компетентност да предприеме подходящи нормативни и организационни мерки за подобряване на конкурентната среда на пазара на предоставяне на банкови услуги от страна на банките - членове на Асоциацията на банките в България.

VI. НЕЛОЯЛНА КОНКУРЕНЦИЯ И ЗЛОУПОТРЕБА С ПО-СИЛНА ПОЗИЦИЯ ПРИ ДОГОВАРЯНЕ

1. Образувани производства

През отчетния период в Комисията са образувани общо **54** (петдесет и четири) производства, имащи за цел да установят наличието или липсата на нарушения по Глава седма от ЗЗК „Нелоялна конкуренция“ (**47** четиридесет и седем производства) и по Глава седма „а“ от ЗЗК „Злоупотреба с по-силна позиция при договаряне“ **7** (седем производства). От тях **46** (четиридесет и шест) са образувани по искане на лицата, чиито интереси са засегнати или застрашени от нарушение на ЗЗК, **4** (четири) на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК с Решение на КЗК (самосезиране) и **4** (четири) върнати от ВАС за ново разглеждане.

2. Постановени решения

През същия период Комисията постанови общо **63** (шестдесет и три) решения, като във връзка с прилагането на Глава седма - **59** решения и Глава седма „а“ - **4** решения, в това число **4** (четири) решения за образуване на производство, три от които по собствена инициатива.

С **20** (двадесет) от постановените решения Комисията установява общо **29** (двадесет и девет) извършени нарушения, представляващи нелоялна конкуренция от страна на ответни предприятия, като с **3** (три) от тях установява общо **4** (четири) нарушения на физически лица, изразяващи се в съдействие на предприятия при извършване на нарушение на ЗЗК. С едно от решенията Комисията налага имуществена санкция за неизпълнение на решение на КЗК, а с друго налага имуществена санкция за непредоставяне на информация (неизпълнение на задължението по чл. 47, ал. 4 и ал. 5 от ЗЗК).

От всички общо **63** постановени решения по Глава седма и Глава седма „а“ на закона:

а) на основание чл. 98, ал. 1, т. 1 от ЗЗК, Комисията установява извършеното нарушение и нарушителя по някоя от разпоредбите на Глава седма от ЗЗК, в това число и по отношение на физически лица, които са извършили или са съдействали за извършване на нарушение по този закон – **20** решения;

б) на основание чл. 98, ал. 1, т. 3 от ЗЗК, Комисията установява, че не е извършено нарушение по разпоредбите на Глава седма и Глава седма „а“ от ЗЗК – **37** решения;

в) на основание чл. 98, ал. 1, т. 4 от ЗЗК, Комисията прекратява производството – **2** решения;

г) на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК, Комисията образува производство – **4** решения.

3. Наложени имуществени санкции и глоби

С **20** (двадесет) решения Комисията е наложила имуществени санкции и/или глоби общо в размер на **18 396 621 лв.** за извършени нарушения по Глава седма от ЗЗК, за неизпълнение на решение на КЗК и за непредоставяне на информация на КЗК.

През отчетния период Комисията е наложила имуществени санкции и/или глоби, както следва:

- за нарушение на общата забрана за извършване на нелоялна конкуренция по чл. 29 от ЗЗК – в общ размер 187 300 лв., в това число за съдействие на физически лица за извършено нарушение по чл. 29 от ЗЗК – в общ размер на 38 000 лв.;
- за нарушение на забраната за увреждане на доброто име на конкурентите по чл. 30 – в общ размер 22 685 лв.;
- за нарушение на забраната за въвеждане в заблуждение по чл. 31 – в общ размер 10 000 лв.;
- за нарушение на забраната за заблуждаваща реклама по чл. 32, във връзка с чл. 33 от ЗЗК – в размер 208 436 лв.;
- за нарушение на забраната за заблуждаваща реклама по чл. 32, във връзка с чл. 34 от ЗЗК – в размер 14 972 320 лв.;
- за нарушение на забраната за имитация по чл. 35 – в общ размер 2 742 505 лв.;
- за нарушение на забраната за нелоялно привличане на клиенти по чл. 36 – в общ размер на 211 875 лв., в това число за съдействие на физическо лице за извършено нарушение по чл. 36, ал. 1 от ЗЗК – в размер на 5 000 лв.;
- за нарушение, свързано с не предоставяне на информация, във връзка с чл. 47, ал. 4 и ал. 5 от ЗЗК – в общ размер 35 000 лв.;
- за неизпълнение на решение на КЗК на основание чл. 100, ал. 1, т. 7 – в общ размер на 6 500 лв.

4. Най-чести нарушения

Най-честите нарушения в областта на нелоялната конкуренция, установени през 2019 г., са свързани с недобросъвестно поведение в противоречие с общата забрана за нелоялна конкуренция по чл. 29 от ЗЗК, следвани от нарушения по чл. 35 от ЗЗК (имитация) и заблуждаваща реклама чл. 32, във вр. с чл. 33 от ЗЗК.

През 2019 г. са образувани четири производства по инициатива на Комисията, като две от тях са приключили със санкционни решения за нарушителите – Фантастико и Такси Максим.

5. Примери от практиката

● **Нарушение на общата забрана за нелоялна конкуренция (чл. 29) от Такси Максим**

Нарушението е извършено във връзка с предоставяне на услугата „Максим“ на територията на гр. София.

Производството пред КЗК е образувано служебно с решение на Комисията на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК по повод постъпили сигнали, в които се твърди осъществяване на нерегламентиран превоз на пътници от „Служба за поръчки на такси Максим“ чрез използване на мобилно приложение „Максим“. Сигнали са постъпили от професионални сдружения и организации - „Съюз Такси“, „Национален съюз на превозвачите“, Браншова камара на таксиметровите водачи и превозвачи, Асоциация на таксиметровите синдикати в България, Синдикален съюз „Сила“, от Столична община, от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, както и от потребители на услугата.

В хода на проучването се установява, че „Такси Максим“ ЕООД предлага на българския пазар услугата „Максим“ чрез мобилните приложения - „Taxsee driver“ (за ползватели-шофьори) и „Maxim – order a taxi“/ „Максим: поръчка на такси“ (за ползватели - пътници), като предоставя свързване на ползватели-пътници и ползватели-водачи на приложенията за осъществяване на заявки за пътуване.

Предоставяната от дружеството услуга е комплексна по своята същност и включва услуга на информационното общество (електронна посредническа услуга) и транспортна услуга, доколкото се състои в свързване на пътници с шофьори и предоставяне на превоз. В настоящия случай двете приложения, които „Такси Максим“ ЕООД оперира, с техните функционалности формират предлагане на една услуга, доколкото превоз на пътници не би могъл да се осъществи, ако те не функционират паралелно. Дружеството упражнява решаващо влияние върху условията на предоставяне на услугата от шофьорите, като определя цената на превоза, която пътникът заплаща на водача (която зависи от маршрута на пътника и съответната избрана тарифа на дружеството), може да изключи шофьори от приложението при определени условия, описани в Лицензионното споразумение, осигурява свързването на пътник и водач, контролира изпълнението, включително и по отношение на качеството на услугата и пр. „Такси Максим“ ЕООД реализира приходи от посочената дейност в размер на удържаните от шофьорите такси за ползване на приложението под формата на процент от стойността на всяка поръчка за превоз на пътници. В хода на проучването безспорно се доказва, че шофьори ползват приложението, за да извършат възмезден превоз с лични автомобили, без да осъществяват професионално таксиметров превоз.

Въз основа на подробен анализ на същността и характеристиките на предлаганата от „Такси Максим“ ЕООД услуга Комисията приема същата като услуга в областта на транспорта, алтернатива на обществения превоз на пътници, чрез която „Такси Максим“ ЕООД чрез мобилните приложения „Taxsee Driver“ и „Максим: поръчка на такси“ организира заявено от пътника пътуване по

определените от него критерии – начална и крайна точка на пътуване срещу възнаграждение, като осъществява връзката между пътника и фактическия изпълнител на превоза (водача).

Услугата се предоставя без да са спазени законоустановените изисквания за предоставяне на обществен (таксиметров) превоз на пътници както по отношение на превозвачите и водачите на леки таксиметрови автомобили, така и по отношение на самите автомобили (разрешения, лицензи за извършване на таксиметров превоз на пътници за територията на Столична община, съответните обозначения, стикери, холограми, ленти, табели и цвят на автомобилите, както и електронен таксиметров апарат с фискална памет и т.н.). Поради това „Такси Максим“ ЕООД нарушава добросъвестната търговска практика и получава нелоялно конкурентно предимство - извлича икономически ползи и уврежда интересите на фирмите, регистрирани за извършване на таксиметров превоз на пътници и изпълняващи нормативните изисквания, както и на компаниите, които също предоставят достъп до мобилно приложение за осигуряване на свързаност между пътници и таксиметрови шофьори, обаче които притежават надлежни разрешителни и лицензи за таксиметров превоз в съответствие със законовите изисквания. По този начин дружеството придобива възможност за предлагане на услугата „Максим“ на по-ниска от обичайните цени на съответния пазар. Несъобразяването с регламентиранията завишени изисквания, които са свързани с осъществяване на таксиметров превоз, обуславя незаконосъобразния характер на предоставяната от „Такси Максим“ ЕООД услуга. Установеното недобросъвестно поведение на ответното дружество засяга и интересите на потребителите-пътници, доколкото таксиметровият превоз е дейност от важен обществен интерес, което именно обуславя наличието на стриктна държавна регулация и специфични законови изисквания при осъществяването ѝ. По този начин се гарантира защита на потребителите при ползването на услугата, сигурността и безопасността при осъществяването ѝ, включително и създаване на гаранции за физическата сигурност и безопасност на потребителите – пътници при осъществяването на превоза, които липсват при предоставянето на услугата „Максим“.

С Решение 629/30.05.2019 г. за установеното нарушение по чл. 29 от ЗЗК е наложена имуществена санкция в размер на 8 % (осем процента) от нетните приходи от продажби на дружеството за финансовата 2018 г. и е постановено прекратяване на нарушението, което подлежи на незабавно изпълнение.

- **Имитация на кафе „Нова Бразилия“**

С Решение № 170/07.02.2019 г. КЗК санкционира „Балкам Груп“ ООД и „Агро Фуудс България“ ЕООД за извършено нарушение по чл. 35, ал. 1 от ЗЗК във

връзка с производство и разпространение на продукт кафе „Бразил Сълекшън Голд“ с външен вид, имитиращ външния вид на кафе „Нова Бразилия“, и наложи имуществени санкции на нарушителите в размер съответно на 2 574 060 лв. и 40 000 лв.

Производството е образувано по искане на „Якобс Дау Егбертс БГ“ ЕООД и „Якобс Дау Егбертс ОПС БГ“ ЕООД. В хода на проучването по преписката е установено, че от месец декември 2017 г. до момента на постановяване на решението на Комисията „Балкам Груп“ ЕООД произвежда и разпространява на пазара по поръчка на „Агро Фуудс България“ ЕООД продукт кафе „Бразил Сълекшън Голд“, вакуум, мляно, 200 гр. с външен вид, имитиращ външния вид на кафе „Нова Бразилия“, произвеждано и предлагано от подателите на искането.

След анализ на събраните в хода на проучването доказателства Комисията приема, че цялостният външен вид на опаковката на разпространяваното на българския пазар кафе „Бразил Сълекшън Голд“ създава обективна предпоставка за въвеждане в заблуждение на потребителите относно произхода и/или производителя на съответната стока по начин, по който да се повлияе негативно върху конкурентната среда. Предвид обстоятелството, че кафе „Нова Бразилия“ е придобило значителна известност и разпознаваемост на българския пазар поради дългогодишното си присъствие на него и наложената и непроменяна през целия период на предлагане опаковка, обоснован е изводът, че установената имитация цели по-добра реализация на пуснатия на пазара подобен нов продукт.

Нарушителят „Балкам Груп“ ЕООД, като участник на един специфичен пазар от достатъчно дълго време, е добре запознат с основните конкуренти в бранша и не би следвало да допусне производство и разпространение на продукт, имитиращ достатъчно известен и разпознаваем продукт на свой конкурент. Не на последно място Комисията обръща внимание, че наименованието, дадено на имитацията продукт от „Агро Фуудс България“ ЕООД, а именно „Бразил Селекшън“, всъщност е напълно идентично със заявената за регистрация от „Балкам Груп“ ЕООД словна марка. Това, както и присъствието върху опаковките на имитацията продукт на отличителна маркировка, която допринася за имитацията, само по себе си навежда на извода за съгласуваност в действията на двете ответни дружества.

Административен съд- София област потвърждава установените от КЗК нарушения.

● **Нелоялно привличане на клиенти на пазара на отпечатване на ваучери за храна**

С Решение № 1105/17.10.2019 г. КЗК налага имуществена санкция на „Идънред България“ АД в размер на 103 983 лв. за извършено нарушение по чл. 36, ал. 4 от ЗЗК.

Производството е образувано във връзка с влязло в сила решение на ВАС, с което е отменено предишно решение на КЗК и преписката е върната за ново произнасяне.

След задълбочено проучване в изпълнение на указанията на съда по тълкуването и прилагането на закона Комисията установява нарушение по чл. 36, ал. 4 от ЗЗК, изразяващо се в отпечатване и доставка на ваучери за храна в изпълнение на сключени договори с работодатели по обществени поръчки по цени, по-ниски от разходите за производство и реализация на ваучерите. КЗК приема, че въпреки малкия брой договори, сключени под установената за дружеството възможно най-ниска сума на разхода за единица ваучер, дружеството реализира значителни количества от предоставените ваучери, а чрез тях и почти половината номинал за съответната година. По този начин се изкривяват условията на конкуренция между операторите на пазара на услугите, предоставяни на работодателите - чрез нелоялното предлагане на цени под разходите за производство и реализация се сключват целеви договори, което представлява нелоялно привличане на клиенти.

Видно от събраните в производството доказателства и на база извършена от вещо лице експертиза, Комисията установи, че договорите, сключени между „Идънред България“ АД, от една страна като изпълнител и „ЦСМП Ямбол“, „ЦСМП Пловдив и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД, от друга като възложители през 2015 г. и 2016 г., се изпълняват на цени, по-ниски от разходите на ответното дружество за съответната година за производство и доставка на единица ваучер за храна. При направен анализ се установява, че делът на отпечатаните и доставени ваучери за храна, продадени на цени под разходите за предоставяне и реализацията им, съотнесено към общия брой на ваучерите, предвидени по договорите с възложителите ЦСМП Пловдив, ЦСМП Ямбол и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД, е 100%. Това ясно показва, че делът на ваучерите, продадени и доставени при финансови условия, при които не се покриват минималните разходи за изработката им, не е незначителен.

КЗК съобрази, че при провеждането на обществени поръчки предлагането на услугите на участниците е свързано с особените изисквания на ЗОП, както и спецификите на всяка отделна обществена поръчка, което е от значение при отношенията на конкуренция между участниците. Пряката конкуренция при предлагането на конкретната услуга на съответния работодател се осъществява именно при участие в съответната процедура и във връзка с изпълнение на

конкретните условия на възложителя. Поради това, всяка обществена поръчка представлява отделен, самостоятелен пазар, на който се конкурират съответните участници в нея. В този смисъл е и постоянната практика на КЗК по прилагане на забраната на чл. 36, ал. 4 от ЗЗК в случаите, в които продажбите се осъществяват чрез участие в процедури за възлагане на обществени поръчки, конкурси или търгове.

Нарушенията, свързани с предлагане на услуги по цени, по-ниски от разходите за тяхната реализация, оказват значителен негативен ефект върху условията на конкуренция на съответния пазар. Предлагане на ваучери под разходите за тяхната изработка и доставка от страна на операторите, действащи в условията на конкурентна среда, е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда конкурентите на пазара на предоставяне на ваучери за храна и общите условия на конкуренция на този пазар.

• Санкции за търговец на електрическа енергия и глоба за физическо лице за нелоялно привличане на клиенти, в резултат на което се прекратяват или се нарушават сключени договори или се осуетява сключването им с конкурент

С Решение 1247/12.11.2019 г. Комисията установи извършено нарушение по чл. 36, ал. 1 от ЗЗК (нелоялно привличане на клиенти) от страна на „Енергео“ ЕООД със съдействие от страна на физическо лице.

В хода на проучването по преписката, образувана по искане на „Ритъм-4-ТБ“ ООД, се установи, че с цел сключване на договори с клиенти (настоящи и потенциални) на дружеството-искател, „Енергео“ ЕООД използва предоставени от бивш служител на молителя (М. Стойнов) информация и данни, свързани с дейността на „Ритъм-4-ТБ“ ООД, включително и такива, съставляващи „производствена и търговска тайна“ по смисъла на § 1, т. 9 от ДР на ЗЗК, както и други форми на съдействие от това лице. По безспорен начин в хода на производство се установи, че бившият служител – ответно физическо лице, в периода януари - февруари 2019 г., тоест по време на трудовото си правоотношение с „Ритъм-4-ТБ“ ООД, обменя текстови съобщения (чат, електронна комуникация) посредством мобилно приложение „Телеграм“ със служител на ръководна длъжност в „Енергео“ ЕООД, съдържащи информация за клиенти - техни товарови профили, контакти, условия по сключени договори, предстоящи за прекратяване договори, условия на отправени оферти, включително срокове, цени, конкретни клаузи по договори, с цел клиенти на молителя да бъдат привлечени в „Енергео“ ЕООД, където М. Стойнов постъпва на работа след като напуска „Ритъм-4-ТБ“ ООД. В резултат на това се стига до

прекратяване / нарушаване на сключени договори на молителя с негови клиенти, респективно осуетяване на сключване на договори по смисъла на специалната забрана по чл. 36, ал. 1 от ЗЗК – нелоялно привличане на клиенти.

Доказателствата, събрани в хода на проучването, еднозначно сочат, че договори и дългосрочни търговски отношения на „Ритъм-4-ТБ“ ЕООД са прекратени или осуетени, като такива отношения са реализирани от ответното дружество „Енергео“ ЕООД след целенасочени действия от страна на това дружество и чрез съдействието на М. Стойнов.

Налице е поведение, насочено специално към клиентите на „Ритъм-4-ТБ“ ЕООД, което не може да се приеме като добросъвестно търговско поведение на конкурент. По този начин ответното дружество получава необосновано конкурентно предимство и придобива възможност да прилага със своите оферти спрямо клиентите много по-гъвкав и адаптиран подход от този на „Ритъм-4-ТБ“ ООД и в крайна сметка да го измести в отношенията с клиентите. Тази възможност не е в резултат на собствените пазарни усилия на предприятието, а в следствие действия, предприети в противоречие с добросъвестната търговска практика. Следователно, чрез недобросъвестното си поведение, възползвайки се от чуждата информация и търговска тайна и получавайки пряко съдействие от лице, служител на молителя, което при това заема ръководна позиция и познава в детайли политиката и клиентите на молителя, ответното дружество влияе на клиентите, като ги мотивира да предпочетат него като доставчик на електрическа енергия вместо „Ритъм-4-ТБ“ ЕООД.

С решението Комисията налага имуществена санкция на „Енергео“ ЕООД в размер на 53 172 лв., а на физическото лице е наложена глоба в размер на 5 000 лв.

• Нелоялно привличане на клиенти чрез обещаване на награди на значителна стойност

С Решение на КЗК № 920/05.09.2019 г. Комисията наложи имуществена санкция на „Експрес 2019“ ЕООД в размер на 49 720 лв. за извършено нарушение по чл. 36, ал. 3 от ЗЗК във връзка с провеждане на промоционална игра.

Производството е образувано по искане на „Интерснэк България“ ЕООД, в което се твърди, че „Експрес 2019“ ЕООД при организиране на играта е обещало награди, част от които (лек автомобил с марка Тойота, телефон iPhone X, колело, таблет, Сони плейстейшън PS4) са в нарушение на забраната по чл. 36, ал. 3 ЗЗК за използването на нелоялни търговски практики за привличане на клиенти.

В решението си Комисията установи, че „Експрес 2019“ ЕООД извършва продажба на промоционални продукти (чипсове), закупуването на които дава право на участие в игра с обещаващи награди, чиято стойност значително надвишава цената на продаваната стока. Поради това потребителите могат да закупят продуктите не защото имат нужда от тях, а преди всичко поради възможността да спечелят обещаващите награди на висока стойност. По този начин се измества конкуренцията, като на заден план остават качеството на стоката и нейната цена и потребителите се привличат по нелоялен начин в ущърб на останалите конкуренти.

Ответното дружество възразява относно качеството му на ответник в образуваното производство и счита, че тъй като е само вносител, а организатор на процесната игра е неговият партньор – турското-дружество, като ответник би следвало да се конституира турското дружество. В хода на проучването обаче не се установява внос и разпространение на промоционални опаковки на територията на България извън тези, осъществени от „Експрес 2019“ ЕООД, нито от турското дружество, нито от което и да е друго дружество. Също така в оповестените правила на играта за информация е предоставен стационарен телефон, който се ползва от „Експрес 2019“ ООД.

Информация за играта, нейни правила и данните за контакт с „Експрес 2019“ ЕООД са достъпни във Фейсбук, на нарочно създадена за играта „Ratos Patatos“ страница. В случая авторството на страницата е без значение, тъй като единствената причина за създаване и поддържане на тази страница е тя да обслужва играта, а от там и интересите на дружеството. Отделно от създадената за играта Фейсбук страница е публикувана снимката на спечелил участник награда „таблет“. Същият таблет, видно от становището на „Експрес 2019“ ЕООД, е закупен от управителя на „Експрес 2019“ ООД. Комисията отбелязва, че за потребителите е без значение по какъв начин обещаващите награди ги набавя, тъй като за тях е от значение единствено възможността за спечелването им чрез покупка на разпространявани от ответното дружество продукти. Единственият субект, който има икономически пряк интерес и има единствено възможност да реализира процесната игра за територията на страната, е „Експрес 2019“ ЕООД.

● **Заблуждаваща реклама на Фантастико**

Комисията за защита на конкуренцията установи извършено нарушение по чл. 32, ал. 1, във връзка с чл. 33 от ЗЗК от страна на „Ван Холдинг“ ЕООД във връзка с разпространение на заблуждаваща реклама.

В КЗК са образувани две производства, обединени за общо разглеждане в

една преписка. Първото производство е образувано по искане на „Лидл България ЕООД енд Ко“ КД, а второто е образувано с решение на КЗК.

В хода на проучването във връзка с предмета на преписката, образувана по инициатива на КЗК, е установено, че в периода 01.11.2018 г. до 30.11.2018 г. „Ван Холдинг“ ЕООД организира игра с награди за Търговска верига Фантастико (ТВ Фантастико), като условията на играта са съобщени на потенциалните участващи потребители по различни способы, включително и чрез разпространявана рекламна брошура. Наградите включват пет едноседмични семейни зимни почивки в България, айфони и др. От съдържанието на вестник „Фантастико пост“, разпространяван в периода на провеждане на томболата и съдържащ информация с правила за участие в нея, е видно, че цените на предлаганите продукти започват от 0,29 лв. за пакет морска сол, 0,49 лв. за реване и т.н. При участие в игри от подобен тип потребителят, мотивиран за участие в промоционалната томбола чрез обещаващи скъпо струващи награди, ще предпочете да участва с минимални парични средства – да закупи продукта, продаван на най-ниска цена и гарантиращ участието в играта. Така, със закупуване на продукта с най-ниската цена, у потребителя се създава убеждението, че той ще има възможност да спечели някоя от обещаните награди. Мотивацията за участие на потребителя изхожда от възможността да не заплати иначе скъпите на пазара продукт или услуга, обещаващи като награда.

Съгласно предоставените доказателства в рекламната брошура относно провежданата игра с награди не е посочена минимално изискуемата сума за покупка като условие за участие (25 лв.). Поради това потребителят може да прецени възможността си за участие с предприемане на покупка на продукта с най-ниска цена. В самата брошура е цитиран сайтът www.fantastico.bg с отбелязване „виж повече на“, но посланието не уточнява, че точно там ще се получи информацията относно изискване за участие, след като вече е обещано „регистрирай касова бележка и можеш да спечелиш“.

Предвид същността на условието за участие като съществено, с оглед факта, че ако не е изпълнено, не може да се участва в томболата, потребителят не може, а и не е редно да очаква такава информация да присъства в съпътстващ или друг материал на търговеца. Допълнителната информация, каквато е посочена за достъпна чрез сайта, може да се отнася до други второстепенни елементи, свързани с томболата, като например характеристиките на наградите и начин на регистрация на касовата бележка.

Комисията приема, че информацията за наличие на минимален праг (минимална стойност на покупката) за участие в провеждана игра е съществена за потребителите, поради което следва да присъства във всички способы за

промотиране/реклама, но това не е отразено в посочената брошура. Представянето на непълна информация в случая може да заблуди потребителите, като повлияе върху икономическото им поведение. Така интересите на конкурентите могат да бъдат засегнати по недобросъвестен начин.

За установеното нарушение Комисията налага имуществена санкция на „Ван Холдинг“ ЕООД в размер на 162 256 лв., която е заплатена от дружеството без да обжалва решението.

VII. ЗАСТЪПНИЧЕСТВО ЗА КОНКУРЕНЦИЯТА

Застъпничеството за конкуренцията се възприема като един от ефективните инструменти за секторно проучване и за идентифициране на проблеми по отношение на конкуренцията. Динамиката на икономическия живот налага да бъдат преразгледани някои действащи норми или да бъде отчетено спазването на правилата за конкуренция при изработването на нови разпоредби. Становищата, които Комисията приема в рамките на своето правомощие по застъпничество имат препоръчителен характер и не постигат пряка намеса в поведението на пазарните участници. Въпреки това чрез становищата могат да бъдат идентифицирани конкретни норми или актове, които могат да повлияят негативно върху конкуренцията.

Разпоредбата чл. 28 от ЗЗК определя обхвата и метода на застъпничество, като регламентира, че КЗК извършва **оценка за съответствието с разпоредбите на ЗЗК** на проекти на нормативни или нормативни административни и общи административни актове; действащи нормативни или нормативни административни и общи административни актове; проекти на актове на сдружения на предприятия, които регулират дейността на членовете им.

1. Образуване на производства и постановени решения

През **2019 г.** са образувани общо **15 производства**, по които КЗК е упражнила правомощията си по чл. 28 от ЗЗК, както следва:

а) **5** от образуваните производства са по искане на държавен орган за съгласуване на проекти на нормативни актове, решения и др.;

б) **3** по искане на юридическо лице с твърдение за противоречие на нормативни актове на правилата на конкуренцията;

в) **1** по искане на юридическо лице за оценка за съответствието с правилата на конкуренцията на проект на решение на сдружение на предприятия;

г) **6** по собствена инициатива за оценка за съответствието с правилата на конкуренцията на проекти на нормативни актове.

През **2019 г.** Комисията е постановила общо **23 решения**, с които са приети становища по проекти или действащи нормативни или административни актове и които установяват наличието или липсата на противоречие с правилата на конкуренция.

През 2019 г. броят на образуваните производства, като и броят на приетите решения запазва сходни нива спрямо 2018 г. В тази връзка следва да се отбележи, че производствата, образувани по искане на държавен орган са само 5, което се дължи до голяма степен на липсата на задължение за другите държавни органи да извършват предварителна оценка за съответствието с правилата на конкуренцията, като използват приетите с Решение на КЗК № 1777/20.12.2011 г. „Насоки за оценка за съответствието на нормативни и общи административни актове с правилата на конкуренция”. Целта на Насоките е да подпомогнат държавните органи, включително органите на изпълнителната власт и на местното самоуправление, още при подготовката на регулаторна рамка да идентифицират възможните антиконкурентни въздействия. Насоките представят критерии, чрез които може лесно да се прецени дали проектът на нормативен акт би могъл да доведе до ограничаване на конкуренцията чрез контролен списък за първоначална оценка на възможните ограничения на конкуренцията, разделени в 4 основни групи под формата на въпроси. В същото време Насоките биха могли

да послужат като ориентир и за лицата, които считат, че техните интереси са засегнати от актове, издадени в противоречие с правилата на конкуренцията.

КЗК е отправила **препоръки за изменение или допълнение по следните проекти на нормативни актове:**

- Проект на Закон за допълнение на Закона за защита на потребителите;
- Проект на Методика за формиране на цените за ползване на автогари, както и пределни цени за автогарово обслужване;
- Проект за изменение и допълнение на Наредба № 16-334 от 06.04.2007г. за топлоснабдяването;
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти.

КЗК е направила **предложения за изменение и допълнение на следните действащи нормативни актове**, тъй като създават условия за предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията:

- Закон за автомобилните превози;
- Закон за пощенските услуги;
- Наредба за условията и реда за възлагане на изпълнението на дейности в горските територии-държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

2. Примери от практиката

Търговия с хранителни продукти

С **Решение № 23/10.01.2019 г.** КЗК изрази становище, че предложеното с Проект на Закон за допълнение на Закона за защита на потребителите въвеждане на максимална надценка за определени стоки от първа необходимост представлява ограничение на конкуренцията.

Според КЗК по този начин се ограничава ценовата конкуренция между търговците на дребно, като съществува риск всички да определят надценка, която е равна или много близо до максималната, с което би се получил аналогичен ефект на този на забранено споразумение. КЗК подчерта, че ниските цени са резултат от конкуренцията, а не от регулацията, тъй като конкуренцията представлява естествения стимул за намаляване на цените с цел привличане на повече потребители и реализиране на по-големи продажби.

КЗК обръна внимание, че определянето на максимална надценка може да доведе до неблагоприятни последици като дефицит на стоки или продажба на поевтини, но и по-некачествени продукти, които в крайна сметка могат да бъдат вредни за здравето на хората.

Анализът на КЗК показва, че увеличението на цените на стоките от първа необходимост не се дължи на причини от нивото на търговия на дребно. Освен това, целта да се подпомогнат хората с най-ниски доходи не се постига с определянето на максимална надценка, тъй като това представлява мярка, насочена към всички потребители.

Проектът на закон ограничава конкуренцията и като предвижда различен размер надценка за различните търговски обекти в зависимост от оборота, като поставя по този начин някои участници на пазара в привилегировано положение спрямо други. Като се има предвид, че при големите търговски вериги надценката би била по-малка в сравнение с малките магазини и съответно цените на тези стоки биха намалели в по-голяма степен в търговските вериги, предложената регулация може да доведе до пренасочване на потребителите към веригите за сметка на малките магазини, които всъщност е имала за цел да постави в привилегировано положение.

Регулацията е насочена предимно към големите търговски вериги, но едва 10,57% от магазините на тези вериги се намират в населени места с население под 30 000 души, а около 60% от хората, които получават социално подпомагане, живеят в тези населени места.

Евентуалното изискване стоките, обект на регулацията, да са български също би представлявало ограничение на конкуренцията, тъй като създава географски бариери за свободното движение на стоки и услуги и би поставило доставчиците на български стоки в привилегировано положение спрямо чуждестранните. Според КЗК е възможно в резултат на предложената максимална надценка, търговците на дребно да се насочат към вносни стоки, с което регулацията не само, че няма да помогне, а ще навреди на българските производители, които е имала за цел да насърчи.

КЗК счита, че съществуват алтернативни мерки и регулации, които осигуряват ефективно подпомагане на българските граждани с най-ниски доходи. Допълнителни такива винаги биха оказали положително въздействие, но те трябва да имат като единствена заложена цел и постигнат резултат – подпомагането приоритетно и конкретно на най-уязвимите социални групи в българското общество.

Топлинна енергия

С Решение № 727/20.06.2019 г. Комисията за защита на конкуренцията прие становище по проект за изменение и допълнение на Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването. Нормативната уредба в областта на топлоснабдяването, включително дяловото разпределение на топлинна енергия в сгради – етажна собственост, е разгледана от КЗК в три предходни становища по чл. 28 от Закона за защита на конкуренцията (№ 245/2010 г., № 623/2013 г. и № 165/2018 г.), като в тях Комисията е отправила многобройни препоръки за изменение и допълнение на Закона за енергетиката и Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването.

След анализ на разпоредбите на проекта за изменение и допълнение на Наредбата за топлоснабдяването КЗК констатира отново, че предложените изменения и допълнения във формулата за изчисляване на топлинната енергия за сградна инсталация не отчитат вида и топлофизичните особености на сградата, липсват и мотиви за това по какъв начин е определен корекционният коефициент за двата вида сградни инсталации (открита и закрыта). Комисията счете за положително, че тази формула вече не взема предвид физически отстранените отоплителни тела, но препоръча тази формула да предвиди и изваждане на мощността на отоплителните тела с нулеви показания за потребление съгласно отчета на уредите за дялово разпределение. Според КЗК по този начин ще се подобри точността на изчислителния метод за определяне на топлинната енергия за сградна инсталация, като това ще бъде от полза за благосъстоянието на потребителите, ще бъде спазен и принципът за разпределение на разходите за отопление съобразно потреблението, залегнал в секторното законодателство на ЕС в областта на енергийната ефективност на сградите и опазването на околната среда. Комисията е потвърдила и вече изразеното становище, че забраната за демонтаж на отоплителни тела по чл. 153, ал. 5 от ЗЕ уврежда благосъстоянието на потребителите и следва да бъде отменена.

КЗК е посочила също така, че приветства предложението етажната собственост да може да приема решение за фиксиран процент за топлинна енергия за сградна инсталация, но счита, че предложеният в проекта диапазон от 20% до 40% от топлинната енергия за отопление следва да е технически обосноваван, включително като се предвидят различни диапазони за различен тип сгради и за различен процент работещи отоплителни тела. По този начин етажната собственост ще може да определи справедлив и реалистичен процент за топлинна енергия за сградна инсталация, което би гарантирало коректното разпределение на топлинната енергия за отопление между отделните потребители в сградата.

Според КЗК предложено в проекта допълнение прави трудно осъществим на практика ежемесечния отчет на уредите за дялово разпределение от топлинен счетоводител или чрез самоотчет, освен ако потребителите не са избрали топлофикационното предприятие за свой топлинен счетоводител. По този начин се създават условия за злоупотреба с господстващо положение от топлофикационните предприятия, които биха могли да се опитат да изтласкат от пазара на дялово разпределение своите конкуренти – другите топлинни счетоводители. Комисията е предложила два варианта на изменения в Наредбата, за да се предотврати възможността топлофикационните предприятия да злоупотребят с господстващото си положение и да нарушат конкуренцията на пазара на дялово разпределение на топлинна енергия.

Комисията за защита на конкуренцията е отправила и препоръки, свързани с ограничаване на възможността на топлофикационното предприятие за едностранно прекратяване на доставката на топлинна енергия, с дяловото разпределение на топлинна енергия за топла вода, с ежегодното отчитането на топлинна енергия и изготвянето на изравнителни сметки, с контрола за неправомерно използване на топлинна енергия, със задълженията на топлофикационното предприятие да информира потребителите в отделните сгради за съществени данни, свързани с работата на отоплителната инсталация. Становището на КЗК е изпратено на министъра на енергетиката.

Лекарства

С **Решение № 908/01.08.2019 г.** КЗК прие становище относно съответствието с правилата на конкуренцията на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти (Наредба № 4).

В хода на производството и по-специално в резултат от извършен анализ на предложението за нов чл. 23, ал. 5 от проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти беше установено, че посочената разпоредба е в състояние да засегне конкуренцията между производителите на оригинални биологични лекарствени продукти и производителите на биоподобни лекарствени продукти, както и между производителите само на биоподобни лекарствени продукти от една и съща група по международно непатентно наименование (INN).

С оглед на събраните в хода на производството данни, КЗК изразява становище, че текстът на чл. 23, ал. 5 от проекта на практика фиксира квота от целия обем реимбурсирани лекарствени продукти от INN групата за първия и

единствен биоподобен продукт. По този начин пазарът на лекарствени продукти в рамките на една INN група се разделя на квоти и се парцелира. В своето решение Комисията посочва, че предложеният нов текст на чл. 23, ал. 5 от проекта би имал еквивалентен антиконкурентен ефект. Посоченият текст ограничава конкуренцията между оригиналния и биоподобния лекарствени продукти в съответната INN група.

В своето решение Комисията изтъква, че предложената разпоредба на чл. 23, ал. 5 от Наредба № 4 ограничава ценовата конкуренция между производителите на биоподобни лекарствени продукти от една INN група и лишава конкурентните предприятия от стимули за навлизане на пазара. Посочената разпоредба е в състояние да повлияе негативно на благосъстоянието на потребителите в качеството им на пациенти, имащи право на пълна или частична реимбурсация на биологични и биоподобни продукти от една INN група, като ги лишава от възможността за получат реимбурсирани от НЗОК лекарствени продукти, съобразно професионалната преценка на техния лекуващ лекар в зависимост от конкретните показания на пациента.

Що се отнася до изпълнението на легитимната цел на проекта за ефективно разходване на бюджета на НЗОК, то КЗК счита, че поради негативните ефекти върху конкуренцията на съответните пазари, тази цел би могло да бъде постигната единствено в краткосрочен план. Нещо повече, в решението на КЗК е посочено, че в средносрочен и дългосрочен план негативните ефекти върху конкуренцията са от естеството да неутрализират заложеното по-ефективно използване на бюджета на НЗОК.

Въз основа на изложените аргументи в производството, КЗК предлага на министъра на здравеопазването разпоредбата на чл. 23, ал. 5 от проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти да не бъде приемана.

Автогари

С Решение № 676/06.06.2019 г. КЗК установи наличието на ограничения на конкуренцията, съдържащи се в чл. 22, ал. 4 от Закона за автомобилните превози (ЗАП) и в Проекта на Методика за формиране на цените за ползване на автогари, както и пределни цени за автогарово обслужване.

КЗК отчита, че превозвачите задължително използват автогарите срещу заплащане, като в населените места с повече от една автогара кметът на съответната община определя автогарата, която е начална, междинна или крайна спирка по маршрута. Като се има предвид, че по-голямата част от собствениците

на автогари осъществяват дейност и като автобусни превозвачи, автогарите биха могли да се възползват от своето положение и да наложат необосновано високи цени за автогаровите услуги, каквито случаи са установявани в практиката на КЗК. Това обуславя необходимостта от регулиране на цените на тези услуги, но то следва да бъде осъществено, без да се ограничава конкуренцията.

Според Проекта на Методика цената за преминаване през автогара се определя на база на разходи и разумна печалба, а в същото време са предвидени максимални цени за съответната категория автогара. КЗК счита, че автогарите от една и съща категория нямат едни и същи разходи, като се имат предвид разликите в нивото на заплатите в различните населени места, както и това, че предвидените в нормативната уредба изисквания към съответната категория автогари са минимални. Максималните цени са предназначени да предпазят автобусните превозвачи от заплащане на необосновано високи цени за автогарово обслужване, но това не е необходимо при наличие на начин за изчисление на разходоориентирани цени. В същото време максималните цени ограничават конкуренцията, тъй като биха създали предпоставки за понижаване на качеството на автогаровите услуги и за това всички автогари да определят цена, която е близо до максималната. Поради това, КЗК предлага предвиденото в чл. 22, ал. 4 от ЗАП изискване за определяне на пределни (максимални) цени за автогарово обслужване да бъде отменено и да отпаднат съответните текстове от Проекта на Методика.

КЗК счита, че предвиденото в Проекта превозвачите да заплащат за услугата „продажба на билети“ чрез гише на автогарата при заплащане на услугата „преминаване през автогара“ също ограничава конкуренцията. КЗК обръща внимание, че по този начин превозвачи, които не използват услугата по продажба на билети или са избрали опцията с наемане на гише, заплащат без основание за услуга, която не е фактически ползвана. В тази връзка трябва да се има предвид, че обвързването на два продукта или услуги от страна на предприятия с господстващо положение, каквито са собствениците на автогари, може да представлява злоупотреба с господстващо положение. Според КЗК подобно обвързване може да доведе до увеличаване на разходите за преминаване през автогара. Освен това, наличието на възможност за продажба на билети без допълнителни разходи може да доведе до това всички автобусни превозвачи да започнат да предлагат билетите си чрез автогарите вместо чрез агенции и други посредници, което би поставило последните в неблагоприятно положение.

Пощенски услуги

С Решение № 1244/14.11.2019 г., постановено по преписка № КЗК-478/2019 г., КЗК извърши оценка на съответствието с правилата на конкуренцията на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пощенските услуги (ЗПУ), който впоследствие е приет на второ четене от Народното Събрание на Република България и обнародван с ДВ, бр. 53 от 5 юли 2019 г.

В хода на производството бе установено, че вече действащият нормативен акт и по-специално разпоредбите, с които се прецизира дефиницията на универсалната пощенска услуга (освободена от ДДС доставка - гл. IV от ЗДДС) и същата се разграничава от отделните услуги, включени в обхвата на УПУ (не са освободени от ДДС) не създават условия за ограничаване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност.

С оглед на събраните в хода на производството становища, Комисията достига до горепосоченото заключение като отчита и приоритизира обществения интерес, който се защитава с чл. 132, параграф 1, буква „а“ от Директива 2006/112/ЕО, целящ освобождаване от ДДС на пощенския оператор, натоварен със задължението да осигурява в дадена държава членка изцяло или част от УПУ с определени изисквания за достъпна цена, качество и обхват.

В рамките на същото производство КЗК разгледа и отпадането на съгласуването на цените за достъп до пощенската мрежа на задължения оператор (т. 19 и 20 от чл. 15 от предишната редакция на ЗПУ), като установи, че са налице рискове от злоупотреба с господстващо положение, свързани с цените за достъп до пощенската мрежа. Нещо повече, Комисията е на мнение, че при основателни съмнения за наличие на „свиване на маржа“ (ценова преса) би могло да бъде образувано отделно производство за установяване на нарушение на чл. 21 от ЗЗК и/или чл. 102 от ДФЕС.

В своето решение КЗК разгледа и въпроса относно промяната в дефиницията на понятието „пощенски паричен превод“ (измененията в § 1, т. 9 от ДР. на ЗПУ) и по-специално въвеждането на ново задължително изискване за изплащането на сумите в брой. С цел предотвратяване ограничаването или нарушаването на конкуренцията, КЗК предлага нормативната уредба да бъде изменена така, че това ново задължително изискване за изплащане на сумите в брой да отпадне, тъй като то би могло да доведе до ограничаване на възможността на някои участници на пазара да предоставят дадената услуга.

VIII. ДЕЙНОСТ ПО ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ И ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

1. Закон за обществените поръчки (ЗОП)

Съгласно чл. 196, ал. 1 от ЗОП, всяко решение на възложителите по процедура за възлагане на обществена поръчка подлежи на обжалване пред Комисията за защита на конкуренцията относно неговата законосъобразност, включително за наличие на дискриминационни икономически, финансови, технически или квалификационни изисквания в обявлението и документацията. На обжалване подлежат действия и бездействия на възложители, с които се препятства достъпът и участието на лицата в процедурите, както и обявленията за доброволна прозрачност.

През отчетния период, в деловодството на КЗК са депозирани **1138 жалби по ЗОП, което е с 282 по-малко в сравнение с 2018 г.**

По 274¹² жалби са издадени разпореждания на председателя на КЗК, с които на основание чл.201, ал. 1 от ЗОП е отказано образуване на производство и които са разпределени както следва:

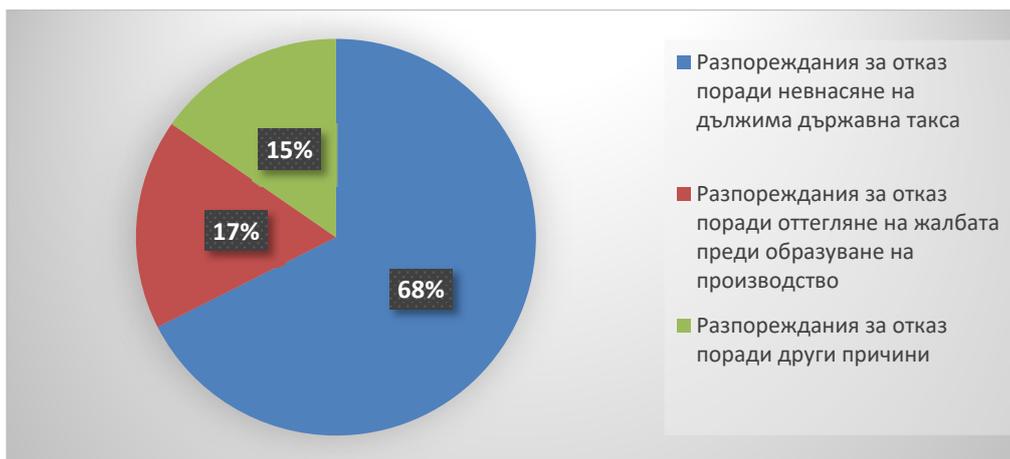
- поради **невнесена държавна такса** е издадено разпореждане за отказ- **185 бр. жалби.**

- преди образуване на производството е постъпила **молба за оттегляне** и респективно е издадено разпореждане за отказ- **47 бр. жалби.**

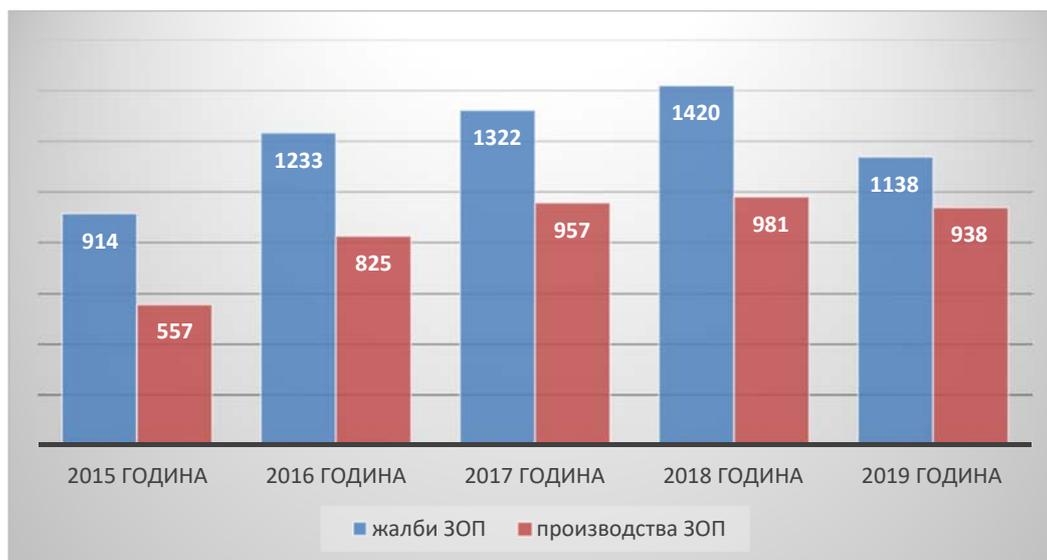
- в останалите случаи – разпореждането за отказ е издадено поради **предсрочно или след изтичане на срока за подаване на жалба; поради неотстраняване на нередовностите в срока по чл. 199, ал. 4 от ЗОП (различни от невнесена държавна такса); или защото актът не подлежи на обжалване пред КЗК- 42 бр. жалби.**

В процентно отношение това разпределение е посочено в следващата графика.

¹² Включени са и разпореждания на председателя на КЗК, издадени през 2019 год., но по жалби, депозирани в края на 2018год.

Общият брой на образуваните производства по преписки е 938¹³, като 13 от тях са по повод влязло в сила решение или определение на Върховния административен съд, с което се отменя акт на КЗК и преписката се връща за ново разглеждане и произнасяне. В графиката по-долу е показана, в сравнителен план информация, за броя на подадените жалби, съответно броя на образуваните производства за периода от 2015 г. – 2019 г.

Докато в периода 2014 г.– април 2016 г. се наблюдаваше спад в броя на подаваните жалби, съответно образуваните производства, който до голяма степен беше следствие на повишаване на държавните такси за обжалване пред КЗК, то настоящият спад не може да бъде обяснен с такава промяна. Съгласно Тарифата за таксите, които се събират в производствата по глава двадесет и седма от ЗОП пред

¹³ Броят на образуваните производства не съвпада с разликата между общия брой на жалбите и тези, по които има издадено разпореждане за отказ от образуване, тъй като част от производствата през 2019 г. са образувани по жалби, подадени през 2018 г., а също така по част от жалбите, подадени в последните дни на 2019 г. производства са образувани през 2020г.

КЗК и пред ВАС, приета с ПМС № 73 от 2016 г., в сила от 15 април 2016 г. и към момента, при обжалване пред Комисията се събират такси, чиито конкретните стойности са: 850 лв. за поръчки на стойност до 1 000 000 лв.; 1 700 лв. - за поръчки от 1 000 000 лв. до 5 000 000 лв.; 4 500 лв. - при поръчки над 5 000 000 лв. По данни на Агенцията по обществени поръчки (АОП), за пазара на обществени поръчки в страната на годишна база и сравнение с предходните три години¹⁴, броят на обявените процедури през 2019 г. е намалял спрямо този за 2018 г.

По данни на Агенцията по обществени поръчки за 2016 г. обявените процедури са 10235 бр., за 2017г. – 10876 бр., за 2018 г. – 11897 бр., за 2019 г. – 9880 бр.

При тези данни съотношението на жалбите към общия брой, обявени през 2019 г. процедури за възлагане на обществени поръчки, е 11,5 %. Подобно съотношение (под 12%) се наблюдава и за предходните години 2017 г. – 2018 г., а според Доклада за оценка на системата за обществени поръчки в Република България, изготвен през 2019 г. от екип на Световната банка, това ниво на обжалване е в границите на нормата, сравнено с други държави от ЕС.¹⁵

От общия брой производства, образувани пред КЗК:

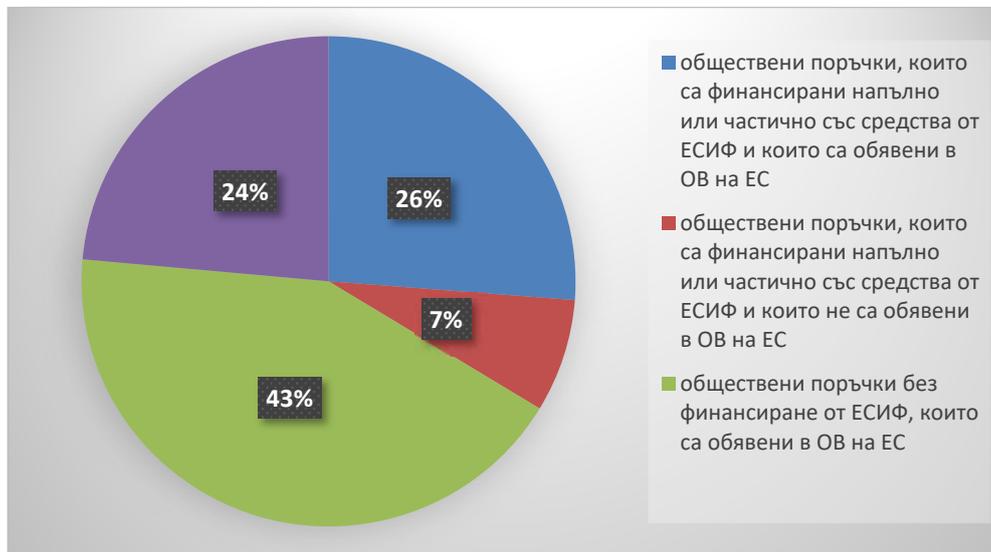
- **246 бр.** - касаят процедури, обявени в „Официален вестник“ на Европейския съюз, като поръчките се финансират (изцяло или частично) със средства от ЕСИФ;
- **401 бр.** - касаят процедури, обявени в „Официален вестник“ на Европейския съюз, като поръчките не се финансират от ЕСИФ;
- **70 бр.** - касаят процедури, които не са обявени в „Официален вестник“ на Европейския съюз, като поръчките са финансирани (изцяло или частично) със средства от ЕСИФ;
- **221 бр.** - касаят процедури, които не са обявени в „Официален вестник“ на Европейския съюз, като поръчките са без финансиране от ЕСИФ.

В графиката по-долу е представено съотношението между образуваните производства по повод на жалби срещу акт/действие/бездействие на възложител по процедури за възлагане на обществени поръчки, по критерий източник на финансиране – ЕСИФ или друг. От същата графика може да се придобие и информация за превес на производствата, касаещи процедури, подлежащи на обявяване в Официален вестник на ЕС, т.е. такива, по които прогнозната стойност на обществената поръчка попада в европейския стойностен праг. Над два пъти

¹⁴ Данните са публикувани на Интернет адрес: <http://rop3-1.aop.bg:7778/portal/page? pageid=93,1590259& dad=portal& schema=PORTAL>, както и на <https://app.eop.bg/today/reporting/bulletin>. Данните за 2019 г. са взети от втората цитирана публикация.

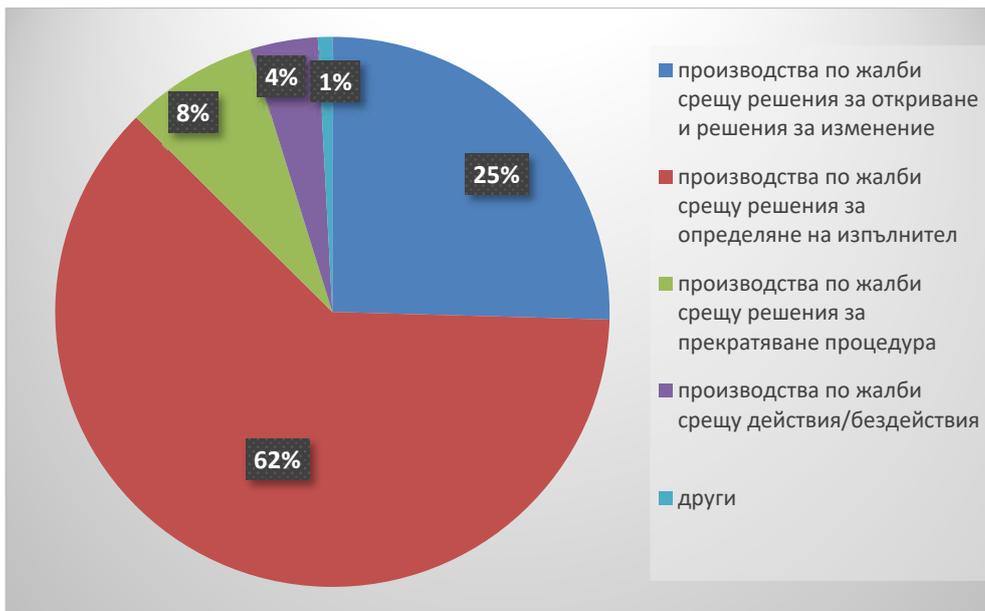
¹⁵ [http://www.aop.bg/fckedit2/user/bg/agency/Bulgaria%20RAS%20Procurement%20Report%20Component%203%20\(BG\).pdf](http://www.aop.bg/fckedit2/user/bg/agency/Bulgaria%20RAS%20Procurement%20Report%20Component%203%20(BG).pdf)

повече са производствата по жалби, срещу решения, действия и бездействия на възложители, по процедури, които подлежат на обявяване в „Официален вестник“ на ЕС – **647 бр.**, спрямо тези които не подлежат на обявяване в „Официален вестник“ на ЕС – **291 бр.**, както следва:

При анализ на жалбите, по повод които е образувано производство, по критерий обжалван акт, действие, бездействие, се установява значителен превес в броя на жалбите срещу решения за откриване на процедури за възлагане на обществени поръчки в сравнение с жалбите, които са срещу решения за прекратяване на процедури за възлагане на обществени поръчки. Жалбите, насочени само срещу решения, с които се одобрява обявление за изменение или допълнителна информация са сравнително малък брой.

През 2019 г. са образувани **240 бр.** производства по повод на жалби срещу решения за откриване на процедури и/или решения за одобряване на обявление за изменение или допълнителна информация, **585 бр.** срещу решения за определяне на изпълнител, **73 бр.** срещу решения за прекратяване на процедури и **37 бр.** срещу действия и бездействия на възложителя, с които се препятства достъпът или участието на лица в процедурата.

Най-често обжалваните действия, с които се възпрепятства достъпът или участието на лица в процедурата по смисъла на чл. 196, ал. 5 от ЗОП, са предоставяните от възложителя разяснения по условията на обществената поръчка или бездействия, изразяващи се в непредоставянето на такива.

Малък е броят на производствата (под 10) по жалби срещу решение за предварителен подбор, решение за класиране на участници в конкурс за проект и/или за присъждане на награди и/или други плащания в конкурс за проект и др., по повод квалификационни системи.

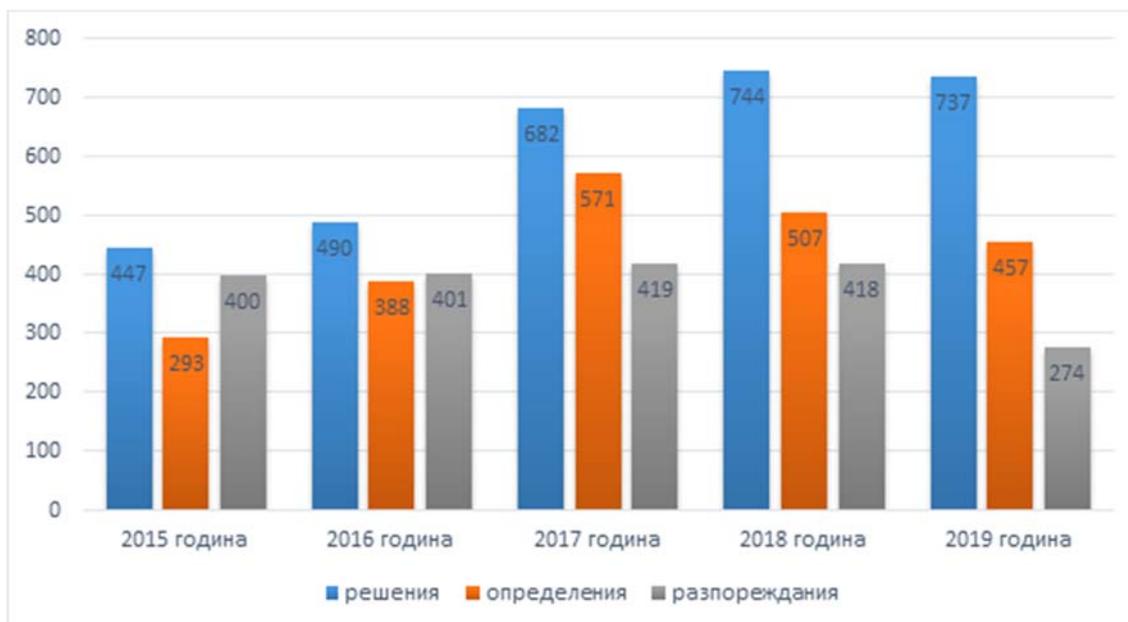
Няма постъпили жалби срещу решение за приключване на диалога, решение за прекратяване участието в динамична система за покупки, решение за отказ за включване на заинтересовани лица в динамичната система за покупки или в квалификационна система; както и срещу обявление за доброволна прозрачност или решения по чл.175, ал.5 от ЗОП.

Разпределението на жалбите съгласно предмета на обществените поръчки се запазва спрямо предходните години и е следното: СМР - основно в сферата на поддържането и рехабилитацията на пътищата и улици в населени/извън населени места, както и СМР на други обекти; СМР и услуги за електроразпределителни дружества; СМР и услуги в сферата на ЖП транспорта; доставка на храна и хранителни продукти; доставка на медицинска апаратура, консумативи и лекарства; охранителна дейност; сметосъбиране, сметоизвозване, депониране на отпадъци; застрахователни услуги, доставка на тръби и водомери за сектор водоснабдяване и канализация, доставка на компютри, хардуер, софтуер и др.

Когато се обжалва решение за откриване на процедура или решение за одобряване на обявление за изменение или допълнителна информация, най-често твърденията за нарушения, съдържащи се в жалбите, са свързани с: поставянето от възложителите на дискриминационни критерии за подбор и/или условия в техническите спецификации или такива, които са в нарушение на принципа за пропорционалност; липса на мотиви за неразделяне на поръчката на обособени позиции или незаконосъобразно обединяване на разнородни дейности или доставки; поставяне на изисквания за представяне, при подаване на заявлението/офертата, на допълнителни документи към ЕЕДОП за деклариране в него обстоятелства; незаконосъобразна методика, респективно критерии за възлагане и др., неспазване на стандартизираните образци на договори, утвърдени от Агенцията по обществени поръчки.

При оспорване на решение за избор на изпълнител, най-често се твърди незаконосъобразно отстраняване/класиране на участници, неправилно прилагане на методиката за оценка или немотивираност на акта. Друго често срещано твърдение е относно подписването на е-ЕЕДОП, конкретно липсата на валиден подпис от задължени лица. Сред най-оспорваните решения на възложители е отстраняването/незаконосъобразното класиране на участник поради наличие на обстоятелства по чл.55, ал.1, т.4 и т.5, б.“а“ от ЗОП – предходно виновно неизпълнение на договор за обществена поръчка или на договор за концесия за строителство или за услуга, довело до разваляне или предсрочното му прекратяване, изплащане на обезщетения или други подобни санкции, с изключение на случаите, когато неизпълнението засяга по-малко от 50 на сто от стойността или обема на договора; опит за повлияване на вземането на решение от страна на възложителя, свързано с отстраняването, подбора или възлагането, включително чрез предоставяне на невярна или заблуждаваща информация.

През 2019 год. КЗК е постановила **общо 1212 акта (737 решения и 475 определения)**, с които е приключила образувани пред нея производства по ЗОП или се е произнесла по искане за налагане на временна мярка спиране или искане за допускане на предварително изпълнение. От общия брой определения **30** касаят произнасяне на КЗК във връзка с искане за допълване или изменение на разноски и **17** определения касаят спиране или възобновяване на производства. Следва да се има предвид, че по част от преписките е налице обединяване на две или повече производства поради идентичност на предмета /оспорва се един и същи акт/ или поради това, че оспорваните актове, действия касаят една процедура за възлагане на обществена поръчка, с цел процесуална икономия. В последните случаи КЗК се е произнесла с общо решение или определение.

През отчетния период, КЗК се е произнесла по **245** искания за налагане на временна мярка „спиране“, от които:

- **176** искания КЗК е оставила без уважение;
- по **13** искания КЗК е наложила временна мярка „спиране“ на процедурата.
- **56**¹⁶ искания КЗК е оставила без разглеждане.

¹⁶ По 53 искания КЗК се е произнесла с определение. По 3 искания, КЗК се е произнесла с крайния акт – решение по производството, защото исканията са направени при обжалване на решение за определяне на изпълнител или др., за което не е недопустимо това искане.

В обобщение, временна мярка „спиране на процедурата“ е наложена в **5,3%** от случаите, в които е поискана. Съображенията на КЗК, излагани в постановвяваните определения, да се остави без уважение направено искане се свързват с това, че при преценка на последиците от налагането на мярката се дава превес на обществения интерес, който следва да бъде обезпечен чрез обществената поръчка и то своевременно. При евентуална неоснователност на жалбата, спирането на процедурата ще доведе до забавяне, което може да има негативен ефект. В хипотеза на основателна жалба, актът ще бъде отменен. Отделно, възложителят не може да сключи договор, преди влизането на всички решения по процедурата в сила, в противен случай подлежи на санкция. В не малка част от жалбите, с които се иска налагането на временна мярка „спиране на процедурата“ липсват нарочни доводи, обосноваващи направеното искане, които да се различават от общите твърдения за незаконосъобразност на обжалвания акт.

През отчетния период, КЗК се е произнесла по 99 искания за допускане на предварително изпълнение, от които:

- по **40** искания КЗК е допуснала **предварително изпълнение на решения на възложители;**
- **49** искания са оставени без уважение;
- **10** искания са оставени без разглеждане тъй като са направени след изтичане на определения от закона срок за това - на основание чл.205, ал. 1 от ЗОП във връзка с чл. 200, ал. 2 от ЗОП.

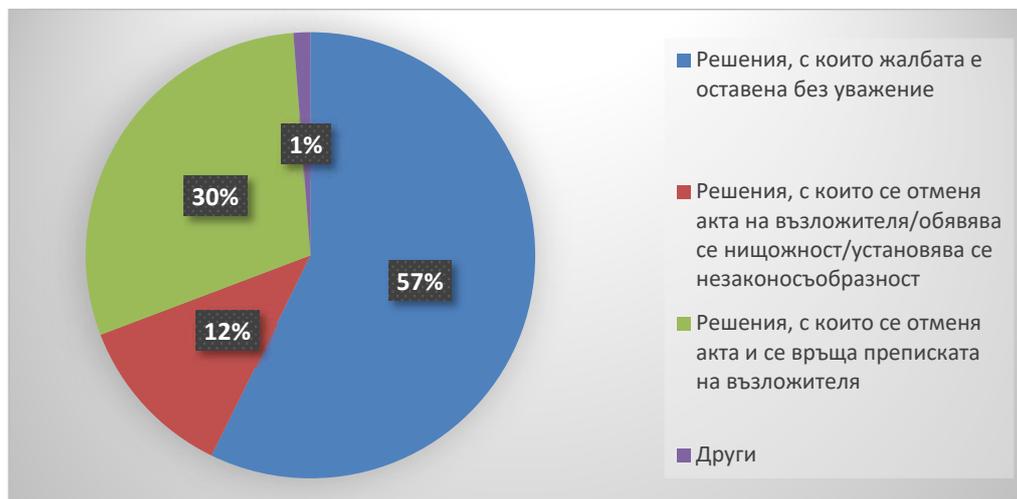

В обобщение, предварително изпълнение е допуснато в **40%** от случаите, в които е било поискано, тъй като КЗК е преценила, че са налице предпоставките за това и съответното искане е подкрепено с доказателства.

През отчетния период, КЗК се е произнесла по същество със 737 решения¹⁷. От тях:

- 422 бр. са решенията, с които КЗК оставя жалбата без уважение;
- 85 бр. са решенията, с които КЗК отменя като незаконосъобразно решението за откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка;
- 218 бр. са решенията, с които КЗК отменя решението и връща преписката за продължаване на процедурата за възлагане на обществена поръчка от последното законосъобразно решение или действие или за прекратяване на процедурата.
 - 1 бр. е решението, с което се иска тълкуване на решение на КЗК.
 - 1 бр. е решението с което се обявява за нищожно решение на възложител.
 - 5 бр. са решенията за поправка на очевидна фактическа грешка;
 - 2 бр. са решенията, с които КЗК е установила незаконосъобразност на решение на възложителя;
 - 3 бр. са решенията, с които КЗК е наложила имуществена санкция.

Процентното отношение на решенията, с които жалбата е оставена без уважение и тези, с които са отменени актовете на възложителя/обявена е нищожност/ установена е незаконосъобразност, спрямо общия брой решения, е представено в графиката по-долу.

¹⁷ В случаите на обединени производства по преписки, в решението на КЗК се съдържат два или повече диспозитива. В някои от случаите решението съдържа два или повече еднакви диспозитива, а в някои случаи – два или повече различни диспозитива, напр. с един диспозитив жалбата на един от участниците е оставена без уважение, а с втория диспозитив, решението, което се обжалва се отменя, във връзка с твърденията на втори жалбоподател.

В ЗОП е предвидено правомощието на КЗК да **налага санкции на възложители**. Комисията за защита на конкуренцията установява незаконосъобразност на решението и налага санкция в размер до 10 на сто от стойността на сключения договор, когато е допуснала предварително изпълнение, но при постановяване на решението установи нарушение на закона, засегнало възможността на лицето, подало жалбата, да участва в процедурата или да бъде определено за изпълнител. Когато договорът е сключен в нарушение на чл. 112, ал. 6 или 8 от ЗОП, но не се установи нарушение на закона, засегнало възможността на лицето, подало жалбата, да участва в процедурата или да бъде определено за изпълнител, Комисията за защита на конкуренцията налага санкция в размер три на сто от стойността на сключения договор. За **периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019г.** са постановени **3** решения по ЗОП, с които са наложени имуществени санкции общо в размер на **12 316, 07 лв.** От посочения брой решения, по две от тях санкцията е в размер **3%** от стойността на сключения договор, а по едно решение е до **10 %** от стойността на сключения договор.

Със **125¹⁸ акта**, производството пред КЗК е приключило с прекратяване, т.е. без жалбата да се разглежда по същество. Съгласно чл.213, ал.1 от ЗОП, производството се прекратява с определение на КЗК, когато се установи недопустимост на жалбата, при оттегляне на жалбата, както и ако жалбоподателят–физическо лице е починал или юридическото лице е прекратено.

Приблизително равен е броят на производствата пред КЗК, които приключват с определение по чл.213, ал.1, т.1 от ЗОП – т.е. когато жалбата е недопустима, вкл. когато жалбоподателят не е обосновал и доказал правния си интерес и тези които се прекратяват поради оттегляне на жалбата – чл. 213, ал.1, т.3 от ЗОП (постъпило след образуване на производството).

КЗК е постановила, както следват:

- **67** определения, на основание чл.213, ал.1, т.3 от ЗОП, с които е прекратила производството поради оттегляне на жалбите.
- **58** определения, на основание чл.213, ал.1, т.1 от ЗОП, с които е прекратила производството поради недопустимост на подадената жалба.

Със ЗИДЗОП, обн. в ДВ, бр.49 от 12.06.2018г., (в сила от 16.06.2018г.) бяха направени изменения и допълнения в ЗОП, в частта, касаеща производството по обжалване по глава двадесет и седма, което протича пред Комисия за защита на

¹⁸ В част от тези определения има повече от един диспозитив, когато КЗК се произнася и по искане за налагане на временна мярка „спиране“ (когато е направено такова с жалбата) като оставя същото без разглеждане.

конкуренцията. В основния си аспект, тези промени въвеждат мерки срещу злоупотребата с правото на обжалване.¹⁹ В Годишния отчет за дейността на Комисия за защита на конкуренцията за 2018г.²⁰ е налична информация, съдържаща наблюденията за ефекта на част от тези мерки, считано от момента на въвеждането им (влизване в сила на ЗИДЗОП). За отчетната 2019 г., по обсъжданите въпроси, може да бъде посочено следното:

За периода, КЗК има постановени четири (спрямо три за 2018 г.) определения²¹, с които на основание чл.213, ал.1, т.1 от ЗОП, оставя жалбата без разглеждане и прекратява производството, защото жалбоподателят не е обосновал качеството си на заинтересовано лице и не е представил доказателства. Две от определенията са обжалвани пред Върховен административен съд, едното е потвърдено, а по повод частната жалба срещу другото е постановено разпореждане за оставянето ѝ без разглеждане поради невнасяне на държавна такса. В този аспект няма промяна в установената през 2018г. практика на КЗК (потвърдена от ВАС). В обобщение, броят на жалбите (четири), по които жалбоподателят не е обосновал качеството си на заинтересовано лице, респективно не е представил доказателства, дори и след нарочни указания на КЗК, е незначителен спрямо общия брой жалби, подавани срещу решения, за обжалването, на които законът изисква такава обосновка на правния интерес.

Друга промяна през 2018 г., насочена също срещу злоупотребата с правото на жалба и осигуряване на бързина при провеждане на специалното административно производство по обжалване по ЗОП, е свързана с начина за уведомяване на жалбоподателите, възложителите и заинтересованите страни. Те са длъжни да посочат електронен адрес или факс за кореспонденция. Съгласно ЗОП, уведомяването е редовно, ако съобщението е изпратено на посочения електронен адрес или факс. Дейността по връчването на съобщения и уведомяването за заседания значително се облекчава при използване на електронен адрес или факс. През 2019 г. все още се констатирали случаи, при които жалбоподатели не посочват в депозираните жалби електронен адрес или факс за комуникация. В електронния Регистър на КЗК (на Интернет сайта на ведомството) са публикувани 87 съобщения²², касаещи уведомления за: отстраняване на нередовности по жалбата; разпореждане за отказ от образуване на производство;

¹⁹ Видно от мотивите към ЗИДЗОП, публикувани на интернет страницата на Народното събрание <http://www.parliament.bg/bills/44/854-01-33.pdf>

²⁰ Годишният отчет на КЗК за 2018г. е публикуван на Интернет-сайта на КЗК - <https://www.cpc.bg/General/Publications.aspx>

²¹ Определение № 188 от 07.02.2019г.; Определение № 335 от 14.03.2019г.; Определение № 675 от 06.06.2019г.; Определение № 974 от 12.09.2019г.

²² Общият брой на съобщенията не е равен на броя на жалбите, по повод на които са направени съобщенията. По повод една жалба в повечето случаи има повече от едно съобщение – за отстраняване на нередовност, уведомяване за отказ от образуване на производството, др..

призоваване за заседание; постановени актове. Това са все случаи, при които е имало посочен единствено пощенски адрес в населено място и връчването на съобщения на същия адрес е било неуспешно. Подобен подход от страна на жалбоподателя, води до забавяне във времето на предварителния контрол по чл.199 от ЗОП и образуването или отказа да се образува производство. При справка в секция „Съобщения“ в електронния Регистър на КЗК, могат да се установят случаи, при които от постъпване на жалбата до публикуването на разпореждане за отказ от образуване на производство минават два месеца. С оглед характера на обществените отношения по възлагането на обществени поръчки, респективно субектите на тези отношения, не би следвало да се счита, че ползването на съвременни електронни способности за комуникация би довело до затруднения до степен, пречатваща правото на защита. Факт в подкрепа на това е въвеждането на задължението за възлагане на обществени поръчки чрез електронна платформа – ЦАИС ЕОП, като цялостната комуникация между възложителя и стопанските субекти е в електронна форма. Връчването на съобщения, призоваването по производството пред КЗК чрез електронни средства е удачен начин за комуникация със страните, който осигурява необходимата бързина, а същевременно редуцира разходите на време, труд и финансови средства. По тези съображения могат да се обмислят законодателни промени като се премине към уведомяване изцяло по електронен път в производството по глава двадесет и седма от ЗОП, като при липса (непосочване) на електронен адрес/факс уведомяването да се извършва чрез публикуване в електронния Регистър на КЗК.

През отчетния период, при упражняване на правомощията си по глава двадесет и седма от ЗОП, КЗК продължи да съдейства за изясняването на материалноправни и процесуалноправни въпроси в областта на обществените поръчки.

Предвид въведената от законодателя специална клауза относно обжалването на решенията, действията и бездействията на възложители на обществени поръчки, контролът за законосъобразност, осъществяван от КЗК, е законодателно ограничен. Последователна е практиката на КЗК за произнасяне само по обстоятелствата, заявени в първоначалната жалба, като нови твърдения, оплаквания, възражения, направени след подаване на жалбата, които не са били направени своевременно в жалбата, не следва да се разглеждат, по аргумент от чл.199, ал.2, т.6 от ЗОП. Нещо повече, приема се, че произнасяне трябва да има само по конкретно заявените в подадената в срок жалба твърдения, т.е. не и такива, които са формулирани бланкетно, без очертан конкретен недостатък или чрез откопиране на документацията на възложителя и просто отричане спазването на поставените изисквания. Твърдения за нищожност на акта на възложителя

също трябва да бъдат навеждани в преклузивния 10-дневен срок за обжалване, в противен случай са недопустими.

Константна е практиката на КЗК, по отношение на неизпълнение на задължението на комисията на възложителя да посочва всички установени липси, нередовности или несъответствия, касаещи информацията в ЕЕДОП на участник/кандидат в процедурата. При наличие на такова нарушение, решението на възложителя се отменя и преписката се връща за продължаване на процедурата с указания към възложителя. В този смисъл е напр. Решение № 1237 от 14.11.2019 г. на КЗК по преписка, вх. № КЗК-773/13.09.2019 г.

Във връзка с правомощията на помощния орган на възложителя, уредени в чл. 67, ал. 5 ЗОП и на чл. 104, ал. 5 ЗОП са разгледани и случаи, при които възможността да се искат разяснения и да се извършва проверка на заявени данни от участник се превръща в задължение. В този смисъл е Решение № 1288 от 5.12.2019 г. на Комисия за защита на конкуренцията по преписка, вх. № КЗК-855/17.10.2019 г., потвърдено с Решение № 2335 от 13.02.2020 г. на ВАС по адм. д. № 232/2020 г. В същото Решение на КЗК е разгледан случай, при който новите обстоятелства, станали известни след решението по чл. 108, т. 1 ЗОП, следва да се вземат предвид при решаване на спора.

С Решение № 1294 от 5.12.2019 г., постановено от Комисията за защита на конкуренцията по преписка № КЗК-942/2019 г. се приема, че жалбоподателят е законосъобразно отстранен от процедурата, тъй като не е предоставил доказателства за съответствие на офертата с изискванията на възложителя, поискани му на основание чл.104, ал.5 от ЗОП и чл.54, ал.13 от ППЗОП. Решението е потвърдено с Решение № 1785 от 4.02.2020 г. на ВАС по адм. д. № 658/2020 г.

С Решение на КЗК № 929 от 05.09.2019 г., по преписка № КЗК-565/2019 г., оставено в сила с Решение № 15546 от 15.11.2019 г. на ВАС, по адм. дело № 12099/2019 г., КЗК дава отговор на въпроса дали когато определена информация не се съдържа в ЕЕДОП, нито в приложения към същия, но е представена като част от техническата оферта, помощният орган на възложителя е длъжен да я вземе предвид. По аргумент от чл. 56, ал. 1 от ППЗОП Комисията няма право, при преценката на съответствието на участника с критериите за подбор, да се позове на документ, който е част от техническата оферта.

С Решение на КЗК № 819 от 18.07.2019 г., по преписка № КЗК-445/2019 г., оставено в сила с Решение № 14760 от 01.11.2019 г. на ВАС, по адм. дело № 9133/2019 г., КЗК прие, че при процедури на „договаряне с предварителна покана за участие“, уредени в ЗОП, чл. 135 и чл. 64 и сл. ППЗОП, повторното провеждане

на преговори е незаконосъобразно. В ЗОП и ППЗОП не е предвидена възможност за неколкократно осъществяване на преговори. Такава опция не е включена и в одобрената документация по преразглежданата обществена поръчка.

С Решение № 1257/21.11.2019 г. по преписка № КЗК-786/2019 г., потвърдено с Решение № 2195/11.02.2020 г. по адм дело № 14658/2019 г., КЗК приема че в процедура по договаряне с предварителна покана, провеждана от секторен възложител на основание чл.147 от ЗОП, приложима е разпоредбата на чл.76, ал.13 ЗОП, съгласно която минималните изисквания, на които следва да отговаря офертата, както и показателите за оценка, не подлежат на преговори и не могат да се променят.

С Решение № 983 от 12.09.2019 г. по преписка КЗК-615/2019 г., потвърдено с Решение №15545 от 15.11.2019 г. на ВАС, Комисията е отменила решение на възложителя за прекратяване на процедурата на основание чл.110, ал.2, т.2 от ЗОП. Законът предоставя възможност за възложителя, в условията на оперативна самостоятелност да прецени дали да определи изпълнител или да прекрати процедурата за възлагане на обществена поръчка в хипотеза на само една подходяща оферта. В обсъждания случай, при една и съща фактическа обстановка, възложителят е приел оферта за удовлетворителна, определил е изпълнител, а впоследствие с мотив за липса на конкуренция е прекратил процедурата, без да са ясни съображенията довели до промяна в решението му. В същата насока е и Решение № 1174 от 31.10.2019 г., постановено от Комисията за защита на конкуренцията по преписка № КЗК-694/2019 г., потвърдено с Решение № 2004 от 07.02.2020 по адм. дело № 14085/2019 г.

С Решение №1056/03.10.2019 г. по преписка КЗК- 659/2019 г., КЗК приема, че макар и смисловото тълкуване на общата разпоредба на чл. 33, ал. 1 от ЗОП да позволява срокът за искане на разяснение да се изчислява съобразно датата на подаване на същинската оферта, на втори етап от двуетапна процедура, то това тълкуване на нормата следва да бъде приложимо единствено при наличие на нововъзникнала за участниците информация, свързана с условията по съответната процедура, която евентуално би довела до необходимост от уточняване/поясняване/др., от страна на възложителя. В противен случай, ако се приложи обратното разширително тълкуване на чл. 33, ал. 1 от ЗОП, това би създавало възможност за незаконосъобразно поставяне на участниците в условия на неравнопоставеност и необосновано протакане на процедурите за възлагане на обществените поръчки, по собствена преценка на участниците в тях, без реална необходимост от предоставяне на разяснения, а единствено с цел постигане на удължаване на срока, необходим на същите за подготовка на офертите им. Решението е потвърдено от ВАС с Решение № 4537/2020 г. по адм. дело № 13179/2019 г.

Съгласно чл.216а от ЗОП, разпореждането по чл. 201, ал. 2 за отказ от образуване на производство, определенията по чл. 204, ал. 1 по искане за налагане на временна мярка спиране, чл. 205, ал. 3 по искане за допускане на предварително изпълнение, по чл. 213, ал. 1 за прекратяване на производството, подлежат на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд в тридневен срок от съобщаването им на страните. Съгласно чл.216 от ЗОП решенията на Комисията за защита на конкуренцията подлежат на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

В процентно отношение обжалваните актове по чл.216 и чл.216а от ЗОП представляват приблизително **38,9 %** от всички постановени през 2019 г.

Срещу разпореждания за отказ от образуване на производство на председателя на КЗК, определения и решения на КЗК, постановени през 2019г., са подадени общо **641 бр. жалби** пред Върховния административен съд.

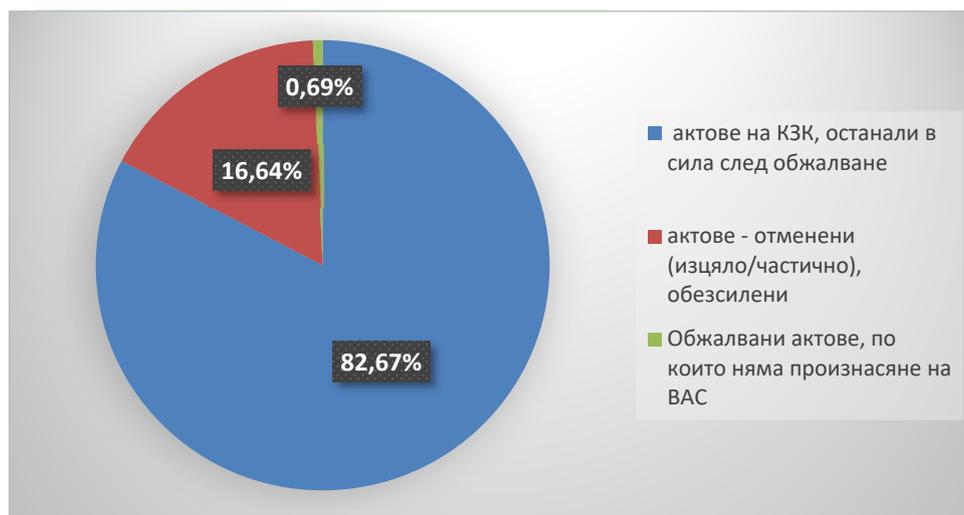
Срещу **26 бр.** разпореждания за отказ от образуване на производство на председателя на КЗК са подадени **26 бр.** жалби. Обжалваните пред ВАС разпореждания на председателя на КЗК представляват **3,8 %** от всички постановени разпореждания за отказ. ВАС е отменил **8 бр.** разпореждания. В седем от определенията, съдът е изложил разбирането за прилагането на чл.210 от ЗОП – след приетите изменения от 06.2018г. (бр.49 от 12.06.2018г., в сила от 16.06.2018г.), касаещ начина на уведомяване на страните в производството и условията, при които следва това уведомяване да стане чрез публикуване на съобщенията на Интернет-сайта на КЗК.

Подадени са **461 бр.** жалби срещу **399 бр.** решения на КЗК, постановени през 2019г., пред Върховния административен съд. Обжалваните пред ВАС решения на КЗК представляват около **54,13 %** от всички постановени от КЗК решения. За отчетния период ВАС е отменил **74 броя** решения на КЗК, **4 броя** решения е отменил частично. Частично обезсилено е едно решение. По жалби срещу **4** решения няма произнасяне до момента.

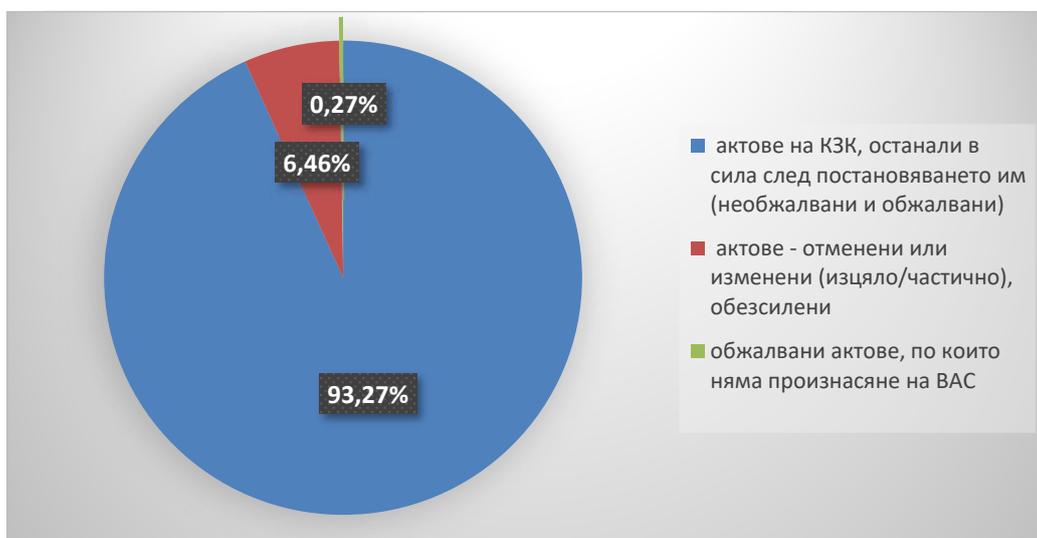
Подадени са **154 бр.** жалби срещу **152 бр.** определения на КЗК, постановени през 2019 г. Обжалваните пред ВАС определения на КЗК представляват около **32 %** от всички постановени от КЗК определения. Потвърдени са **94 бр.** определения, **8 бр.** определения са отменени (т.е. отменени са **5%** от обжалваните определения). Жалбите срещу останалите определения са оставени от ВАС без разглеждане като производствата пред съда са прекратени, най-често, поради невнасяне на дължимата държавна такса за съдебно обжалване. От всички **8 бр.** отменени определения на КЗК, едно касае оставено без уважение искане за налагане на

временна мярка (съдът налага временна мярка спиране на процедурата), три касаят искане за допускане на предварително изпълнение, а останалите касаят произнасяне по разноските или прекратяване на производството поради недопустимост на подадената жалба.

На фигурата по-долу е представено процентно отношение между отменените/обезсилени/изменени актове **спрямо всички обжалвани** актове, постановени за периода, по реда на ЗОП.

На следващата фигура е представено процентно отношение между отменените/обезсилени/изменени актове **спрямо всички постановени** за периода, по реда на ЗОП, както е показано.

2. Сътрудничество с институциите, ангажирани с осъществяване на контрола за законосъобразност при възлагането на обществените поръчки

През 2019г., в изпълнение на Споразумение за сътрудничество в областта на обществените поръчки между Комисията за защита на конкуренцията и Агенция по обществени поръчки се проведеха работни срещи свързани с обсъждане на промени в ЗОП и ППЗОП.

3. Закон за концесиите

Съгласно чл. 156, ал. 1 Закона за концесиите (ЗК), на обжалване по реда на глава шеста от този закон подлежи всяко решение на концедента по процедурата за определяне на концесионер, както и решенията на комисията за отстраняване на кандидати от участие в състезателна процедура с договаряне и в състезателен диалог. Решенията по ал. 1 се обжалват пред КЗК относно тяхната законосъобразност, включително относно наличие в обявлението, в документацията за концесията или във всеки друг документ, създаден при провеждане на процедурата за определяне на концесионер, на изисквания, нарушаващи принципите по чл.4, ал.1. На обжалване по този ред подлежат и действия или бездействия на концедента, с които се възпрепятства достъпът или участието на лица в процедурата за определяне на концесионер.

През отчетния период в деловодството на КЗК са депозирани **11 жалби**, като по тях са образувани **12 производства**, а по една от жалбите е отказано образуването на производство на основание чл.159, ал.1 от ЗК.

През отчетния период КЗК е постановила **8 решения** по същество като:

- на основание **чл. 175, ал. 1, т. 1 ЗК**, жалбите са оставени без уважение поради липса на извършени нарушения – **7 решения**;
- на основание **чл. 175, ал. 1, т. 3 от ЗК**, КЗК е отменила незаконосъобразното решение на органа или е установила незаконосъобразно решение и със задължителни указания е върнала преписката на органа за продължаване на процедурата за предоставяне на концесия от последното законосъобразно решение или действие - **1 решение**;

Постановени са **3 определения по ЗК** на основание чл. 177, ал. 1, т. 1 от ЗК с които жалбите за оставени без разглеждане, поради недопустимост.

Съгласно чл. 164, ал. 1 ЗК, жалбата срещу решение за определяне на концесионер спира процедурата за определяне на концесионер до окончателното решаване на спора. Жалбата срещу решение за прекратяване на процедурата, което включва решение за провеждане на нова процедура за определяне на концесионер или за провеждане на повторна процедура, спира новата, съответно повторната процедура до окончателното решаване на спора. Извън случаите по ал. 1 и 2 жалбата спира процедурата за определяне на концесионер само когато е направено искане за спиране на процедурата. При произнасяне по искането Комисията за защита на конкуренцията преценява неблагоприятните последици от забавянето на процедурата и възможността за значително увреждане на обществения интерес или на интересите на страните. Искането се прави едновременно с подаване на жалбата.

За отчетния период КЗК се е произнесла с определение по **3 искания** за допускане на временна мярка, като:

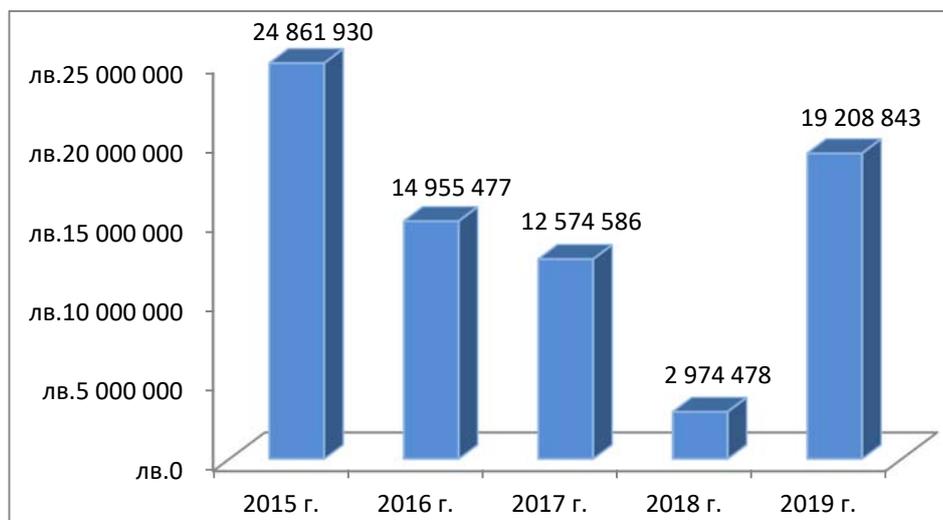
- 3 искания КЗК е оставила без уважение;

През 2019 г. КЗК е оставила без разглеждане 2 /две/ искания за допускане на предварително изпълнение на концесионен договор.

IX. НАЛОЖЕНИ ГЛОБИ И ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ ПО ЗЗК И ЗОП

През 2019 година със свои решения Комисията е наложила имуществени санкции и глоби за извършени нарушения по ЗОП и ЗЗК, както и за непредоставяне или непълно предоставяне на информация и глоби на физически лица за осъществено от тях съдействие за извършване на нарушения по ЗЗК с общ размер на **19 208 843 лв.**

Общ размер на наложените имуществени санкции наложени по ЗЗК и ЗОП по години

Видно от горната графика за 2019 г. се наблюдава едно сериозно увеличение на наложените имуществени санкции и глоби за извършени нарушения по ЗОП и ЗЗК.

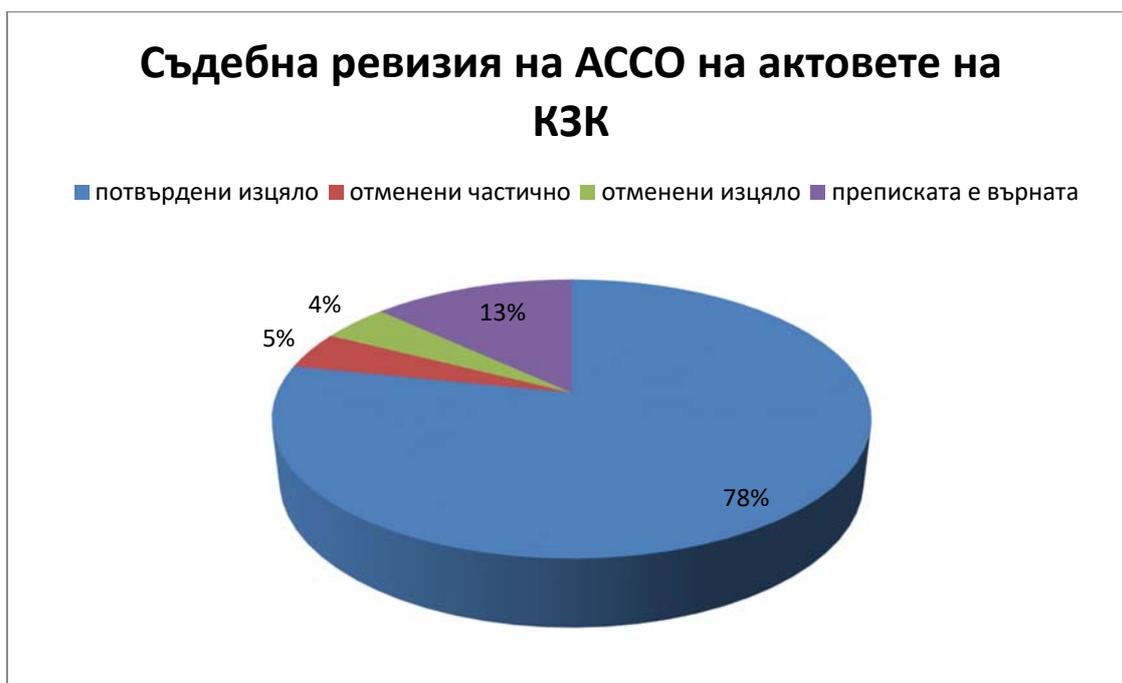
В процентно съотношение в сравнение с периода 2016 г. – 2017 г. увеличението надхвърля **40 %**, а в сравнение с 2018 година, то е с над **6 пъти** повече.

Х. ДЕЙНОСТ ПО ПРОЦЕСУАЛНОТО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА КОМИСИЯТА ПРЕД ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

През **2019 г.** са подадени общо **92 жалби** до компетентния съд срещу актове на Комисия за защита на конкуренцията, постановени през предходната година по реда на ЗЗК. От депозираните жалби **89** са подадени срещу **59** постановени решения и **3** жалби срещу **2** определения на Комисията.

С изменението и допълнението на разпоредбата на чл.64 от ЗЗК (ДВ, бр. 77 от 2018 г. – в сила от 01.01.2019г.) бе променена родовата подсъдност на споровете относно законосъобразността на актове на КЗК, постановени по реда на ЗЗК. С извършената законова промяна съдебният контрол бе възложен на Административен съд – София-област като първа инстанция. Поради това през 2019г. част от постановените съдебни актове на първа инстанция са на Върховния административен съд (ВАС) по образувани преди 2019г. съдебни производства, а останалите на Административен съд – София област (АССО).

Съдебна ревизия на АССО

През **2019г.** Административен съд – София област се е произнесъл общо с **23** решения и определения по жалби, подадени срещу актове на КЗК, постановени по реда на ЗЗК. Със своите решения и определения АССО оставя в сила **18** акта на Комисията, **1** акт на КЗК е отменен изцяло, **1** решение на КЗК е отменено частично в частта на санкцията, а в **3** случая преписката е върната на КЗК за ново произнасяне.

Съдебна ревизия на 3-членен състав на ВАС

През **2019г.** 3-членен състав на Върховният административен съд се е произнесъл като първа инстанция единствено по съдебни производства, образувани преди 2019г. във връзка със жалби срещу актове на КЗК, постановени по реда на Закона за защита на конкуренцията. По тези дела ВАС е постановил общо **70** съдебни решения и определения, с които оставя в сила **48** акта на Комисията, **5** акта на КЗК са отменени частично, а **7** акта са отменени изцяло, а в **10** случая преписката е върната на КЗК.

Ревизия на ВАС като касационна инстанция

През **2019г.** 5-членен и 3-членен състав на Върховният административен съд се е произнесъл като касационна инстанция по спорове за конкуренция като е постановил общо **36** съдебни акта. С тези актове ВАС оставя в сила **22** акта на Комисията по реда на Закона за защита на конкуренцията, в **5** случая преписката

е върната на КЗК, 4 акта на КЗК са отменени частично, а 5 акта са отменени изцяло. С това се запазва общият постигнат положителен резултат на дейността по процесуално представителство спрямо предходната година. Частичната отмяна на актове на КЗК в резултат на извършена през 2019г. съдебна ревизия е била свързана в някои от случаите с потвърждаване от страна на съда на установените нарушения и намаляване единствено на наложените за тяхното осъществяване санкции.

XI. ЕВРОПЕЙСКИ ВЪПРОСИ

Пълноправното членство на България в Европейския съюз (ЕС) изисква от КЗК активно да участва в прилагането на правилата на конкуренция на ЕС в сътрудничество с Европейската комисия (ЕК) и националните органи по конкуренция (НОК) на страните членки на ЕС. Сътрудничеството се осъществява главно в рамките на Европейската мрежа по конкуренция (ЕМК). Мрежата играе ключова роля при разпределяне на работата между националните органи, ЕК и съдилищата, гарантирайки непротиворечивото прилагане на правилата на конкуренция. Участието на КЗК в ЕМК означава постоянен обмен на информация с другите ведомства, който спомага за постигането и защитата на ефективната конкуренция в рамките на Вътрешния пазар на ЕС.

1. Участие в Европейската мрежа по конкуренция

След присъединяването на България към Европейския съюз КЗК, в качеството си на национален орган по конкуренция, стана член на ЕМК. Представители на Комисията участват в работни групи на ЕМК, както и могат да участват в изслушвания и заседания на Консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение, както и Консултативния комитет по концентрации. Целта на изслушванията е да се предостави възможност на предприятията да изложат своите аргументи, относими към съответния казус. Консултативните комитети имат съветателна роля и изработват становища по представените от ЕК проекти на решения или други актове.

През 2019 г. КЗК участва в **14** заседания на хоризонтални работни групи и секторни подгрупи (специализирани по сектори на икономиката) към ЕМК, в които се обменят идеи и опит по въпроси от интерес за членовете на мрежата. Представители на КЗК взеха участие и в **2** пленарни заседания, на които се обсъждат въпроси, свързани с политиката и практиката по приложението на правилата на конкуренция, изразяват се становища по поставени от работните групи въпроси, приемат се документи, разработени в рамките на съответните

работни групи. КЗК взе участие и в 1 заседание на Консултативния комитет по концентрации в ролята на докладчик.

През юни 2019 г. КЗК взе участие на срещата на председателите на органите по конкуренция от ЕМК, на която са обсъдени актуални въпроси от областта на антитръста, концентрациите и международното сътрудничество.

Представители на КЗК взеха участие и на Европейски ден на конкуренцията, проведен през месец април в гр. Букурещ, Румъния и през септември в гр. Хелзинки, Финландия. Двете мероприятия бяха организирани в рамките на съответните председателства на Съвета на ЕС.

2. Обмен на информация в ЕМК

ЕМК дава възможност на ведомствата по конкуренция на страните членки и ЕК да осъществяват постоянен обмен на информация, който представлява изключително ефективно средство за проучване на практиката в ЕС по определен въпрос. В тази връзка, в ЕМК се осъществява и специфична форма на сътрудничество между членовете на мрежата чрез изпращане и отговаряне на въпросници относно конкретни казуси или проблеми от областта на правото и политиката на конкуренцията. В контекста на предписания от правото на ЕС принцип за тясно сътрудничество между членовете на мрежата през последните десет години КЗК поддържа високи нива на отговаряне на въпросници, с което допълнително се утвърждава като надежден партньор в ЕМК.

Въпросници в ЕМК

През 2019 г. **КЗК отговори на 77 въпросника**, получени от Европейската комисия, работни групи и секторни подгрупи на ЕМК, както и от други НОК в ЕМК. През изминалата година КЗК е изпратила 3 въпросника до други национални органи по конкуренция в ЕМК.

3. Координация по въпросите на Европейския съюз

През 2019 г. КЗК в качеството си на водещо ведомство на Работна група 5 „Конкуренция” към Съвета по европейските въпроси продължи да изпълнява задълженията си, предвидени в Постановление № 85 от 17 април 2007 г. за организация и координация по въпросите на Европейския съюз.

КЗК изготви и представи за одобрение пред Съвета по европейски въпроси мярка за въвеждане в националното законодателство на Директива (ЕС) 2019/1 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за предоставяне на правомощия на органите по конкуренция на държавите членки, за да бъдат по-ефективни в правоприлагането, и за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар, както и на Директива (ЕС) 2019/633 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. Разпоредбите на посочените директиви ще бъдат въведени в националното законодателство със Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на конкуренцията. Изготвянето на проект на ЗИД на ЗЗК беше включено в Плана за действие за 2020 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с Решение № 25 от 17 януари 2020 година на Министерския съвет.

4. Участие в Мрежа на първоинстанционните органи, в страните членки от ЕС, преразглеждащи процедури по възлагане на обществени поръчки.

През 2017г. се създаде Мрежата на първоинстанционните органи в страните членки от Европейския съюз, преразглеждащи процедури по възлагане на обществени поръчки, чиято основна идея е сътрудничество с цел подобряване на обмена на информация и добри практики, свързани с конкретни аспекти на функционирането на директивите относно средствата за правна защита, както и в по-общ план гарантиране ефективното функциониране на националните процедури по преразглеждане.

Във връзка със създадената Мрежа на първоинстанционните органи в страните членки от Европейския съюз, през 2019г. се проведеха две работни срещи – в гр. Букурещ, Румъния и в гр. Блед, Словения.

На срещата в гр. Блед, Словения беше разгледана правната рамка на европейското законодателство, касаеща конфиденциалността като средство за неразкриване на търговска информация, съдържаща се в офертите на участниците по процедурите. В хода на процедурите по възлагане на обществените поръчки, разкриването на конфиденциална информация може да доведе до: повишаване на риска от създаване на картели между участниците; липса на конкуренция; създаване на възможност за едни участници да добият широка представа за предложените технически решения на други участници, за които решения последните са вложили значителен икономически и технически ресурс, струващ им време и пари; настъпване на момент, в който всички предложения ще бъдат идентични; нерегламентирано разкриване на „ноу-хау“ на даден участник (същото изрично се забранява с Директива 2016/943/ЕС на Европейския парламент и на Съвета).

Самата Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година в чл. 21 и чл. 22 дава възможност на участниците да защитят информацията като конфиденциална, като възлагащият орган не може да разкрива тази информация. Съгласно чл. 55, ал. 3 от Директивата, възлагащите органи могат да решат да откажат достъп до определена информация съдържаща се в заявлението или офертата на някои от участниците, свързана с възлагането на поръчката, сключването на рамкови споразумения или допускането до динамична система за покупки, когато разкриването ѝ би попречило на правоприлагането или би било в противоречие с обществения интерес или поради други причини, би увредило законните търговски интереси на конкретен публичен или частен икономически оператор или би накърнило лоялната конкуренция между икономическите оператори.

Директивата дава възможност на всяка една държава членка да прецени и инкорпорира в своя Закон за обществени поръчки, как да третира конфиденциалната информация. От друга страна, чл. 13 от Договора за функционирането на ЕС урежда правото на прозрачност и на достъп до документи. Разбирането е, че всеки участник, поискал защита на посочена от него информация в офертата, има задължение да докаже, че същата действително е конфиденциална. Споделено беше наблюдение, че някои участници подават жалби само, за да разкрият бизнес информацията на други участници в процедурата и впоследствие да злоупотребят.

XII. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

1. Участие в Международната мрежа по конкуренция

В качеството си на член на Международната мрежа по конкуренция (ММК) през 2019 г. КЗК продължи активното си участие в работните групи на Мрежата. ММК разглежда въпроси в областта на законодателството и политиката на конкуренция. Целта е да се задълбочи взаимодействието между органите по конкуренция и да се постигне сближаване на законодателството и правоприлагането.

През 2019 г. ММК създаде Рамка за процедурите на ведомствата по конкуренция, с която се установяват фундаментални принципи на честни и ефективни процедури, които да се прилагат. Повече от 70 ведомства по конкуренция, сред които и КЗК, се присъединиха към Рамката. С това те заявяват намерението си да се придържат към принципите, съдържащи се в нея, доколкото не противоречат на приложимите закони, както и да си сътрудничат в тази връзка. Всяко от участващите ведомства попълва форма за прилаганите от него процедури за разследване и правоприлагане съгласно законодателството си, като КЗК изпълни това свое задължение през 2019 г.

2. Сътрудничество в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)

През 2019 г. Комисия за защита на конкуренцията продължи активното си участие в работата на Комитета по конкуренцията и работните групи към него на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Комисията получи статут на участник в тези органи през 2009 г.

Представители на КЗК участваха в сесиите на Комитета по конкуренцията на ОИСР през м. декември 2019 г., както и в Глобалния форум по конкуренцията на организацията през м. декември 2019 г. Те изготвиха доклад на тема „Достъп до материалите по производството съгласно ЗЗК“, в който беше представена националната правна уредба по въпроса, както и практиката на КЗК по приложение на чл. 55 от ЗЗК и приетите Правила към него. Беше подготвен и Годишен доклад за дейността на КЗК през 2019 г., като беше попълнен и онлайн статистически въпросник за правоприлагането на КЗК през 2019 г.

Експерти на КЗК се включиха активно и в семинарите на Регионалния център по конкуренция на ОИСР в Будапеща, като две от темите бяха: „Налагане на мерки и задължения за запазване на конкуренцията“, „Правоприлагане на правилата на конкуренцията и застъпничество във фармацевтичния сектор“.

През 2019 г. Комитетът по конкуренция на ОИСР продължи да разширява дейността си, свързана с организирането на съвместни конференции с други органи и организации. През м. октомври 2019 г. експерти от КЗК взеха участие в конференцията „Злоупотреба с господстващо положение“, организирана от ОИСР съвместно Италианското ведомство по конкуренцията.

През 2019 г. Комисията за защита на конкуренцията беше включена в междуведомствена работна група за подготовка на Република България за членство в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

3. Обмен на информация в мрежите и организациите, в които КЗК участва

В КЗК се получават многобройни и най-различни въпросници, произтичащи от сътрудничеството в рамките на ЕМК, ММК и други организации.

През 2019 г. продължава тенденцията на увеличение в броя на получените въпросници до 106, което е най-високата стойност от 2012 г. насам. В същото време отговорите отбелязват значително повишение от 83 през 2018 г. до 94. По този начин процентът на отговорени въпросници се увеличава до 89%, с което се изравнява рекордното ниво от 2011 г. и 2017 г.

На графиката са представени данни за броя въпросници, отговорите от страна на КЗК и процента на отговорените въпросници.

Получени въпросници и отговори на КЗК за периода 2008 – 2019 г.

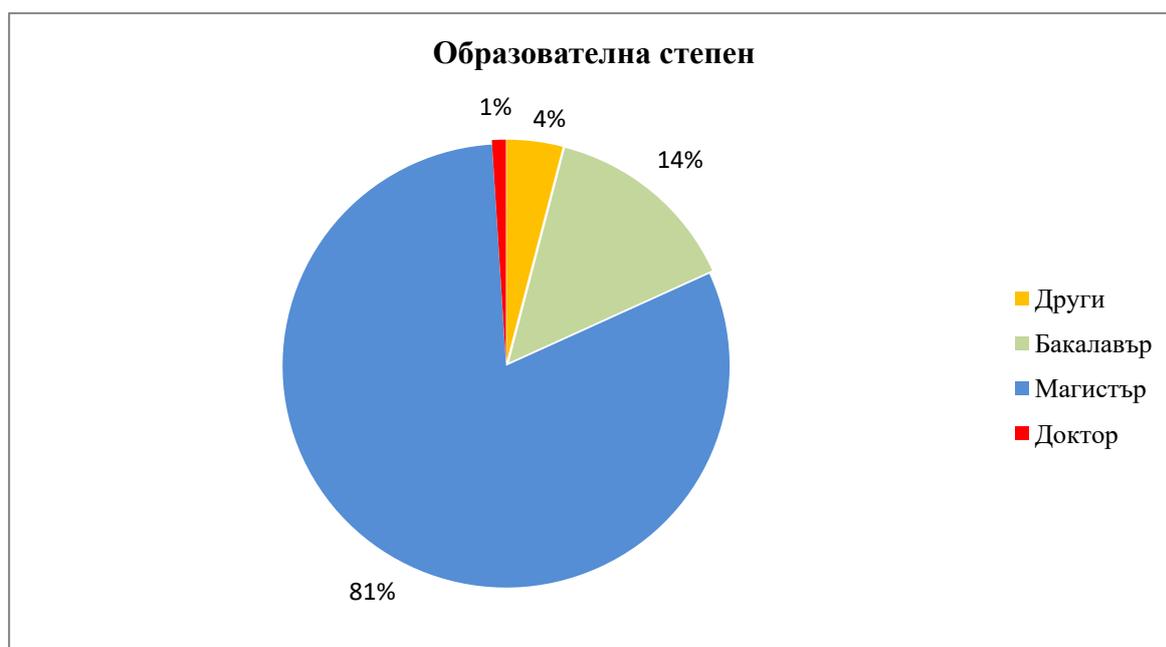
ХІІІ. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

1. Управление на човешките ресурси

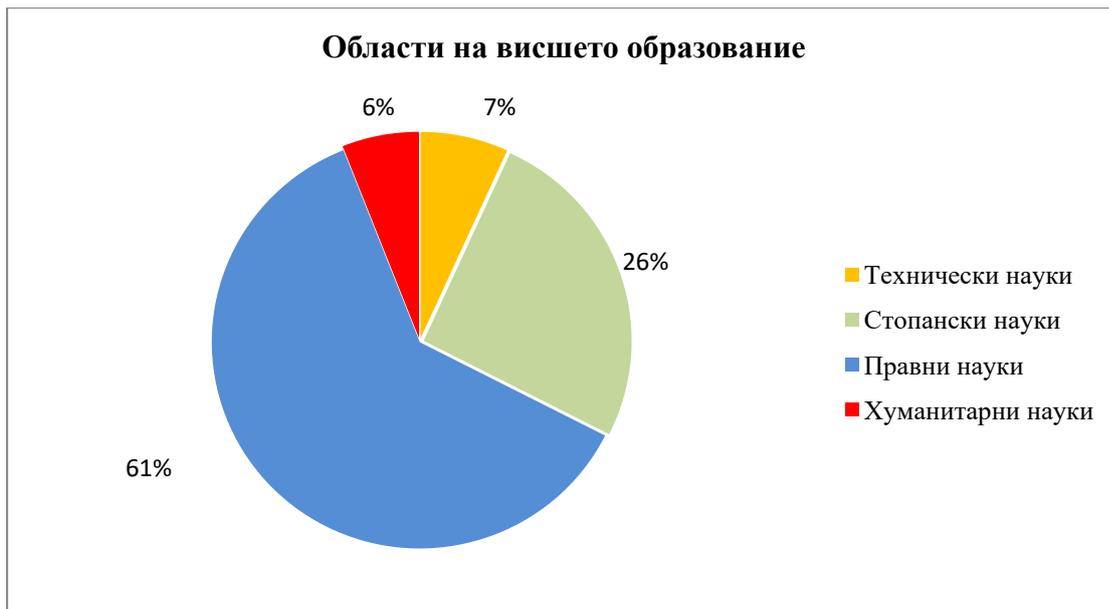
Организационната структура и числеността на администрацията са регламентирани в Устройствения правилник на Комисията. В общата численост – 117 щ.бр. се включват: председател, зам.-председател, пет членове на Комисията, главен секретар, служител по сигурността на информацията, обща администрация - 23 бр. и специализирана администрация - 85 бр.

В Комисията работят висококвалифицирани специалисти - 96% от които с висше образование, чието образователно равнище отговаря на целите и задачите на КЗК.

Разпределението на служителите по степен на образование е представено в следната графика:

Разпределението на служителите по област на висшето образование е представено в следната графика:

Комисията за защита на конкуренцията участва активно в специализирани работни срещи, форуми, конференции на европейско и международно ниво, подробно описани в настоящия доклад, което осигурява на служителите повишаване на тяхната квалификация и знания.

През 2019 г. бяха проведени обучения по общо административни въпроси, като разгледаните въпроси бяха на следната тематика:

- „Практически примери и насоки при решаване на проблеми при прилагане на GDPR в частния и държавния сектор“;
- „Промени в Закона за личните данни. Актуални въпроси в защитата на личните данни. Практика на КЗЛД и насоки за прилагане на Регламент ЕС 2016/679“;
- „Промени в Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор“;
- „Длъжностно лице по закона за защита на данните“;
- „Промени в нормативната уредба за конкурсите и актуални въпроси за възнагражденията на служителите в държавната администрация“;
- „Централизирана автоматизирана система „Електронни обществени поръчки“. Практически и правни проблеми при възлагането на обществени поръчки чрез нея. Коментар на проекта на Закона за изменение и допълнение на ЗОП“;
- „Годишно счетоводно приключване в бюджетните организации“.

Обучения и семинари бяха проведени и на служители от специализираната администрация на следните теми:

- „Налагане на мерки и задължения за запазване на конкуренцията“, проведен в гр. Будапеща, Унгария;

- „Злоупотреба с господство“, прореден в гр. Рим, Италия;
- „Правоприлагане на правилата на конкуренцията и застъпничество във фармацевтичния сектор“ проведен в гр. Киев, Украйна;
- „Въпроси свързани с конкуренцията на фармацевтичните пазари“, проведен в гр. Казан, Русия;
- „Международната мрежа по конкуренция, проведен в гр. Киев, Украйна
- „Информатори“ , проведен в гр. Лайден, Холандия и други.

2. Финансова дейност

Комисията за защита на конкуренцията е независима институция на бюджетна издръжка.

Бюджетът на КЗК е приет със Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. (обн. ДВ, бр. 103 от 13.12.2018 г.) в размер на 6 000 000 лв. за приходи и 4 988 700 лв. за разходи.

2.1. Приходи

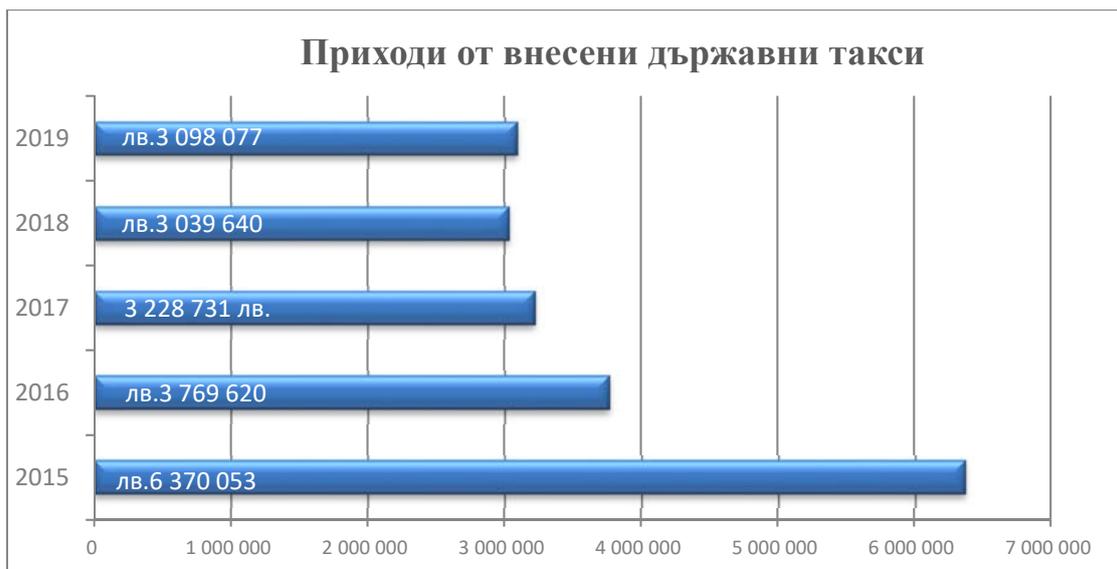
Утвърдените със Закона за държавния бюджет на Република България приходи за 2018 г. са в размер на 6 000 000 лв., от които 4 000 000 лв. приходи от държавни такси и 2 000 000 лв. приходи от имуществени санкции.

През 2019 г. събраните приходи са в размер на 8 158 315 лв. и се разпределят както следва:

- държавни такси по Тарифата към Закона за защита на конкуренцията, Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите в размер на 3 098 077 лв.;
- имуществени санкции по Закона за защита на конкуренцията и Закона за обществените поръчки в размер на 4 697 163 лв.;
- други неданъчни приходи в общ размер на 363 075 лв.

Отчетените **приходи от внесени държавни такси** през 2019 година са в размер на **3 098 077 лв.** и съставляват **77,45 %** от планираните по този параграф.

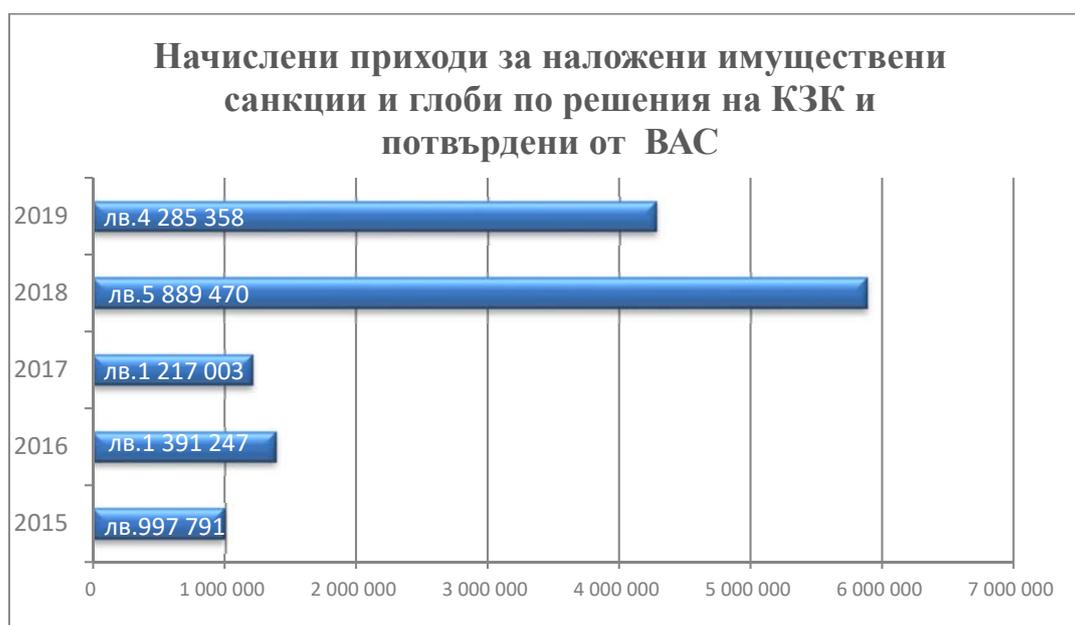
За периода 2015 г. – 2019 г. събраните приходи от държавни такси имат следните стойности в лева:

Видно от графиката се запазва една много добра тенденция на постъпления от държавни такси през годините, която въпреки условния характер на тяхната събираемост и трудната им степен на прогнозиране, се запазва в постоянни темпове.

Постигането на почти 80 % от планираните приходи от 4 000 000 лв. по този параграф е в резултат на коректен анализ на събираемостта и добро бюджетиране на постъпленията.

През последните години се наблюдава тенденция на значителен ръст на **начисляваните приходи** по влезли в сила актове на Комисията, обжалвани и потвърдени с окончателни решения на Върховният административен съд. През отчетния период влязоха в сила също решения на Административен съд – София област, които не бяха обжалвани пред по-горната съдебна инстанция.

Видно от графиката въпреки, че начислените приходи от глоби и санкции са по-малко в сравнение с 2018 г., през последните две години се наблюдава значителен ръст, като същите са се увеличили над **три пъти** спрямо 2017 г. и 2016 г., и над **четири пъти** за 2015 г. Това се дължи на повишената успеваемост на обжалваните актове на Комисията пред Върховния административен съд.

Събраните **приходи** през 2019 година **от наложени имуществени санкции и глоби** по влезли в сила решения на КЗК, са в общ размер на **4 697 193 лв.**, което представлява **2,35 пъти** над планираните 2 000 000 лв. за периода.

За периода 2015 г.- 2019 г. събраните приходи от имуществени санкции и глоби, по влезли в сила решения на КЗК, са представени в лева както следва:

Видно от данните в графиката, **през отчетната 2019 г. не само се запазва високата събираемост, постигната през 2018г., но дори се наблюдава увеличение** с около 300 000 лева на събраните парични вземания, произтичащи от имуществени санкции и глоби, наложени с влезли в сила решения на Комисията. Най-голямата по размер събрана имуществена санкция възлиза на приблизително 1 300 000 лева. Най-малката по размер санкция, която е част от отчетените приходи, възлиза на 50 лева, но въпреки ниския ѝ размер същата не бе внесена доброволно, а нейното събиране бе реализирано по принудителен ред чрез съдействието на частен съдебен изпълнител. През отчетната 2019г. Комисията пристъпи и към трансгранично събиране в друга държава членка на наложена от нея имуществена санкция. Приходите включват също събрани глоби, наложени на физически лица, които са извършили или са съдействали да бъде извършено нарушение по ЗЗК. Всички посочени данни показват една изключително висока успеваемост при събирането на приходи, но въпреки това тази успеваемост е трудна за прогнозиране, доколкото постигнатият резултат се

обулавя на първо място от приключване на съдебното обжалване на актовете на КЗК и произнасянето на съда с окончателно решение, както и от постигнатия резултат след събиране на вземанията по принудителен ред.

2.2. Разходи

Разходването на средства от бюджета на Комисията се осъществява при спазването на строги вътрешни правила и принципи за законосъобразност и целесъобразност.

Към 31.12.2019 г. отчетените разходи по бюджета на Комисията са в размер на 4 772 025 лева. При утвърден план за годината от 4 988 700 лв., изпълнението на разходната част на бюджета на КЗК за 2019 г. е 95,66 %.

Разпределението на разходите по параграфи е както следва:

§	Показатели	в лв.
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	3 002 194
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	179 599
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	820 613
10-00	Издръжка	617 992
19-00	Платени данъци, такси и административни санкции	15 042
46-00	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	21 905
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	113 224
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	1 456
	ВСИЧКО	4 772 025

Към 31.12.2019 г. просрочените вземания на Комисията, формирани от неплатени имуществени санкции и глоби, установени с влезли в сила решения на КЗК, са в размер на 4 691 824,41 лв. За изпълнение на влезлите в сила решения, КЗК изпраща покани за доброволно изпълнение до съответните длъжници, а в случай на тяхното укриване използва способите по ДОПК за съобщаване. Незаплатените в срок вземания се предават за принудително събиране на частен съдебен изпълнител.

Наличните ангажименти към 31.12.2019 г. са в размер на 426 951 лв. като размера на възникналите нови е в същия размер. През годината са реализирани

897 123 лв. ангажименти за разходи, като размера на възникналите нови е в същия размер.

Размерът на поетите ангажименти за разходи и на новите задължения за разходи е в границите на утвърдените със Закона за държавния бюджет на Република България максимални размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2019 г. и на новите задължения, които могат да бъдат натрупани през 2019 г.

2.3. Извършени одити и вътрешен контрол

През 2019 г. беше извършен финансов одит на Годишния финансов отчет на Комисията за 2018 г., състоящ се от баланс към 31.12.2018 г., отчет за приходите и разходите, отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средства от Европейския съюз и сметките за чужди средства, както и приложение към финансовия отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

С одобрен окончателен Одитен доклад № 0100205519, Сметна палата изразява мнение, че приложеният годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Комисията към 31 декември 2018 г. и за нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

През 2019 г. приключи и одитната проверка от Сметна палата за период от 01.01.2016 г. до 31.12.2017 г. относно съответствие при управлението на публичните средства и дейностите на Комисия за защита на конкуренцията.

Предмет на одита бе изпълнението на дейността и системата за финансово управление и контрол в следните области:

- „Разходи по бюджета“
- „Управление на човешките ресурси“
- „Обществени поръчки и изпълнение на договори“

С Част пета от одобрен окончателен Одитен доклад № 0200101318, Сметна палата констатира, че **не са установени несъответствия/отклонения от правната рамка, които да изискват даването на препоръки по одитираната дейност на Комисията.**

XIV. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА, ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА МЕДИИТЕ, ПРОТОКОЛНА ДЕЙНОСТ

През 2019 г. Комисия за защита на конкуренцията продължи да осигурява в максимална степен публична информация за своята дейност. По този начин се отговаря на интереса на медиите, чуждестранни журналисти и обществеността.

Постановените от КЗК решения и определения се публикуват в електронния публичен регистър, непосредствено след изготвянето им, като съевременно се публикуват прес съобщения за тях. В тази връзка, постановени от Комисията актове, които са от особен обществен интерес, присъстват и се коментират в новинарските емисии на телевизии, радиостанции, печатни издания.

Всяко заинтересовано лице и организация може да изрази своето писмено становище по образувано пред Комисията производство, както и да сигнализира за извършено нарушение по Закона за защита на конкуренцията чрез интернет страницата на Комисията, която също предоставя възможност за безплатен абонамент по e-mail и RSS, с цел получаване на съвременна информация относно постъпили жалби по ЗОП и ЗК, образуване на производства по ЗОП, ЗК и ЗЗК, публикуване на прессъобщения и други.

В раздел „Обратна връзка“ фирми и граждани споделят мнения, забележки и коментари относно работата на КЗК.

Комисията отговаря законосъобразно и в рамките на своята компетентност на запитвания на представители на медии. Оказва нужното съдействие на журналисти при подготовката на материали и репортажи, свързани с естеството на работата на КЗК, като представители на институцията взеха участие по теми от обществен интерес. В специализираната икономическа преса бяха публикувани през отчетния период анализи на решения на КЗК, свързани с концентрации, нелоялна конкуренция, забранени споразумения, злоупотреби с господстващо положение на пазара, както и на извършвания от КЗК контрол за законосъобразност на всички актове на възложители и концеденти в процедурите за възлагане на обществени поръчки и предоставяне на концесии. По такъв начин обществеността има възможност да се запознае с правилата на конкуренцията, които участниците на пазара трябва да спазват и ролята на КЗК като регулатор.

Ежедневно се изработва вътрешна прессправка с преглед на най-значимите икономически теми на деня. Тя съдържа информация за икономическите процеси и дейности на участници на пазара, които касаят условията на конкуренция и тяхната специфика.

Големият документооборот на Комисията обуславя и значителен обем на извършената деловодна дейност, която е специфична относно обработване,

събиране и актуализиране на информация и документи, свързани с дейността на КЗК.

На директната телефонна линия се предоставя информация на граждани, журналисти и организации на въпроси, свързани с дейността на КЗК.

XV. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ В ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ЗА 2020 г.

Всяка година след анализ на постигнатите резултати за предходния период, Комисията определя своите бъдещи приоритети в светлината на своя институционален опит, отчитайки приоритетите за развитие на икономиката, приети от Народното събрание на Република България и правителството. Залагането на новите цели отразява също необходимостта от прякото прилагане на Европейското законодателство, както и промените на пазарите и бизнес моделите, които са резултат от напредналите технологии.

КЗК фокусира работата си основно върху борбата срещу забранените споразумения, предотвратяването на съгласувани практики на пазара, прекратяване на нелоялни търговски практики и прецизно разрешаване на спорове по Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите. Комисията поставя като акцент в своята дейност и ориентирането на нейните решения както към гарантиране на защита и разширяване на конкуренцията, така и към защита интересите на потребителя. Това е породено от необходимостта да бъде отчетено, че нарушенията на конкуренцията пряко или непряко засягат благосъстоянието на потребителите.

Предвид своите функции и роля, Комисията определя като свои приоритети в дейността си, постигане на изброените по-долу резултати.

1. Приоритети и цели в дейността „Антитръст“ през 2020 г. ще бъдат:

- Наблюдение и анализ на европейската практика по антитръстово правоприлагане в областта на дигиталните пазари, които предоставят редица предизвикателства пред националните органи по конкуренция и Европейската комисия както относно прилагането на материалното право спрямо практики и споразумения на дигиталните пазари, така и относно инструментите за разкриването на такива нарушения. В изпълнение на тази дейност се предвижда Комисията да участва в тематични срещи на органите, в рамките на Европейската

мрежа по конкуренция, както и в други семинари и обучения по темата, включително онлайн такива.

- Наблюдение на пазарите със съществено социално - икономическо въздействие върху благосъстоянието на потребителите и образование на производства по ЗЗК (за нарушение, за секторен анализ, за застъпничество - в зависимост от резултатите от наблюдението).

- Засилване на борбата срещу тръжните манипулации с цел подобряване разходването на публични средства и повишаване качеството и иновативността на предлаганите стоки и услуги. В тази насока се предвижда:

- подобряване и актуализиране на приетите от КЗК Насоки за противодействие срещу тръжните манипулации в процедурите за възлагане на обществени поръчки;

- изготвяне на специализирано обучение за възложителите, което ще бъде включено в предлаганите от Института по публична администрация обучения за служители от администрацията;

- задълбочаване на сътрудничеството между Комисията и възложителите на обществени поръчки, с цел навременното идентифициране на потенциални тръжни манипулации;

- проучване на европейската практика по прилагане на скринингов метод за установяване на индикатори за тръжни манипулации и изчисляване на вероятността за наличието на такива с оглед прилагането му в работата на КЗК.

- Преглед, прецизиране и усъвършенстване на правилата за определяне на санкциите, правилата за разкриване на информация, представляваща търговска тайна на страните, както и проучване на възможността за разработване на анонимен канал за подаване на сигнали за нарушения на антиitrustовото право по примера на използвания от Европейската Комисия.

2. Приоритети и цели в дейността „Контрол върху концентрациите между предприятия“ през 2020 г. ще бъдат:

- Проучване на добрите практики на националните органи по конкуренция в изготвянето на Насоки за оценка на концентрациите между предприятия.

Във връзка с приетия нов Образец на уведомление за концентрация и указания за попълване както и с цел разясняване подхода, който КЗК прилага при извършването на оценка на предстояща концентрация, Комисията намира за необходимо да бъде проучено кои от националните органи по конкуренция (НОК) имат издадени насоки за концентрациите. След обобщаване на резултатите Комисията счита за целесъобразно да обсъди и приложи най-добрите практики, като издаде такива насоки съгласно националното законодателство в областта на

конкуренцията и приемане на евентуални изменения и допълнения в ЗЗК, в т. ч. промяна на прилагания тест за оценка на концентрациите в съответствие с Регламент № 139/2004 г. на Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията).

- Изготвяне на насоки за реда и начина на провеждане на преднотификационни срещи със страните по сделката.

Нееднократно КЗК е заявявала важността и полезността на провеждането на преднотификационни срещи с участниците в предстоящи концентрации. Във връзка с приетия нов образец на уведомление за концентрация и указания за попълване, влизащ в сила от 01.01.2020 г., както и предвидената във вътрешни правила на Комисията възможност за провеждане на преднотификационни срещи, Комисията счита за целесъобразно да бъдат изготвени насоки за реда и начина на тяхното провеждане. Този документ следва да опише процеса на инициране, провеждане и документиране на срещите. В насоките следва да бъдат разписани какви въпроси могат да бъдат дискутирани на тези срещи; конфиденциалността на получената по време на срещата информация, документите и данните, които следва да представят участниците в планираната сделка при провеждането на срещата.

- Мониторинг на публикации в медиите и други източници на информация за осъществени и ненотифицирани пред КЗК сделки.

КЗК ще продължи да извършва мониторинг на медийни публикации и други източници на информация относно осъществени придобивания/сливания между предприятия и други форми на трайна и качествена промяна във вида на упражнявания контрол, за които е било налице задължение за предварително уведомяване пред КЗК.

3. Основен приоритет в дейността на Комисията в областта на нелоялната конкуренция и злоупотребата с по-силна позиция при договаряне ще бъде съдействие за развитието на конкурентната среда и защита на свободната инициатива в стопанската дейност, чрез практиката по прилагане на съответните разпоредби на ЗЗК.

В тази връзка се предвижда да бъдат изпълнени следните цели:

- непрекъснат мониторинг върху поведението на предприятията при осъществяване на стопанската им дейност с оглед спазването на действащите забрани за нелоялна конкуренция и по-конкретно разпространението на реклами, които могат да имат заблуждаващ характер, провеждането на промоции,

включително и такива с предоставяне на награди със значителна стойност, обвързани с извършването на покупки и др.;

- популяризиране на практиката на КЗК при установяване на нарушения по Глава седма и Глава седма „а” от ЗЗК чрез публикуване на специализирана информация, участие в срещи и семинари с представители на бизнеса, регулаторни органи, неправителствени организации и др.;

- повишаване на ефективността при прилагането на ЗЗК във връзка с установяване на нарушенията по Глава седма и Глава седма „а” от ЗЗК, включително чрез активен диалог и взаимодействие с други държавни органи, браншови асоциации и органи за саморегулация в лицето на Националния съвет за саморегулация, който следи за етиката в търговската комуникация.

4. Приоритет в дейността на Комисията е да съдейства за развитието на конкурентната среда чрез упражняване на правомощията си по застъпничеството за конкуренция. В тази връзка се предвижда:

- изготвяне на становища относно действащата нормативна уредба или предложени нейни изменения, с цел тази уредба да бъде ефективна от гледна точка на конкуренцията като не поставя бариери за навлизане на нови участници на съответния пазар и стимулира процеса на ефективна конкуренция между предприятията на него;

- повишаване ефективността на взаимодействието между институциите и проследяване на това кои отправени от КЗК препоръки за подобряване на конкурентната среда са взети предвид от тях;

- систематизиране на практиката на КЗК по застъпничество за конкуренцията по сектори на икономиката, която да бъде от полза както за частноправните субекти, така и за органите, отговорни за планирането и разработването на публични политики. Чрез това ще бъде постигнато повишаване на осведомеността относно оценките за съответствие с правилата на конкуренцията;

- популяризиране на правилата за конкуренция с цел те да подпомагат институциите, които определят или оказват влияние върху икономическите политики, като по този начин се гарантира, че разпоредбите на Закона за защита на конкуренцията са познати, възприемани и отразявани в поведението на пазарните участници;

- прецизно транспониране на европейски директиви чрез изготвяне на проект за изменение и допълнение на ЗЗК.

5. Активно участие в структурите на ЕС в областта на защитата на конкуренцията и в международното сътрудничество.

За осъществяването на този приоритет Комисията ще се стреми да постигне следните цели:

- тясно взаимодействие с органите по конкуренция на държавите – членки на ЕС и с органите и работните групи на Европейската мрежа по конкуренция;
- задълбочаване дейностите по международно сътрудничество с трети страни и международни организации, чрез активно участие в Международната мрежа по конкуренция;
- взаимодействие и сътрудничество с компетентните български и европейски институции.

6. Съдействие за законосъобразното разпределение на публичните финанси.

За осъществяване на този приоритет, в практиката си по прилагане на ЗОП и ЗК, Комисията ще се стреми да постигне следните цели:

- осигуряване на бързина и ефективност при проучвания по жалби срещу решения, действия и бездействия на възложители по ЗОП и обжалваемите решения по ЗК;
- изграждане на константна и непротиворечива практика по прилагането на новия ЗОП и ЗК в съответствие с актуалните европейски тенденции в тези области на юриспруденцията с оглед създаване на предвидимост при разрешаване на сходни казуси;
- популяризиране на правилата и практиката на КЗК в областта на обжалването на процедурите за възлагане на обществени поръчки и за предоставяне на концесии;
- засилване на сътрудничеството и диалога между институциите, ангажирани с осъществяване на контрола за законосъобразност при възлагането на обществените поръчки;
- участие в комуникационната свързаност на административните структури във връзка със стратегията за развитие на електронното управление на Република България.

7. Следващ приоритет в дейността на Комисията ще бъде подобряването на нейния административен капацитет чрез развитие на знанията и опита на служителите от администрацията, което ще спомогне

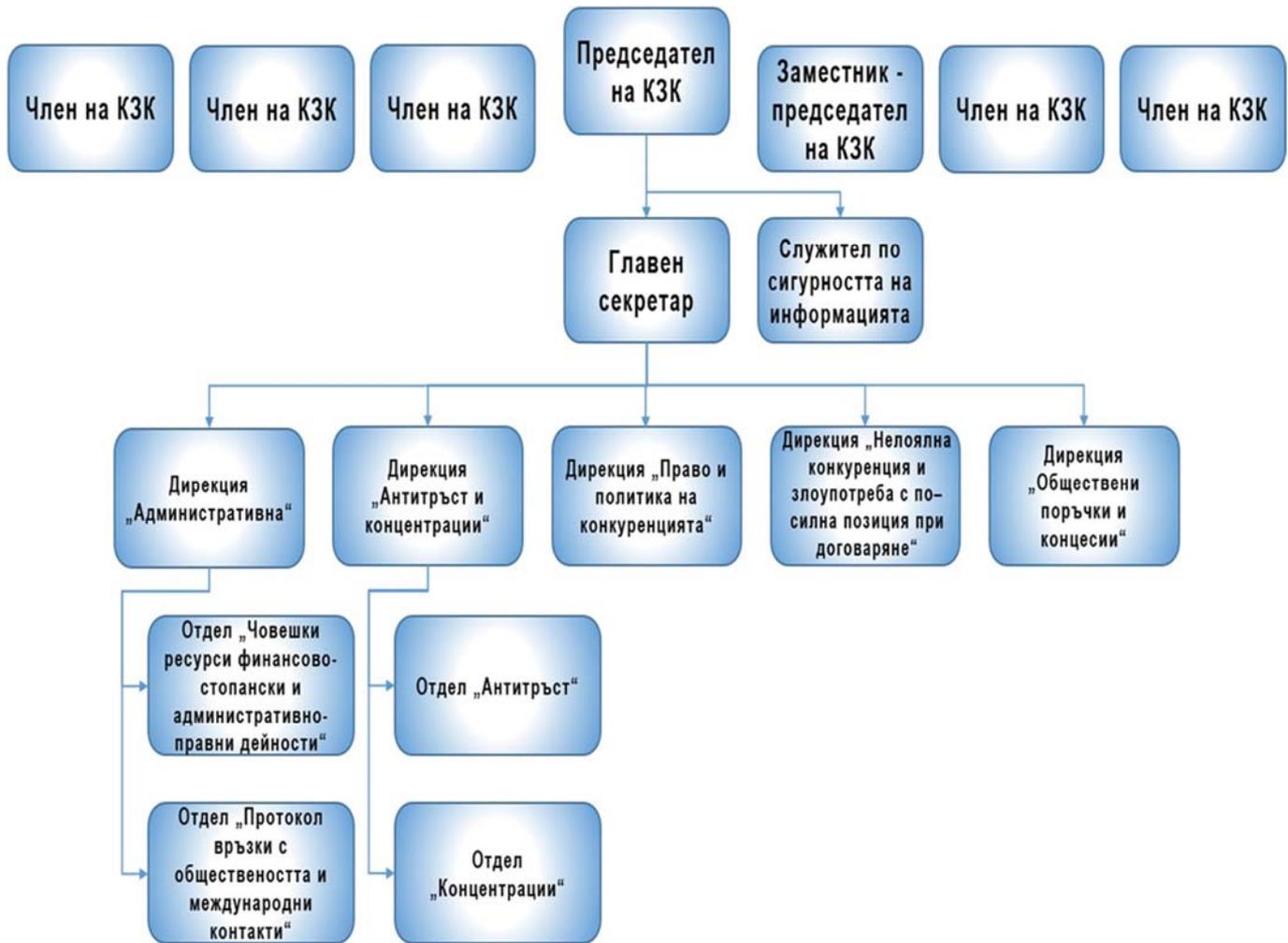
постигането на останалите приоритети. С оглед на това Комисията си поставя следните задачи:

- Да насърчава непрекъснатото повишаване на квалификацията на служителите в областта на конкуренцията, обществените поръчки и концесиите;
- Да постигне институционално изграждане чрез прилагане на ефективна политика за управление на човешките ресурси;
- Да утвърждава Комисията като предпочитан работодател чрез създаване на стимулираща работна атмосфера и мотивиране на експертите;
- Да осигури участието на състава на КЗК в национални и международни форуми.

XVI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Конкуренцията е силен фактор за модернизация и иновации, който влияе непряко и върху покупателната способност. Ето защо КЗК залага на ефективността на правоприлагането в областта на конкуренцията, което включва на първо място премахване на картелите в икономическите сектори. Чрез предотвратяване на прилаганите антиконкурентни практики се постига непряко защита и на интересите на гражданите и на обществото като цяло. Съдържащите се в настоящия доклад данни дават достоверна представа, че отчетната 2019г. беше една поредна година на интензивна работа, през която КЗК продължи да изпълнява своята мисия като допринася за добре функционираща конкурентна среда на пазарите в страната.

XVII. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
Юлия Ненкова

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
Димитър Кюмюрджиев

ЧЛЕНОВЕ:

.....
Анна Янева

.....
Георгица Стоянова

.....
Красимир Витанов

.....
Красимир Зафиров

.....
Пламен Киров